

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Βρυξέλλες, 6 Ιουνίου 2000 (08.06)
(OR. en)

7886/1/00
REV 1

LIMITE

JAI 40
AG 41

**Ομάδα Εργασίας Υψηλού Επιπέδου
για το Άσυλο και τη Μετανάστευση**

Προσχέδιο δράσης για την

ΑΛΒΑΝΙΑ
και τη γειτονική περιοχή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
A. ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
Ιστορικό	3
Πολιτική κατάσταση.....	6
Οικονομική κατάσταση.....	8
Ανθρωπιστική βοήθεια και οικονομική ανασυγκρότηση στο Κοσσυφοπέδιο	10
Ανθρώπινα δικαιώματα.....	11
B. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	12
I. Αλβανοί υπήκοοι στα κράτη μέλη	12
II. Ανάλυση των αιτίων μετανάστευσης και φυγής	12
Ιστορική επισκόπηση	13
Αίτια μετανάστευσης.....	13
Η Αλβανία ως χώρα διέλευσης	14
Λαθροδιακίνηση μεταναστών	14
Αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου στα κράτη μέλη	15
Ανάλυση των αιτίων μετανάστευσης και φυγής	15
Γ. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ	16
I. Επισκόπηση των υφιστάμενων μέτρων και δράσεων των κρατών μελών	16
Πολιτική	16
Οικονομία.....	17
Αναπτυξιακή συνεργασία και ανθρωπιστική βοήθεια	17
II. Επισκόπηση των υφιστάμενων μέτρων και δράσεων της ΕΕ/Κοινότητας στην Αλβανία	18
Πολιτική	18
Οικονομία και αναπτυξιακή συνεργασία	18
Ανθρωπιστική βοήθεια.....	20
Μέτρα στον τομέα της Δικαιοσύνης και των Εσωτερικών Υποθέσεων	20
III. Επισκόπηση των υφιστάμενων μέτρων και δράσεων της Κοινότητας/Ενωσης στη γειτονική περιοχή	21
Πολιτική	21
Οικονομικές σχέσεις και ανασυγκρότηση/βοήθεια.....	21
Ανθρωπιστική βοήθεια.....	22
Μέτρα στον τομέα της Δικαιοσύνης και των Εσωτερικών Υποθέσεων	24

IV. Μέτρα και δράσεις της UNHCR, του Διεθνούς Οργανισμού Μεταναστεύσεων (ΔΟΜ), της Διεθνούς Επιτροπής Ερυθρού Σταυρού (ΔΕΕΣ) και άλλων διακυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανισμών	25
UNHCR.....	25
Διεθνής Οργανισμός Μεταναστεύσεων (ΔΟΜ).....	27
ΔΕΕΣ	28
V. Μέτρα και δράσεις της UNHCR, του Διεθνούς Οργανισμού Μεταναστεύσεων (ΔΟΜ), της Διεθνούς Επιτροπής Ερυθρού Σταυρού (ΔΕΕΣ) και άλλων διακυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανισμών στη γειτονική περιοχή	28
Δ. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	29
Ε. ΔΡΑΣΗ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ/ΕΝΩΣΗ.....	31
Εξωτερική πολιτική	31
Αναπτυξιακή και οικονομική συνεργασία.....	33
Αρχές και ειδικές δράσεις στους τομείς του ασύλου και της μετανάστευσης και άλλες συναφείς δράσεις στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων.....	36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι : Στατιστικά στοιχεία για την Αλβανία	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ : Επισκόπηση των υφισταμένων μέτρων και δράσεων των κρατών μελών για την Αλβανία και τη γειτονική περιοχή	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ : Συμβολές της UNHCR και της ΔΟΜ	

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σύμφωνα με την ενδιάμεση έκθεση για την Αλβανία και τη γειτονική περιοχή, την οποία έλαβε υπό σημείωση το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων της 11ης Οκτωβρίου 1999, ο όρος "γειτονική περιοχή" στο παρόν σχέδιο δράσης αναφέρεται κυρίως στο Κοσσυφοπέδιο.

A. ΕΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ιστορικό

Αλβανία

1. Η Αλβανία ανακηρύχθηκε «Λαϊκή Δημοκρατία» το 1946 και ήταν για πάνω από σαράντα χρόνια μία από τις πιο άγνωστες και αποκομμένες χώρες του κόσμου. Το ολοκληρωτικό κομμουνιστικό καθεστώς που εγκαθίδρυσε ο Εμβέρ Χότζα, ιδρυτής και πρώτος γραμματέας του κόμματος από το 1944 μέχρι το θάνατό του το 1985, ήλεγχε αυστηρά κάθε πτυχή των εσωτερικών υποθέσεων της χώρας. Μετά το δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ο Χότζα και οι προστατευόμενοί του επέβαλαν ένα σταλινικό οικονομικό σύστημα και στράφηκαν κατά σειρά για βοήθεια στη Γιουγκοσλαβία, τη Σοβιετική Ένωση και την Κίνα προτού καταγγείλουν καθεμία από αυτές τις κομμουνιστικές χώρες ως «αστικές» ή «ρεβιζιονιστικές», και πορευτούν προς την οικονομική αυτάρκεια. Παρά κάποιες επιτυχίες στην εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη και σε άλλους τομείς, η πολιτική συγκεντρωτισμού, απομόνωσης και καταστολής του Χότζα ανέκοψε την οικονομική ανάπτυξη και υποβίβασαν την Αλβανία σε μία κατάσταση τεχνολογικής καθυστέρησης άνευ προηγουμένου στην Ευρώπη.
2. Ο Ραμίζ Αλία, επίλεκτος διάδοχος του Χότζα, εισήγαγε κάποια ψιχία πραγματισμού στην πολιτική του, αλλά η αμφίθυμη στάση του έναντι των μεταρρυθμίσεων ελάχιστα συντέλεσε στο να αμβλύνει την αυξανόμενη κοινωνική και οικονομική κρίση. Οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες του Αλία υπαγορεύθηκαν, και μετριάστηκαν, από τη δέσμευσή του να διαφυλάξει το σύστημα που διευκόλυνε την άνοδό του στην εξουσία. Το μόνο όμως που επέτυχε η απομάκρυνση από τις παραδοσιακές σκληροπυρηνικές πολιτικές ήταν να απελευθερώσει τις δυνάμεις που θα επιτάχυναν την κατάρρευση του παλαιού συστήματος.
3. Το Δεκέμβριο του 1990, ο Αλία, έχοντας κλονισθεί από μεγάλες φοιτητικές διαδηλώσεις, απεργίες και την έξοδο χιλιάδων Αλβανών προς την Ιταλία και την Ελλάδα, και με το φόβο ενδεχόμενης βίαιης ανατροπής, ενέδωσε στο λαϊκό αίτημα για πολιτικό πλουραλισμό και για ένα πολυκομματικό σύστημα. Την περίοδο αυτή εμφανίστηκαν στο προσκήνιο δύο άνδρες που κυριάρχησαν στη πολιτική ζωή της Αλβανίας για τα επόμενα οκτώ χρόνια : ο Σαλί Μπερίσα ανεδύθη ως αρχηγός του νεοπαγούς Δημοκρατικού Κόμματος της Αλβανίας (ΔΚ), και ο Φάτος Νάνο, ένας μετριοπαθής πολιτικός του κομμουνιστικού Αλβανικού Εργατικού Κόμματος (ΑΕΚ), έγινε Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης τον Ιανουάριο του 1991 και στη συνέχεια πρωθυπουργός στις παραμονές των πρώτων ελεύθερων εκλογών. Το Δημοκρατικό Κόμμα κέρδισε τις βουλευτικές εκλογές το Μάρτιο του 1992 και ο αρχηγός του, Σαλί Μπερίσα, εξελέγη Πρόεδρος. Τον Μάιο 1996, το Δημοκρατικό Κόμμα γιόρτασε και πάλι τη νίκη του στις βουλευτικές εκλογές, οι διαδικασίες των οποίων όμως κρίθηκαν ανελεύθερες και νοθευμένες από τους διεθνείς παρατηρητές.

4. Μεταξύ Ιανουαρίου και Μαΐου 1997 ξέσπασαν ταραχές ως επακόλουθο της κατάρρευσης των πυραμιδοειδών κεφαλαίων, στα οποία μεγάλο μέρος του πληθυσμού είχε επενδύσει τις οικονομίες μιας ζωής. Μεγάλα τμήματα της χώρας περιέπεσαν σε αναρχία καθώς στρατώνες λεηλατήθηκαν. Τον Ιούνιο του 1997, πραγματοποιήθηκαν νέες βουλευτικές εκλογές, τις οποίες κέρδισε το μεταρρυθμισμένο κομμουνιστικό κόμμα, το Σοσιαλιστικό Κόμμα της Αλβανίας (ΣΚΑ). Ο αρχηγός του, Φάτος Νάνο, εξελέγη πρωθυπουργός. Μετά τις εκλογές της 29ης Ιουνίου και της 6ης Ιουλίου 1997, τα κόμματα του συνασπισμού που πλειοψήφησε έλαβαν 116 από τις 155 έδρες του Κοινοβουλίου. Στις εκλογές πλειοψήφησε καθαρά το Σοσιαλιστικό Κόμμα με 52% των ψήφων έναντι 25,7% του Δημοκρατικού Κόμματος του πρώην Προέδρου Μπερίσα.

Γειτονική περιοχή

5. Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (ΟΔΓ) αποτελεί ένα από τα διάδοχα κράτη της άλλοτε Σοσιαλιστικής Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (ΣΟΔΓ). Η κατάργηση της αυτονομίας των επαρχιών της Βοϊβοδίνας και του Κοσσυφοπεδίου-Μετοχιού στα τέλη της δεκαετίας του '80 και στις αρχές της δεκαετίας του '90 απετέλεσε μία από τις αιτίες της διάλυσης της ΣΟΔΓ το 1991. Την κατάρρευση της ΣΟΔΓ ακολούθησαν καταστρεπτικότεροι πόλεμοι, ιδίως στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και αποσταθεροποίηση των συνόρων μεταξύ των δημοκρατιών.

6. Το Κοσσυφοπέδιο, η ιστορική "καρδιά της Σερβίας", έγινε, όπως και άλλα τμήματα της Σερβίας, μέρος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας το 1389, μετά από τη φερόνυμη μάχη. Μετά από περισσότερα από 500 χρόνια, το 1913, επεστράφη στη Σερβία, η οποία επανέκτησε την ανεξαρτησία της το δεύτερο ήμισυ του 19ου αιώνα. Το 1981, στην πρώτη μετατιτοϊκή περίοδο, ξέσπασαν συλλαλητήρια στην Πρίστινα, τα οποία κατέστειλε βιαίως το κράτος. Το Σεπτέμβριο του 1990, η Δημοκρατία της Σερβίας υιοθέτησε ένα νέο σύνταγμα το οποίο καταργούσε την αυτονομία του Κοσσυφοπεδίου· βαθμιαία ο αλβανικός του πληθυσμός βρέθηκε αποκλεισμένος και από την πολιτική και από την οικονομική ζωή. Σε αντίδραση, οι Αλβανοί Κοσσοβάροι άρχισαν να συγκροτούν δικές τους, παράλληλες δομές κρατικού μηχανισμού (το Σεπτέμβριο του 1991 διοργάνωσαν ένα ανεπίσημο δημοψήφισμα, όπου αποφάνθηκαν υπέρ της δημιουργίας ανεξάρτητου και κυρίαρχου κράτους, το δε 1992 και το 1998, εξέλεξαν πρόεδρό τους το Δρα Ιμπραήμ Ρουγκόβα), οικονομίας, παιδείας, υγείας και κοινωνικής πρόνοιας. Η κρίση κλιμακώθηκε όταν άρχισαν ένοπλες αντιπαραθέσεις μεταξύ του Απελευθερωτικού Στρατού του Κοσσυφοπεδίου (του γνωστού με τα αρχικά UCK) και των γιουγκοσλαβικών αστυνομικών δυνάμεων και σωμάτων ασφαλείας, ιδίως από το Φεβρουάριο/Μάρτιο του 1998.

7. Οι συγκρούσεις οδήγησαν σε μαζικές μετακινήσεις πληθυσμού μέσα στο Κοσσυφοπέδιο αλλά και προς το εξωτερικό.

8. Τον Οκτώβριο του 1998, η διεθνής κοινότητα κατάφερε να καταλήξει σε συμφωνία που προέβλεπε την αποχώρηση ενός μέρους των ομοσπονδιακών ενόπλων δυνάμεων της ΟΔΓ από την επαρχία και την αποστολή 2000 άοπλων εξακριβωτών (Kosovo Verification Mission, KVM) υπό την αιγίδα του ΟΑΣΕ, καθώς και την έναρξη διαπραγματεύσεων για το μελλοντικό καθεστώς του Κοσσυφοπεδίου. Κατόπιν τούτου, πολλοί πρόσφυγες και εκτοπισμένοι γύρισαν στις ιδιαίτερες πατρίδες τους μέσα στο Κοσσυφοπέδιο, ενώ προγράμματα αποκατάστασης έκτακτης ανάγκης τους βοήθησαν να εγκατασταθούν και πάλι στα σπίτια τους. Ταυτόχρονα, σημειώθηκε μείωση του αριθμού των αιτήσεων ασύλου από Κοσσοβάρους στα περισσότερα κράτη μέλη.

9. Όταν ναυάγησε το Μάρτιο του 1999 ο δεύτερος γύρος των ειρηνευτικών διαπραγματεύσεων του Ραμπουγέ, ο τότε πρόεδρος του ΟΑΣΕ διέταξε την αποχώρηση της KVM στις 19 του ίδιου μηνός. Μαζί της έφυγαν από τη χώρα και οι περισσότερες οργανώσεις βοήθειας, συμπεριλαμβανομένης της UNHCR.

10. Οι ομοσπονδιακές δυνάμεις ασφαλείας της ΟΔΓ στο Κοσσυφοπέδιο, που ενισχύονταν επί μερικές εβδομάδες ήδη, άρχισαν να πυρπολούν, να ληστεύουν, να λεηλατούν, να βιάζουν και να σκοτώνουν, με σκοπό να διώξουν συστηματικά από το Κοσσυφοπέδιο τόσο τον αστικό όσο και τον αγροτικό αλβανικό πληθυσμό του, ωθώντας τον να φύγει στην Αλβανία και στην πΓΔΜ. Αναφέρθηκαν επίσης μαζικά κρούσματα κατάσχεσης των εγγράφων ταυτότητας, των ληξιαρχικών πιστοποιητικών και των τίτλων ιδιοκτησίας των Αλβανών Κοσσοβάρων προσφύγων από τις γιουγκοσλαβικές αρχές. Συνολικά, πάνω από ένα εκατομμύριο Αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου εξαναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους από την άνοιξη του 1998 που άρχισε η κρίση, στη μεγάλη τους δε πλειονότητα (πάνω από 800.000) από τα τέλη Μαρτίου του 1999. Όταν τελείωσαν οι εχθροπραξίες, 450.000 περίπου εκτοπισμένοι Αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου βρίσκονταν στην Αλβανία, 250.000 στην πΓΔΜ, 21.700 στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και 70.000 στο Μαυροβούνιο.

11. Υπήρξε κίνδυνος μήπως η μαζική εισροή προσφύγων αποσταθεροποιήσει τις γειτονικές χώρες, ιδίως δε την πΓΔΜ. Για να ανακουφιστεί η πίεση που υφίστατο η περιοχή, γύρω στις 92.000 πρόσφυγες μεταφέρθηκαν από εκεί σε τρίτες χώρες (53.000 περίπου στα κράτη μέλη). Παρόλη όμως τη φυγή εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων από το Κοσσυφοπέδιο, εκτιμάται ότι έχουν μείνει εκεί υπό άθλιες συνθήκες μισό περίπου εκατομμύριο Αλβανοί, πολλοί από αυτούς εκτοπισμένοι μέσα στη χώρα τους.

12. Η από 2 και 3 Ιουνίου 1999 απόφαση της Κυβέρνησης και της Βουλής της ΟΔΓ να δεχτούν τους όρους της Ομάδας των 8 για τον τερματισμό των αεροπορικών επιδρομών και το από 10 Ιουνίου 1999 ψήφισμα 1244/99 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ άνοιξαν το δρόμο για την αποχώρηση των ομοσπονδιακών δυνάμεων της ΟΔΓ από το Κοσσυφοπέδιο και την εγκατάσταση στρατιωτικής διοίκησης στην επαρχία από την KFOR, καθώς και πολιτικής διοίκησης από την Αποστολή των Ηνωμένων Εθνών στο Κοσσυφοπέδιο (UNMiK) δημιουργώντας έτσι τις προϋποθέσεις ασφαλείας για την επάνοδο εκτοπισμένων Κοσσοβάρων στις εστίες τους. Εντός τριών εβδομάδων από την υπογραφή της ειρηνευτικής συμφωνίας, περισσότεροι από 600.000 πρόσφυγες επέστρεψαν στο Κοσσυφοπέδιο, σε μία από τις ταχύτερες επιστροφές προσφύγων της σύγχρονης ιστορίας. Η μεγάλη πλειονότητα των εκτοπισμένων Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου που βρίσκονταν στην γύρω περιοχή γύρισαν στο Κοσσυφοπέδιο, είτε μόνοι τους είτε με τη βοήθεια της διεθνούς κοινότητας, και άρχισαν να ξαναχτίζουν τα σπίτια τους. Άρχισε επίσης ο εθελούσιος επαναπατρισμός εκείνων που είχαν μεταφερθεί πιο μακριά, μεταξύ άλλων στα κράτη μέλη.

13. Μέχρι τα μέσα Μαρτίου 2000, περισσότεροι από 830.000 εκτοπισμένοι είχαν επιστρέψει στο Κοσσυφοπέδιο. Μετά τη μαζική επιστροφή των Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου στη χώρα τους, τα μέλη των μειονοτικών ομάδων, ιδίως δε οι Σέρβοι και οι Τσιγγάνοι, κινδυνεύουν σοβαρά από βαριές μορφές διακρίσεων και διώξεων στο Κοσσυφοπέδιο, υφιστάμενοι ακόμη και σωματικές επιθέσεις, που σε ορισμένες περιπτώσεις οδηγούν και στη δολοφονία τους ή τον εμπρησμό και τη λαφυραγώγηση των περιουσιών τους. Την 1η Φεβρουαρίου του 2000, ο Ερυθρός Σταυρός της ΟΔΓ και οι τοπικές αρχές ανέφεραν ότι ο συνολικός αριθμός των καταγεγραμμένων εκτοπισμένων στο εσωτερικό της χώρας ατόμων από το Κοσσυφοπέδιο στη Σερβία και στο Μαυροβούνιο ανερχόταν σε περίπου 235.000. Η UNHCR προβαίνει σε καταγραφή, από κοινού με τις γιουγκοσλαβικές αρχές, με σκοπό την επιβεβαίωση αυτών των αριθμών. Η καταγραφή έχει ολοκληρωθεί στο Μαυροβούνιο και ο συνολικός αριθμός των IDPs υπερβαίνει τις 30.000. Στην ΟΔΓ υπάρχουν ήδη πάνω από μισό εκατομμύριο πρόσφυγες από τους προηγούμενους πολέμους στην Κροατία και στην Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Από τους 5.000 πρόσφυγες που εκτιμάται ότι βρίσκονταν στο Κοσσυφοπέδιο πριν από τις αεροπορικές επιθέσεις του NATO, παραμένουν μόνο 600 περίπου. Εκτιμάται ότι πάνω από 25.000 πρόσφυγες από το Κοσσυφοπέδιο, στους οποίους περιλαμβάνονται Αλβανοί, Σέρβοι και Τσιγγάνοι, παραμένουν σε γειτονικές χώρες.

14. Με το ψήφισμα 1244 (1999) της 10ης Ιουνίου 1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας συστήθηκε η Αποστολή των Ηνωμένων Εθνών στο Κοσσυφοπέδιο (UNMIK), για αρχικό διάστημα 12 μηνών. Η UNMIK αποτελείται από τέσσερα μέρη : τα Ηνωμένα Έθνη συνιστούν τον επικεφαλής οργανισμό όσον αφορά την πολιτική διοίκηση, η UNHCR ορίστηκε ως η υπηρεσία συντονισμού της ανθρωπιστικής βοήθειας στο Κοσσυφοπέδιο και είναι επικεφαλής του Πυλώνα Ανθρωπιστικών Υποθέσεων της UNMIK, ο ΟΑΣΕ είναι ο επικεφαλής οργανισμός για τα καθήκοντα της UNMIK που άπτονται της δημιουργίας θεσμών και η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο επικεφαλής οργανισμός για τα καθήκοντα της UNMIK που άπτονται της οικονομικής και της γενικότερης ανασυγκρότησης. Έκτοτε, η UNMIK έχει κάνει προόδους στον τομέα της συμμετοχής του πληθυσμού του Κοσσυφοπεδίου στην προσωρινή διοίκηση της επαρχίας. Η συμφωνία για τη σύσταση μίας Κοινής Προσωρινής Διοικητικής Δομής Κοσσυφοπεδίου-UNMIK απετέλεσε ένα σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση. Σε αυτό το διάστημα ολοκληρώθηκε η διαδικασία αποστρατιωτικοποίησης του Απελευθερωτικού Στρατού του Κοσσυφοπεδίου (KLA) από την KFOR και ξεκίνησε η διαδικασία αποστρατιωτικοποίησης των πρώην στρατιωτών και ένταξής τους στην πολιτική ζωή. Η δημιουργία του Προστατευτικού Σώματος του Κοσσυφοπεδίου (KPC) συνετέλεσε σε αυτό. Επίσης, ελήφθησαν διάφορες ενθαρρυντικές πρωτοβουλίες για τη δημιουργία δημοκρατικών και ενωμένων πολιτικών κινήσεων. Ταυτόχρονα, ο αριθμός των επιθέσεων έναντι Σέρβων του Κοσσυφοπεδίου και άλλων εθνοτικών μειονοτήτων παρέμεινε μεγάλος και εξακολούθησαν να αποτελούν το σημαντικότερο ζήτημα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Κοσσυφοπέδιο.

Πολιτική κατάσταση

Αλβανία

15. Τα γεγονότα του Σεπτεμβρίου 1998 – που οδήγησαν στην παραίτηση του Πρωθυπουργού Νάνο– επιβεβαίωσαν και πάλι την αστάθεια και το κλίμα συγκρούσεων που χαρακτηρίζουν την πολιτική ζωή της Αλβανίας. Παρότι η κυβέρνηση, βάσει του Συντάγματος, λογοδοτεί ενώπιον της Βουλής, του μόνου νομοθετικού σώματος της χώρας, ο ρόλος του αλβανικού Κοινοβουλίου παραμένει πάντοτε περιορισμένος στην πράξη. Μολονότι η Κυβέρνηση ασκεί την εξουσία από τον Ιούλιο του 1997 η δράση της περιοριζόταν από το μοϊκοτάζ (που ανανεώθηκε από τις αρχές Ιουλίου 1998) του μεγαλύτερου κόμματος της αντιπολίτευσης. Το εν λόγω μοϊκοτάζ έληξε στις 21 Ιουλίου 1999 και το Κοινοβούλιο πρέπει πλέον να καταστεί αποτελεσματικότερο νομοθετικό σώμα. Κατά την παρακολούθηση του Κοινοβουλίου από τον ΟΑΣΕ έχουν καταγραφεί μόνον ήσσονος σημασίας παρατυπίες και ατέλειες όσον αφορά τις νομοθετικές διαδικασίες.

16. Ο πολιτικός και κοινοβουλευτικός βίος της Αλβανίας εξακολουθεί να κυριαρχείται από έναν ισχυρό διπολισμό και συγκρούσεις μεταξύ των πολιτικών κομμάτων. Τούτο αφορά προ πάντων θέματα διαφθοράς, δημόσιας τάξης, και τη στάση έναντι της κρίσης στο Κοσσυφοπέδιο, που κατέστησαν πιο ευάλωτους τον πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό και θεσμικό τομέα.

17. Σύμφωνα με τις θεμελιώδεις συνταγματικές διατάξεις και αρκετούς νόμους που θεσπίστηκαν, υπάρχει νομική διάκριση των εξουσιών. Ωστόσο, η διάκριση αυτή εφαρμόζεται μόνον εν μέρει λόγω του παραδοσιακά αδύναμου ρόλου του Κοινοβουλίου, της αξιολύπησης κατάστασης της δικαστικής εξουσίας και της, σε μεγάλο βαθμό, αναποτελεσματικής διοίκησης.

18. Οι τοπικές αναπληρωματικές εκλογές που έγιναν τον Ιούνιο του 1998 για να αναπληρωθεί το θεσμικό κενό που προκάλεσε η κρίση του 1997 σε ορισμένες περιοχές, χαρακτηρίστηκαν από ασυνήθιστα χαμηλή προσέλευση (κάτω του 50%). Οι εκλογές χαρακτηρίστηκαν από τον ΟΟΣΑ ως ελεύθερες και ανόθευτες.

19. Η κυβέρνηση του Πρωθυπουργού Φάτος Νάνο υποστηριζόταν από το Σοσιαλιστικό Κόμμα, το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα, των Κόμμα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τη Δημοκρατική Συμμαχία και το Αγροτικό Κόμμα, και παραιτήθηκε μετά από την κρίση που προκάλεσαν αναταραχές λόγω της δολοφονίας Azem Hajdari, βουλευτή του Δημοκρατικού Κόμματος, στις 12 Σεπτεμβρίου 1998. Μετά την παραίτηση του κ. Νάνο στις 28 Σεπτεμβρίου 1998, τη διακυβέρνηση της χώρας ανέλαβε στις 2 Οκτωβρίου 1998 νέα κυβέρνηση, υπό τον Παντελή Μάϊκο, τον νεαρό Γραμματέα του Σοσιαλιστικού Κόμματος, υποστηριζόμενο από την ίδια πλειοψηφία.

20. Στις προγραμματικές δηλώσεις ενώπιον του Κοινοβουλίου, ο Μάϊκο δήλωσε ότι προτεραιότητα της νέας κυβέρνησης είναι η ανάπτυξη της δημοκρατίας (διάλογος με την αντιπολίτευση, θέσπιση νέου Συντάγματος και επιτάχυνση της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης) με ταυτόχρονη εξασφάλιση της δημόσιας τάξης και εντονότερη καταπολέμηση της διαφθοράς. Το νέο Σύνταγμα εγκρίθηκε στις 22 Νοεμβρίου 1998 με δημοψήφισμα υπό την εποπτεία διεθνών παρατηρητών. Το νέο Σύνταγμα - το οποίο συντάχθηκε σε συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης - έχει συνταχθεί σύμφωνα με τους σύγχρονους δημοκρατικούς συνταγματικούς νόμους.

21. Η εσωτερική κατάσταση της χώρας παραμένει δυσχερής. Οι πλέον προφανείς δυσλειτουργίες, εκτός της μεγάλης ανεργίας, αφορούν τη δημόσια ασφάλεια, τη δημόσια τάξη και τη διαφθορά (θα πρέπει να σημειωθεί ότι στις 24 Ιανουαρίου 1999 οι αλβανικές αρχές απεφάσισαν να προσχωρήσουν στη Σύμβαση περί Δωροδοκίας του Συμβουλίου της Ευρώπης). Επί της νέας εν ενεργεία από τον Οκτώβριο 1998 κυβερνήσεως, ξεκίνησε πολιτικός εξωκοινοβουλευτικός διάλογος μεταξύ του πρωθυπουργού Μάϊκο και του Δημοκρατικού Κόμματος του Σ. Μπερίσα τον Δεκέμβριο του 1998. Ο διάλογος αυτός, που αναπτύχθηκε εν μέσω της κρίσης στο Κοσσυφοπέδιο και συνεχίστηκε κατά τις μαζικές εισροές προσφύγων, συνέβαλε στη βελτίωση του πολιτικού κλίματος στην Αλβανία, καθώς και στην επάνοδο του Δημοκρατικού Κόμματος στο Κοινοβούλιο.

22. Στις 28 Οκτωβρίου 1999, ο κ. Μέτα, πρώην Αναπληρωτής Πρωθυπουργός, σχημάτισε νέα κυβέρνηση, η οποία συνέχισε εν πολλοίς τις πολιτικές της προηγούμενης κυβέρνησης. Η καταπολέμηση της διαφθοράς και η επανεγκαθίδρυση του κράτους δικαίου παραμένουν δεδηλωμένες προτεραιότητες. Τα σημαντικά Υπουργεία (Εξωτερικών και Άμυνας) εγκρίθηκαν επισήμως. Αξίζει να σημειωθεί ότι η αλλαγή κυβέρνησης πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις συνταγματικές διαδικασίες.

Γειτονική περιοχή

23. Η πολιτική ζωή στην ΟΔΓ κυριαρχείται από τον Ομοσπονδιακό Πρόεδρο Σλόμποταν Μιλόσεβιτς, ο οποίος ελέγχει τη χώρα μέσω του αξιώματός του ως Προέδρου της Δημοκρατίας της Σερβίας, Προέδρου του Σοσιαλιστικού Κόμματος της Σερβίας (SPS) και της κυριαρχίας του σε άλλους επίσημους και ανεπίσημους θεσμούς. Μολονότι το Σοσιαλιστικό Κόμμα δεν έχει την απόλυτη πλειοψηφία ούτε στην Ομοσπονδιακή Βουλή ούτε στη Βουλή της Σερβίας, δεσπόζει στους κυβερνητικούς συνασπισμούς και ελέγχει τις καίριες θέσεις στη διοίκηση.

24. Η διεθνής κοινότητα δεν αναγνωρίζει τον ισχυρισμό της ΟΔΓ ότι αποτελεί το μόνο διάδοχο κράτος της άλλοτε Σοσιαλιστικής Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (ΣΟΔΓ)· ως εκ τούτου δεν της έχει επιτρέψει να καταλάβει τη θέση που κατείχε αυτή στα Ηνωμένα Έθνη, στον Οργανισμό για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), ή σε άλλους διεθνείς οργανισμούς και χρηματοπιστωτικούς φορείς. Οι διμερείς σχέσεις της ΟΔΓ με τις γειτονικές της χώρες σκιάζονται από ζητήματα που απορρέουν από τη διάλυση της πρώην ΣΟΔΓ και την πιο πρόσφατη διαμάχη στο Κοσσυφοπέδιο.

25. Το Κοσσυφοπέδιο συνορεύει προς Β και ΒΑ με τη Σερβία, προς ΒΔ με το Μαυροβούνιο, προς Δ με την Αλβανία και προς Ν με την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (πΓΔΜ). Σύμφωνα με την απογραφή του 1991, ο πληθυσμός του ανέρχεται σε 1.930.000 κατοίκους, εκ των οποίων 1.608.000 Αλβανοί (εκτίμηση της Ομοσπονδιακής Στατιστικής Υπηρεσίας, βασισμένη στην απογραφή του 1981, καθότι οι Αλβανοί αρνήθηκαν να συμπράξουν στην απογραφή του 1991) 195.000 Σέρβοι, 57.000 Μουσουλμάνοι (σερβόφωνοι), 43.000 Τσιγγάνοι, 20.000 Μαυροβούνιοι, 11.000 Τούρκοι και 6.000 άλλων εθνοτήτων. Σύμφωνα με το ψήφισμα 1244 (1999) της 10ης Ιουνίου 1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας, το Κοσσυφοπέδιο βρίσκεται υπό την άμεση διοίκηση των Ηνωμένων Εθνών όμως παραμένει αναπόσπαστο μέρος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας. Μέχρι στιγμής, οι Σέρβοι του Κοσσυφοπεδίου δεν συμμετέχουν στο Μεταβατικό Συμβούλιο του Κοσσυφοπεδίου (ΚΤC), το οποίο δημιουργήθηκε υπό την προεδρία του κ. Bernard Kouchner, Ειδικού Απεσταλμένου του Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Οικονομική κατάσταση

Αλβανία

26. Η Αλβανία είναι η φτωχότερη χώρα της Ευρώπης (το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ υπολογίζεται κατά μέσο όρο σε 765 ευρώ περίπου). Σύμφωνα με τη Διεθνή Τράπεζα, το 30% των 3,4 εκατομμυρίων κατοίκων της ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, πράγμα που καθιστά πολύ δύσκολη τη μετάβαση σε μια περισσότερο ανοιχτή οικονομία της αγοράς. Η οικονομία ανέκαμψε μεταξύ του 1993-95 μετά τη σοβαρή κρίση που ακολούθησε την κατάρρευση του προγενέστερου κεντρικά κατευθυνόμενου συστήματος το 1990 και 1991. Το μεγαλύτερο μέρος της αγροτικής γης ιδιωτικοποιήθηκε το 1992 βελτιώνοντας σημαντικά το εισόδημα των αγροτών. Ωστόσο, η αναποφασιστικότητα της κυβέρνησης να διατηρήσει σταθεροποιητικές πολιτικές το 1996, έτος εκλογών, συνέτεινε στην εμφάνιση νέων πληθωριστικών πιέσεων που οξύνθηκαν από το άνω του 12% έλλειμμα του προϋπολογισμού. Η κατάρρευση των πυραμιδοειδών σχημάτων τοποθετήσεως στις αρχές του 1997 - που είχαν προσελκύσει τις καταθέσεις μεγάλου μέρους του ενήλικου αλβανικού πληθυσμού - έδωσε το έναυσμα για μεγάλες κοινωνικές αναταραχές που οδήγησαν σε πάνω από 1.500 θανάτους, την εκτεταμένη καταστροφή περιουσιών, και σε μείωση του ΑΕγχΠ κατά 8%.

27. Η νέα κυβέρνηση που ανέλαβε την εξουσία τον Ιούλιο 1997 δρομολόγησε τα πρώτα μέτρα για την αποκατάσταση της δημόσιας τάξης και την αναζωογόνηση της οικονομικής δραστηριότητας και του εμπορίου. Η ανεργία είναι υψηλή και πλήττει κυρίως τους νέους καθιστώντας ενδεχόμενη τη μετανάστευση μεγάλου μέρους ενός απογοητευμένου και ευμετάβλητου πληθυσμού. Σύμφωνα με τα επίσημα αριθμητικά στοιχεία η ανεργία υπερβαίνει το 20%. Η οικονομία εξακολουθεί να ενισχύεται από τα εμβάσματα του 20% περίπου του εργατικού δυναμικού που εργάζεται στο εξωτερικό, κυρίως στην Ελλάδα και την Ιταλία. Τα εμβάσματα αυτά αντιπροσωπεύουν 25% τουλάχιστον του ΑΕγχΠ. Τα εμβάσματα και η αναπτυξιακή βοήθεια συμπληρώνουν το ΑΕγχΠ και συμβάλλουν στην κάλυψη του μεγάλου εξωτερικού εμπορικού ελλείμματος.

28. Παρά τις πολλές δυσκολίες, η Αλβανία συνέχισε να εφαρμόζει σταθεροποιητικές πολιτικές που έχουν συμφωνηθεί με τους Διεθνείς Οικονομικούς Οργανισμούς (IFIs). Τον Μάιο 1998, οι αρχές συνήψαν τριετή διακανονισμό με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για Βελτιωμένη Διευκόλυνση Διαρθρωτικής Προσαρμογής (ESAF), προς υποστήριξη του μεσοπρόθεσμου οικονομικού προγράμματος. Ο ετήσιος πληθωρισμός από 42% το 1997 μειώθηκε στο 8,7% το 1998, επίτευγμα που ανάγεται κατά πολύ στη συνεχή συγκράτηση της νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής. Η μείωση του πληθωρισμού επέτρεψε κάποια χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής. Το λεκ παρέμεινε σταθερό το 1998, χωρίς ουσιαστική παρέμβαση των νομισματικών αρχών. Η αύξηση του ΑΕγχΠ αναμένεται να φθάσει στο 8% το 1998 (-7% το 1997), ποσοστό που θα επαρκέσει για την αύξηση της παραγωγής στα προ της κρίσης επίπεδα. Ωστόσο, η ανάπτυξη είναι άκρως ευάλωτη λόγω της συνεχούς πολιτικής αστάθειας και των εσωτερικών διενέξεων, που αποθαρρύνουν τις εγχώριες και ξένες επενδύσεις.

29. Η εκτέλεση του προϋπολογισμού συμβαδίζει βασικά με το στόχο της εγχώριας χρηματοδότησης ελλείμματος αντίστοιχου στο 6,5% του ΑΕγχΠ το 1998 (1997 : 11%). Τα φορολογικά έσοδα που εισέπραξαν τα τελωνεία (ΦΠΑ, δασμοί και φόροι κατανάλωσης) κατά τους επτά πρώτους μήνες του 1998 έφθασαν

σχεδόν στο διπλάσιο του ποσού που εισπράχθηκε για την ίδια περίοδο του 1996, πριν από την κρίση. Πρέπει να επισημανθεί ότι τα έσοδα από τους τελωνειακούς δασμούς είναι μια από τις κύριες πηγές φορολογικών εσόδων· τα έσοδα από άλλους πλην ΦΠΑ φόρους είναι ιδιαίτερος χαμηλά λόγω της εκτεταμένης παραοικονομίας.

30. Ως προς την απελευθέρωση του εμπορίου, η Αλβανία δεν έχει ποσοτικούς περιορισμούς στις εισαγωγές και επιβάλλει ελάχιστους περιορισμούς στις εξαγωγές. Αποφασίστηκε περαιτέρω μείωση των δασμολογικών συντελεστών και του αριθμού τους, η οποία αναμένεται να εφαρμοστεί από τον Απρίλιο του 1999, ενώ οι φόροι κατανάλωσης στα εισαγόμενα και εγχώρια προϊόντα εναρμονίστηκαν τον Ιανουάριο 1999. Από τον τελευταίο κύκλο διαπραγματεύσεων για την προσχώρηση της Αλβανίας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου επιβεβαιώθηκε ότι η προσχώρησή της δεν τοποθετείται σε ιδιαίτερα μακρινό ορίζοντα. Η απελευθέρωση των τιμών έχει λίγο-πολύ ολοκληρωθεί με εξαίρεση τις δημόσιες συγκοινωνίες, τα σιδηροδρομικά εισιτήρια, τα ταχυδρομικά τέλη, την ηλεκτρική ενέργεια και την ύδρευση αγροτικών περιοχών. Οι κινήσεις κεφαλαίων έχουν σε μεγάλο βαθμό απελευθερωθεί.

Γειτονική περιοχή

31. Την κατάρρευση της ΣΟΔΓ το 1991 ακολούθησε η διακοπή σημαντικότερων συναλλακτικών ροών μεταξύ των ομόσπονδων δημοκρατιών. Η παραγωγή της ΟΔΓ μειώθηκε στο μισό το 1992-93. Ο καλπάζων πληθωρισμός τερματίστηκε με την εγκαθίδρυση του νέου νομίσματος τον Ιανουάριο του 1994, και οι τιμές έχουν μείνει σχετικά σταθερές από τότε. Η κατόπιν της Συμφωνίας του Dayton αναστολή των κυρώσεων του ΟΗΕ το Δεκέμβριο του 1995 δεν οδήγησε σε αξιόλογη τόνωση της οικονομικής αύξησης. Η ανεργία και η υποαπασχόληση παρέμεναν υψηλές ακόμη και πριν από την κρίση του Κοσσυφοπεδίου, διότι η Κυβέρνηση δεν είχε είτε τη δύναμη ή τη βούληση να λάβει τα αναγκαία μέτρα αναδιάρθρωσης. Απαιτούνται άλλωστε σαρωτικές οικονομικές μεταρρυθμίσεις, μεταξύ άλλων ιδιωτικοποιήσεις, στις οποίες επίσης δεν προέβη η Κυβέρνηση.

32. Οι εξελίξεις του Κοσσυφοπεδίου από την άνοιξη του 1998 και μετά, και η αντίδραση της διεθνούς κοινότητας στα εκεί κατασταλτικά μέτρα των Σέρβων, οδήγησαν σε περαιτέρω επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της ΟΔΓ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση επέβαλε νέες κυρώσεις, και η χώρα παραμένει εκτός των διεθνών χρηματοπιστωτικών φορέων. Το κατά κεφαλήν ετήσιο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν εκτιμάται ότι έχει πέσει στα 1.000 ευρώ περίπου. Οι ζημιές που υπέστη το βιομηχανικό δυναμικό και η υποδομή κατά τις στρατιωτικές επιχειρήσεις των Δυτικών ήταν σημαντικές.

33. Και πριν από το 1998, οπότε άρχισαν οι συγκρούσεις, η οικονομία του Κοσσυφοπεδίου έπασχε : η ανεργία εκτιμάται ότι έφτανε το 75%, πολλές δε οικογένειες ζούσαν μόνο χάρη στη βοήθεια των απόδημων συγγενών τους. Υπηρεσίες υγείας και παιδείας παρέχονταν από παράλληλα κυκλώματα, ένα από τα οποία το λειτουργούσε η αλβανική κοινότητα του Κοσσυφοπεδίου. Είχε αναπτυχθεί επίσης μια σημαντική παραοικονομία, και αυτή κατά μεγάλο μέρος στα χέρια του αλβανικού ως προς το γένος στοιχείου. Ήδη πριν από την κρίση αξιόλογος αριθμός Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου λάβαινε ανθρωπιστική βοήθεια από διάφορους διεθνείς ΜΚΟ, ως συνέπεια όμως των συγκρούσεων του 1998 μεγάλο μέρος του πληθυσμού περιέπεσε σε πλήρη εξάρτηση από την έξωθεν βοήθεια ακόμα και για τις πιο άμεσες καθημερινές ανάγκες.

34. Η εξόρμηση εθνοκάθαρσης που άρχισαν στις αρχές του 1999 ο γιουγκοσλαβικός στρατός, τα σώματα ασφαλείας και οι παραστρατιωτικές δυνάμεις και που εντάθηκε μετά τις 24 Μαρτίου 1999 έφερε την καταστροφή και την ερήμωση σε μεγάλα μέρη του Κοσσυφοπεδίου : 104.000 σπίτια υπέστησαν σοβαρές ζημιές, από τα οποία 54.000 καταστράφηκαν ολοσχερώς· 900 σχολεία υπέστησαν ζημιές (UNICEF), από τα οποία 100 τουλάχιστον καταστράφηκαν ολοσχερώς· μόνο το 10-15% των παράλληλων εγκαταστάσεων στοιχειώδους περίθαλψης που έχουν δημιουργηθεί στην επαρχία είναι ακόμη σε κατάσταση να λειτουργήσουν. Τα νοσοκομεία και τα μεγαλύτερα κέντρα υγείας έχουν υποστεί ζημιές σε μικρότερη κλίμακα. Νάρκες κατά προσωπικού, παγίδες και πολεμοφόδια που δεν έχουν εκραγεί, συνιστούν μεγάλη απειλή για την ασφάλεια του πληθυσμού στο Κοσσυφοπέδιο. Από τον Ιούνιο του 1999 καταγράφηκαν 424 θύματα από έκρηξη ναρκών, με 92 νεκρούς. Το Πρόγραμμα Δράσης κατά των Ναρκών, τον συντονισμό του οποίου έχει αναλάβει το Συντονιστικό Κέντρο Δράσης κατά των Ναρκών των Ηνωμένων Εθνών, επικεντρώνει την προσπάθειά του στην άρση όσο το δυνατόν περισσότερων ναρκοπεδίων πριν το χειμώνα. Επίσης, πάνω από 2,2 εκατομμύρια τετραγωνικά μέτρα αγροτικών και χερσαίων εκτάσεων του Κοσσυφοπεδίου έχουν αποτυπωθεί και καθαρισθεί. Ομάδες άρσης ναρκοπεδίων έχουν απομακρύνει 2.430 νάρκες κατά προσωπικού και μεγάλες ποσότητες αντιαρματικών ναρκών, βομβών και άλλων πυρομαχικών. Παρά το εύρος των επιχειρήσεων εκκαθάρισης, εκτιμάται ότι απαιτούνται περισσότερα από δύο χρόνια για να καθαριστεί το Κοσσυφοπέδιο από τις νάρκες. Ο κόσμος, συμπεριλαμβανομένων και όσων έφυγαν και γυρίζουν, θα εξαρτάται για κάμποσο καιρό ακόμη από την ανθρωπιστική βοήθεια.

Ανθρωπιστική βοήθεια και οικονομική ανασυγκρότηση στο Κοσσυφοπέδιο

35. Η Πρώτη Διάσκεψη Χορηγών για το Κοσσυφοπέδιο, η οποία πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 28 Ιουλίου 1999, δεσμεύθηκε για τη χορήγηση 2.082 δισεκατομμ. ευρώ για την κάλυψη του δημοσιονομικού ελλείμματος που παρουσίασε η UNMIK, των άμεσων βασικών αναγκών που κατέγραψαν οι υπηρεσίες των Ηνωμένων Εθνών και των άμεσων απαιτήσεων για την ανασυγκρότηση. Η Δεύτερη Διάσκεψη Χορηγών για το Κοσσυφοπέδιο, η οποία πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 17 Νοεμβρίου 1999, δεσμεύθηκε για τη χορήγηση ποσού άνω του 1 δισεκατομμ. ευρώ για σχέδια ανασυγκρότησης για το έτος 2000 και 88 εκατομμ. ευρώ για προϋπολογισμό του Κοσσυφοπεδίου, εκτιμώμενο σε 515 εκατομμ. ευρώ για την περίοδο 1999/2000.

36. Το Εκτελεστικό Συμβούλιο της Διεθνούς Τράπεζας, που συνεδρίασε στην Ουάσιγκτον στις 8 Οκτωβρίου, ενέκρινε επιχορήγηση 25 εκατομμ. ευρώ, ως πρώτη δόση της στρατηγικής ύψους 60 εκατομμ. ευρώ για την αρωγή στην ανοικοδόμηση της υποδομής του Κοσσυφοπεδίου και την ανάπτυξη μιας σύγχρονης οικονομίας σε διάστημα 18 μηνών. Της συνεδρίασης αυτής προηγήθηκε συνεδρίαση της Διευθύνουσας Ομάδας Υψηλού Επιπέδου, της Διεθνούς Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στην Ουάσιγκτον, στις 28 Σεπτεμβρίου 1999, η οποία εξέτασε την πρόοδο στο πρόγραμμα ανασυγκρότησης και οικονομικής ανάκαμψης.

37. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη και άλλα κράτη, διεθνείς οργανισμοί και ΜΚΟ διεξήγαγαν από κοινού ένα πρόγραμμα για την προετοιμασία για το χειμώνα, ώστε να υπάρχει πρόβλεψη για τη στέγαση των επαναπατριζόμενων. Τον χειμώνα 1999-2000 δοκιμάσθηκε η ικανότητα της διεθνούς ανθρωπιστικής κοινότητας να ανταποκριθεί στις αυξημένες ανάγκες και να διασφαλίσει ότι παρέχονται οι δέουσες βασικές υπηρεσίες, περιλαμβανομένου του καταλύματος, της επισιτιστικής ενίσχυσης, των ιατρικών υπηρεσιών και της προστασίας. Οι ανθρωπιστικές οργανώσεις θα πρέπει να μειώσουν προοδευτικά τη δραστηριότητά τους έως τα μέσα του 2000, ενώ οι προσπάθειες ανασυγκρότησης και ανάπτυξης πρέπει να αυξηθούν. Ο Ειδικός Απεσταλμένος του Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών στην UNMIK είναι ειδικά επιφορτισμένος με τη διαχείριση της μετάβασης από την επείγουσα βοήθεια στην ανασυγκρότηση και την ανάπτυξη. Οι δύο κύριες προϋποθέσεις για τη υλοποίηση αυτού του σεναρίου, είναι η βελτίωση της κατάστασης όσον αφορά την ασφάλεια, ιδίως των μη αλβανόφωνων πληθυσμών, και η σταθερότητα στην περιοχή.

Ανθρώπινα δικαιώματα

Αλβανία

38. Η Αλβανία είναι μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης από το 1994. Η ελευθερία της έκφρασης, συμπεριλαμβανομένης εκείνης του τύπου, εν γένει τηρείται. Σε ό,τι αφορά τα ηλεκτρονικά μέσα, η εθνική τηλεόραση και ραδιοφωνία φαίνεται ότι καλύπτουν με πιο ισόρροπο τρόπο τα γεγονότα. Με τη θέσπιση του νέου Συντάγματος στις 28 Νοεμβρίου 1998, η Αλβανία έκανε ένα μεγάλο βήμα προόδου, κυρίως ως προς το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ειδικότερα την τήρηση των υποχρεώσεών της περί του δικαιώματος ασύλου που πηγάζουν από τη Σύμβαση του 1951. Το Σύνταγμα περιλαμβάνει άρθρο περί δικαιώματος ασύλου (άρθρο 40). Προβλέπει επίσης την υπέρτερη έναντι της εθνικής νομοθεσίας ισχύ των διεθνών πράξεων στις οποίες έχει προσχωρήσει η Αλβανία (άρθρο 5), καθώς και το δικαίωμα μη επαναπροώθησης (άρθρο 39 (§3) και την ελευθερία μετακίνησης (άρθρο 38).

39. Το δικαίωμα του συνέρχεσθαι, ακόμη και σε συλλαλητήρια, γενικά τηρείται. Οι δημόσιες συγκεντρώσεις της αντιπολίτευσης, ειδικότερα αυτές που διοργανώνει τακτικά το Δημοκρατικό Κόμμα στην κεντρική πλατεία των Τιράνων, πραγματοποιούνται συνήθως χωρίς σοβαρά επεισόδια, με καταφανή εξαίρεση τα γεγονότα της 14ης Σεπτεμβρίου 1998 (μετά τη δολοφονία του Azem Hajdari) που οδήγησαν στην προσωρινή κατάληψη κυβερνητικών κτιρίων και της τηλεόρασης. Μετά το γεγονός αυτό αυξήθηκε η αστυνομική παρουσία, αλλά δεν εφαρμόστηκαν σχεδόν καθόλου οι απαγορεύσεις διαδηλώσεων που είχε επιβάλει το Υπουργείο Εσωτερικών σε πολλές περιπτώσεις για λόγους δημοσίας τάξεως. Το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι εν γένει εξασφαλίζεται. Τα πολιτικά κόμματα πρέπει να ζητήσουν επίσημη έγκριση από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Εντούτοις, διάφοροι αξιωματούχοι των κομμάτων της αντιπολίτευσης εξακολουθούν να ισχυρίζονται ότι γίνονται προσπάθειες εκφοβισμού από την αστυνομία.

40. Τα δικαιώματα των μειονοτήτων στην Αλβανία (πέραν των μικρών κοινοτήτων Βλάχων, Τσιγγάνων, Σέρβων, Βουλγάρων και Μαυροβουνίων, η κύρια μειονότητα είναι η ελληνική) κατοχυρώνονται στις βασικές συνταγματικές διατάξεις. Η ελληνική μειονότητα είναι καλά οργανωμένη και πολιτικός εκπροσωπείται από το Κόμμα των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, το οποίο έχει πρόσβαση στα μέσα ενημέρωσης όπως τα άλλα κόμματα ή ενώσεις. Σχεδόν όλα τα ελληνικά σχολεία που είχαν πληγεί από την κρίση του 1997 έχουν αποκατασταθεί. Οι μειονότητες έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιούν τη γλώσσα τους κατά τις δικαστικές διαδικασίες. Οι προκαταλήψεις έναντι της μειονότητας των Τσιγγάνων εξακολουθούν να υφίστανται, χωρίς όμως επίσημη επίνευση, και οι εκδηλώσεις μη ανοχής είναι λιγότερο συχνές απ' ό,τι σε άλλες χώρες της περιοχής.

41. Η Αλβανία συνεχίζει να μαστίζεται από έλλειψη δημόσιας τάξης σε μεγάλα τμήματα της χώρας, από εκτεταμένη εγκληματικότητα και εμπόριο όπλων. Οι δικαστικές και αστυνομικές αρχές λειτουργούν εν γένει υπό κακές συνθήκες. Έτσι, το δικαίωμα του πολίτη να ζητήσει δικαστική επανόρθωση, ευθυδικία, δίκαιη εκδίκαση της υπόθεσής του ή προστασία έναντι αυθαίρετης σύλληψης ή κράτησης, το οποίο νομικώς υφίσταται, δεν μπορεί να εφαρμοστεί στην πράξη. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι οι αλβανικές φυλακές παραμένουν σε ιδιαίτερος αξιοθρήνητη κατάσταση, παρότι δύο εξ αυτών αναβαθμίστηκαν μετά την κρίση του 1997. Από τα τέλη του 1997, επαναλειτουργούν όλα τα δικαστήρια (το 40 % είχε πλήρως καταστραφεί κατά την κρίση του 1997) αλλά η λειτουργία τους παραμένει περιορισμένη λόγω της παρατεταμένης μη διενέργειας ερευνών από τις τοπικές εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές.

42. Η βία κατά των γυναικών και ο ξυλοδαρμός τους από τους συζύγους εξακολουθούν να υφίστανται σε αυτή την παραδοσιακά ανδροκρατούμενη κοινωνία· η κατάρρευση δε των ελέγχων, της αστυνομίας, που ούτως ή άλλως λίγο ενδιαφερόταν για τέτοια πράγματα στο παρελθόν, σημαίνει ότι τα περισσότερα κρούσματα δεν καταγγέλλονται καν. Δεν υπάρχει κρατικό πρόγραμμα για την προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών. Γυναίκες και κοπέλες παρασύρονται συχνά από κυκλώματα σωματεμπόρων στην Ελλάδα και την Ιταλία. Σύμφωνα με έκθεση του Διεθνούς Οργανισμού Μεταναστεύσεων, υπήρξαν 3.600 περιπτώσεις παράνομης διακίνησης αλβανών γυναικών στην Ιταλία το 1996, έναντι 300 περιπτώσεων κατά μέσον όρο σε άλλες χώρες. Η αυστηρή αντίληψη της οικογενειακής τιμής καθιστά σχεδόν αδύνατη την επιστροφή αυτών των γυναικών και κοριτσιών στο περιβάλλον τους.

Γειτονική περιοχή

43. Οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των μειονοτήτων, ιδίως των Σέρβων του Κοσσυφοπεδίου, συνεχίστηκαν· σε αυτές περιλαμβάνονται φόντοι, απαγωγές, απειλές, ξυλοδαρμοί, διακρίσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε βασικές δημόσιες υπηρεσίες και επιθέσεις με χειροβομβίδες κατά ιδιοκτησιών. Οι εκθέσεις για απαγωγές Σέρβων του Κοσσυφοπεδίου δείχνουν να μειώνονται, αν και το γεγονός συνδέεται μάλλον με την γενική τάση μείωσης των σερβικών πληθυσμών σε περιοχές όπου οι Αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου αποτελούν την πλειονότητα. Οι περισσότερες από τις περιπτώσεις αγνοουμένων που αναφέρθηκαν από τη λήξη των εχθροπραξιών δεν έχουν διαλευκανθεί. Έχουν επίσης αναφερθεί κρούσματα Τσιγγάνων, Μουσουλμάνων Σλάβων και άλλων μειονοτήτων. Οι κοινότητες αυτές κατηγορούνται από τους Αλβανούς του Κοσσυφοπεδίου για συνεργασία με τις σερβικές αρχές κατά τη διάρκεια της σύρραξης. Επίσης έχουν ασκηθεί βία και εκφοβισμοί κατά Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου. Εξακολουθούν να καταγγέλλονται εμπρησμοί και επιθέσεις με χειροβομβίδες κατά της παρουσίας μειονοτήτων και των πολιτισμικών τους συμβόλων.

44. Η UNHCR και ο ΟΑΣΕ ολοκλήρωσαν την τέταρτη από κοινού επανεξέταση της κατάστασης των εθνοτικών μειονοτήτων στο Κοσσυφοπέδιο τον Φεβρουάριο του 2000 και ανέφεραν ότι η γενική κατάσταση των εθνοτικών μειονοτήτων στο Κοσσυφοπέδιο παραμένει εξαιρετικά επισφαλής. Στην έκθεσή τους αναφέρεται ότι, παρότι οι στατιστικές για την εγκληματικότητα καταδεικνύουν μείωση του συνολικού αριθμού των βίαιων συμβάντων όσον αφορά τις μειονότητες, παρατηρείται σημαντική μείωση στο σύνολο του μη αλβανικού πληθυσμού από τον Ιούνιο του 1999. Σημειώνεται επίσης ότι η αύξηση των προσπαθειών της KFOR να παράσχει προστασία, κυρίως με την ανάπτυξη μόνιμα σταθμευμένων στρατευμάτων, διαδραματίζει αποτρεπτικό ρόλο και δίνει περισσότερη εμπιστοσύνη στις μειονότητες των αγροτικών περιοχών.

B. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

I. Αλβανοί υπήκοοι στα κράτη μέλη

45. Οι στατιστικές του Eurostat (Παράρτημα I) δείχνουν ότι οι αλβανοί αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος των υπηκόων τρίτων κρατών που διαμένουν στην Ιταλία και την Ελλάδα. Και οι δύο χώρες χορήγησαν τις περισσότερες άδειες διαμονής σε αλβανούς τα τελευταία χρόνια (70.000 η Ελλάδα και 75.000 η Ιταλία το 1998). Οι αλβανοί αντιπροσωπεύουν επίσης το μεγαλύτερο ποσοστό των νόμιμων μεταναστών στην Ιταλία (15% επί του συνόλου των εξωκοινοτικών μεταναστών). Αν και δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία για την παράνομη μετανάστευση, ο μεγάλος αριθμός των Αλβανών πολιτών που επαναπατρίζονται από την Ιταλία και την Ελλάδα, ή στους οποίους απαγορεύεται η είσοδος στα σύνορα, καταδεικνύει ότι η παράνομη ροή παραμένει σταθερή. Σημαντικός αριθμός Αλβανών σπουδαστών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι εγγεγραμμένοι στην Ιταλία, τη Γερμανία και την Ελλάδα.

II. Ανάλυση των αιτίων μετανάστευσης και φυγής

46. Η Αλβανία είναι ταυτόχρονα χώρα καταγωγής και διέλευσης μεταναστευτικών ροών που κατευθύνονται προς τις ευρωπαϊκές χώρες. Από το 1990, η Αλβανία βιώνει μαζικές μεταναστεύσεις. Σύμφωνα με την Αλβανική Υπηρεσία Μετανάστευσης, πάνω από 500.000 Αλβανοί (15 % περίπου του πληθυσμού) μετανάστευσαν κατά την περίοδο 1990-1997. Αναγνωρίζεται ευρέως ότι ένα πρόσωπο ανά αλβανική οικογένεια ζει στο εξωτερικό και συνεισφέρει στη συντήρησή της. Επί του παρόντος, η αλβανική οικονομία στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στα μεταναστευτικά εμβάσματα.

Ιστορική επισκόπηση

47. Μέχρι το 1989 – ήτοι μέχρι την πτώση του κομμουνιστικού καθεστώτος – η μετανάστευση κατ' ουσίαν ήταν ανύπαρκτη, με εξαίρεση κάποιες παράνομες, άκρως παρακινδυνευμένες απόπειρες. Το κύμα ενθουσιασμού για τις νέες δυνατότητες που διάνοιξε η ελεύθερη κυκλοφορία, η δυνατότητα να εγκαταλείψει κανείς ελεύθερα τη χώρα που χρόνια παρέμενε αποκομμένη από τον υπόλοιπο κόσμο, κατέκλυσε την Αλβανία, όντας η ορατή εκδήλωση των πρόσφατα κατακτηθεισών ελευθεριών.

- Έτσι, το πρώτο πολιτικό και οικονομικό άνοιγμα της χώρας (τέλη 1991/αρχές 1992) σφραγίστηκε από μεγάλες ταραχές και μαζική μετανάστευση 50.000 περίπου ανθρώπων στην Ιταλία (οι μισοί από τους οποίους αναγκάστηκαν να επιστρέψουν προσωρινά) και 30.000 περίπου στην Ελλάδα.

- Η περίοδος από το 1992 ως τα τέλη του 1996 (εποχή οικονομικών και πολιτικών μεταρρυθμίσεων που εξασφάλισε κάποια σταθερότητα στην Αλβανία, με κατάφωρη εξαίρεση τον χρηματοοικονομικό τομέα) χαρακτηρίστηκε από μια κανονική και "ελεγχόμενη" έξοδο : η μετανάστευση στην Ιταλία ανήλθε σε 200.000 και στην Ελλάδα σε 300.000 άτομα. Τα επίσημα ελληνικά στοιχεία (Ιούνιος 1996) κάνουν λόγο μόνον για 150.000 μετανάστες.

- 12/96-4/97 (κρίση λόγω της κατάρρευσης των "πυραμιδοειδών σχημάτων") : Αιφνίδια νέα έξοδος, συγκεκριμένα στην Ιταλία (μέχρι 30.000) και στην Ελλάδα (μέχρι 40.000), μερική επιστροφή και αξιοσημείωτη μείωση της εισροής μετά την ανάπτυξη της Πολυεθνικής Δύναμης Προστασίας υπό την ηγεσία της Ιταλίας (Απρίλιος –Αύγουστος 1997).

- Από τα τέλη του 1997 : απ' ό,τι φαίνεται συνεχίζεται η μετανάστευση 5.000 περίπου αλβανών το μήνα στην ΕΕ (ειδικότερα στην Ιταλία, την Ελλάδα, την Ελβετία και τη Γερμανία μέσω Ιταλίας), αλλά και σε άλλες χώρες, ιδίως σε ανεπτυγμένες χώρες όπως στις ΗΠΑ, τον Καναδά και την Αυστραλία.

Αίτια μετανάστευσης

48. Πέραν της συγκεκριμένης περιόδου πολιτικής αβεβαιότητας και του επαπειλούμενου λιμού κατά την πρώτη μεταβατική περίοδο (τέλη 1991/αρχές 1992), οι Αλβανοί εγκαταλείπουν την χώρα τους κυρίως για τους εξής λόγους :

- Οικονομικοί λόγοι. Η μετανάστευση θεωρείται από μεγάλο τμήμα του αλβανικού πληθυσμού ως η μόνη άμεση απάντηση στις οικονομικές ανάγκες και την κοινωνική αστάθεια της χώρας.

- Σημαντικός αριθμός αλβανών εγκαταλείπουν τις εστίες τους εξαιτίας της αποτυχίας των δημοσίων αρχών να επιβάλλουν αποτελεσματικά το νόμο και την τάξη και να προστατεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα. Μετά από μακρά περίοδο απομόνωσης, η αλβανική κοινωνία εξακολουθεί να εμπεριέχει παραδοσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένου του ισχυρού ρόλου των φατριών, των βεντετών και των εγκλημάτων εκδίκησης, που οξύνουν τους κοινωνικούς και πολιτικούς ανταγωνισμούς και επιδεινώνουν την ασφάλεια της χώρας. Έτσι, πρόσθετοι λόγοι που ωθούν τους Αλβανούς να εγκαταλείψουν τις εστίες τους είναι οι κακές συνθήκες ασφάλειας και οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αποτέλεσμα της κρατικής κρίσης του 1997 ήταν οι σοβαρές αδυναμίες διατήρησης της δημόσιας τάξης και ασφάλειας στη χώρα και η γενική αύξηση της απάτης, της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος (ήδη σημαντικού πριν από την κρίση). Ορισμένες περιοχές ελέγχονται από ένοπλες συμμορίες, εφόσον η Κυβέρνηση δεν μπορεί να διασφαλίσει την προστασία και την επιβολή του νόμου. Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι η Κυβέρνηση εγκαινίασε πρόσφατα νέα εκστρατεία αποκατάστασης του νόμου και της τάξης και καταπολέμησης της διαφθοράς, ενώ η αστυνομία διεξήγαγε και προέβαλε διάφορες ευρείες επιχειρήσεις κατά των συμμοριών σε διάφορες περιοχές της χώρας. Ο ανταγωνισμός μεταξύ οπαδών του σοσιαλιστικού και του δημοκρατικού κόμματος και η απροθυμία εκτέλεσης της στρατιωτικής θητείας αναφέρονται επίσης ως αίτια μετανάστευσης.

- Ρόλο διαδραματίζουν και διάφοροι παράγοντες προσέλκυσης : η παρουσία αλβανικών κοινοτήτων σε ορισμένες χώρες προορισμού (όπως στην Ιταλία και την Ελλάδα), τα προγράμματα των μέσων ενημέρωσης και η γνώση της γλώσσας επηρεάζουν στην απόφαση μετανάστευσης και την επιλογή της χώρας προορισμού.

49. Η πολιτική "συγκράτησης" εκ μέρους της διεθνούς κοινότητας, συν την παρουσία της Πολυεθνικής Δύναμης Προστασίας, της οποίας ηγήθηκε η Ιταλία και η οποία αναπτύχθηκε κατά το 1997, και η άμεση παροχή ευρείας ανθρωπιστικής και άλλης βοήθειας (τελωνειακή διοίκηση, αναβάθμιση των φυλακών), είχαν ως αποτέλεσμα αξιοσημείωτη μείωση της εξόδου Αλβανών μεταναστών από τα μέσα του 1997 και μετά. Οι εκλογές του 1997, ο σχηματισμός νέας κυβέρνησης και η παροχή εκτεταμένης βοήθειας μείωσαν την μετανάστευση Αλβανών στα επίπεδα του 1992-1996. Δεδομένης όμως της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης που εξακολουθεί να επικρατεί στην Αλβανία και της συνέχισης - τουλάχιστον στο εγγύς μέλλον - των τρεχόντων παραγόντων παρώθησης και προσέλκυσης, οι μεταναστευτικές ροές από και μέσω Αλβανίας πιθανότατα θα συνεχιστούν.

50. Μεταξύ των Αλβανών που μεταναστεύουν συγκαταλέγονται κατηρτισμένοι επαγγελματίες και ειδικευμένο εργατικό δυναμικό· τούτο συνεπάγεται σοβαρή αφαίμαξη του ζωτικής σημασίας εξειδικευμένου στελεχικού και εργατικού δυναμικού που χρειάζεται για να συνδράμει και να συντηρήσει την κοινωνική και οικονομική ανάκαμψη της χώρας, επιβαρύνοντας τη δύσκολη κατάσταση που αντιμετωπίζει η Αλβανία και ο πληθυσμός της.

Η Αλβανία ως χώρα διέλευσης

51. Τα τελευταία χρόνια, μεγάλος αριθμός Κούρδων, Ινδών, Πακιστανών, Φιλιπινέζων και Κινέζων μεταναστών έφθασε στην Ιταλία μέσω Αλβανίας. Το ταξίδι της συντριπτικής πλειοψηφίας των μεταναστών αυτών οργανώνεται από παράνομα κυκλώματα διακίνησης μεταναστών μέσω της περιοχής της Αυλώνας, που θεωρείται το κέντρο της λαθρομεταφοράς τέτοιων μεταναστών. Η αδυναμία και η ανικανότητα της αλβανικής Κυβέρνησης να εξασφαλίσει ενδεδειγμένες συνθήκες ασφάλειας διευκολύνουν τις ροές αυτές.

Λαθροδιακίνηση μεταναστών

52. Μεταξύ των παραγόντων που διευκολύνουν την άφιξη πολλών παρανόμων μεταναστών διαφόρων ιθαγενειών και εθνοτικών ομάδων στην Αλβανία είναι η εδραίωση των εγκληματικών οργανώσεων που προωθούν σε μόνιμη βάση την παράνομη μετανάστευση. Εκείνοι που εμπλέκονται στη διακίνηση οπωσδήποτε δεν είναι οι φτωχότεροι, αλλά αυτοί που μπορούν να αποκτήσουν τις αναγκαίες πληροφορίες για να αποτολμήσουν το ταξίδι και διαθέτουν τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους για να πληρώσουν τη μεταφορά τους στις χώρες τελικού προορισμού. Συχνά, κυκλώματα διακίνησης παρανόμων μεταναστών εμπλέκονται και στη διακίνηση ναρκωτικών και όπλων.

53. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΑΣΕ, 25 τουλάχιστον εγκληματικές οργανώσεις διοργανώνουν και διευθύνουν τη διακίνηση μεταναστών από την Αυλώνα. Διατηρούν επαφές με τις τοπικές αρχές και ισχυρές διασυνδέσεις με ιταλικά, ελληνικά και τουρκικά κυκλώματα. Χρησιμοποιούν φουσκωτά χωρητικότητας 20-30 επιβατών, εξοπλισμένα με ισχυρές μηχανές. Ενίοτε, οι παράνομοι μετανάστες επιβιβάζονται μέσα στη θάλασσα από φορτηγό πλοίο που βρίσκεται έξω από το λιμάνι της Αυλώνας. Σε έκθεσή της τον Δεκέμβριο του 1999, η Ευρωπόλ εξέτασε διεξοδικά τις σχέσεις μεταξύ παράνομης μετανάστευσης και παράνομης διακίνησης μεταναστών και τόνισε τα κυκλώματα παράνομης μετανάστευσης και άλλων μορφών οργανωμένου εγκλήματος, τα οποία διαθέτουν αποτελεσματικά και άρτια συστήματα για να αποφεύγουν τις ενέργειες επιβολής του νόμου και την ποινική δίωξη.

Αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου στα κράτη μέλη

54. Δεν υπάρχουν ακριβή στατιστικά στοιχεία ως προς το πλήθος των εγκατεστημένων στα κράτη μέλη Κοσσοβάρων και τον αριθμό των αιτούντων άσυλο, και τούτο διότι στο παρελθόν καταγραφόταν μόνο η υπηκοότητα και όχι και η εθνικότητα ή η μητρική γλώσσα.
55. Εγκατεστημένοι Αλβανοί Κοσσοβάροι υπάρχουν κυρίως σε όσα κράτη μέλη προέβαιναν παλαιότερα στην εισαγωγή προσωρινού εργατικού δυναμικού από την πρώην Γιουγκοσλαβία.
56. Η εισροή αιτούντων άσυλο από το 1998 και μετά αφορά και άλλα κράτη μέλη. Το 1998 ζήτησαν άσυλο στα κράτη μέλη 71.360 υπήκοοι της ΟΔΓ, που πιστεύεται ότι σε ποσοστό 80 ως 90% είναι Αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου, το πρώτο πεντάμηνο του 1999 32.837 και τους ένδεκα πρώτους μήνες του 1999 74.880.
57. Μετά το τέλος Μαρτίου 1999, δόθηκε η πρότερη προστασία στα κράτη μέλη στους ανθρώπους που είχαν εκτοπιστεί από το Κοσσυφοπέδιο λόγω της μαζικής εξόρμησης εθνοκάθαρσης των γιουγκοσλαβικών αρχών, είτε στα πλαίσια των διαδικασιών ασύλου, είτε με την εισαγωγή συστήματος προσωρινής προστασίας, είτε με την αναγνώριση άλλων νομικών καθεστώτων.
58. Οι περισσότεροι εκτοπισμένοι Αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου που εμφανίσθηκαν στα σύνορα των κρατών μελών δεν είχαν έγγραφα ταυτότητας. Η κρίση δεν ανέκοψε τις δραστηριότητες των λαθρομεταφορέων ανθρώπων· αντιθέτως, οι εγκληματικές οργανώσεις προσπάθησαν να την αξιοποιήσουν προς το συμφέρον τους. Πέραν τούτων, μεταφέρθηκαν στα κράτη μέλη και 53.000 Αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου που είχαν καταφύγει κατ' αρχάς στην πΓΔΜ.

Ανάλυση των αιτίων μετανάστευσης και φυγής

59. Αυτό που φάνηκε να ξεκινά προς το τέλος Φεβρουαρίου 1998 σαν εκστρατεία της Σερβικής Κυβέρνησης εναντίον του αποσχιστικού UCK εξελίχθηκε σε μια ευρεία, προμελετημένη και συστηματική επιχείρηση εθνοκάθαρσης, με αντικείμενο την εκκαθάριση της σερβικής επαρχίας του Κοσσυφοπεδίου από τους κάπου 1,7 εκατομμύριο Αλβανούς το γένος κατοίκους της. Από κάποια στιγμή γύρω στις 24 Μαρτίου 1999 και ως τις 10 Ιουνίου του ίδιου έτους, οι Αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου δεν είχαν άλλη ουσιαστική δυνατότητα φυγής μέσα στην ΟΔΓ, εκτός μόνο – εν τινι μέτρω – προς το Μαυροβούνιο.
60. Μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '80 ο λόγος για τον οποίο μετανάστευαν οι Κοσσοβάροι, περιλαμβανομένων των Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου, σε άλλες χώρες, συνίστατο κυρίως στην επιθυμία να βελτιώσουν την ποιότητα της ζωής τους και συχνά είχαν την πρόθεση να επιστρέψουν στο Κοσσυφοπέδιο. Από την κατάρρευση της αυτονομίας της επαρχίας του Κοσσυφοπεδίου-Μετοχίου το 1990, ο σταδιακός αποκλεισμός των Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου τόσο από την πολιτική όσο και από την οικονομική σφαίρα της κοινωνικής οργάνωσης απετέλεσαν παράγοντες που τους ωθούσαν όλο και περισσότερο στη μετανάστευση. Οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων διαδραμάτισαν επίσης σημαντικό ρόλο.
61. Η είσοδος της KFOR στο Κοσσυφοπέδιο συνοδεύθηκε από έξοδο μη Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου και την συνακόλουθη μαζική επιστροφή Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου. Η συνολική ασφάλεια αυτών των ομάδων παραμένει εξαιρετικά επισφαλής. Ιδιαίτερα –όχι όμως αποκλειστικά– έχουν πληγεί οι ομάδες Σέρβων και Τσιγγάνων. Έχει πλέον καταστεί σαφές ότι αυτές οι πράξεις βίας δεν αποσκοπούν μόνο στην εκδίκηση, αλλά και στην "εκκαθάριση του Κοσσυφοπεδίου από τους μη Αλβανόφωνους"¹. Η άσκηση βίας κατά των Μουσουλμάνων Σλάβων και, σε μικρότερο βαθμό, των Τούρκων και των Κροατών, υπήρξε επίσης σημαντική.
62. Μεταξύ των παραγόντων που συντελούν στην απόφαση των Αλβανόφωνων να εγκαταλείψουν την επαρχία του Κοσσυφοπεδίου είναι η κατάρρευση της υποδομής, η έλλειψη ευκαιριών απασχόλησης, η απουσία οιοδήποτε συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, η επισφαλής κατάσταση όσον αφορά τη δημόσια

¹ "Επιτόπιες διαπιστώσεις", Μέρος II, Έκθεση του ΟΑΣΕ, Δεκέμβριος 1999.

τάξη και την ασφάλεια, καθώς και το υψηλό ποσοστό οικημάτων και ιδιοκτησιών που έχουν υποστεί σοβαρές ζημιές ή έχουν καταστραφεί ολοσχερώς. Οι οικογενειακοί δεσμοί και οι συνακόλουθες δομές υποστήριξης ενδέχεται να αποτελούν έναν άλλο παράγοντα έλξης κατά τη λήψη της απόφασης να μην μείνουν στην περιοχή. Για τους μη Αλβανόφωνους, ο κύριος λόγος απομάκρυνσης είναι οι συνεχιζόμενες σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Γ. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

I. Επισκόπηση των υφιστάμενων μέτρων και δράσεων των κρατών μελών (βλ. επίσης Παράρτημα II)

Πολιτική

63. Ορισμένα κράτη μέλη διατηρούν διπλωματική εκπροσώπηση στην Αλβανία : η Αυστρία, η Δανία, η Γερμανία, η Γαλλία, η Ελλάδα, η Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν πρεσβείες στα Τίρανα. Η Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών πρόκειται να ανοίξει πρεσβεία αργότερα εντός του 1999. Στα Τίρανα υπάρχει και αντιπροσωπία της Επιτροπής.

64. Για τις διπλωματικές διαβουλεύσεις με την Αλβανία υφίστανται διάφορα πλαίσια :

α) ο διμερής πολιτικός διάλογος ΕΕ/Αλβανίας (κανονικά άπαξ του έτους σε υπουργικό επίπεδο (Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων, Τρόικες) και συχνότερα σε επίπεδο ανώτερων αξιωματούχων).

β) Από τον Απρίλιο 1997, η αποστολή του ΟΑΣΕ στην Αλβανία με επικεφαλής τον πρόεδρο Ahrens συμμετέχει στην πολιτική διαμεσολάβηση και σε ειδικές δραστηριότητες του ΟΑΣΕ στον τομέα του εκδημοκρατισμού, των μέσων μαζικής ενημέρωσης και της δικαιοσύνης. Η αποστολή του ΟΑΣΕ καλύπτει ένα "σφαιρικό πλαίσιο συντονισμού " για την Αλβανία.

γ) "Διεθνείς διασκέψεις" για την Αλβανία συγκαλούνται σε τακτά διαστήματα με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων κρατών, οργανισμών και οργάνων (όλες οι χώρες της ΕΕ, η Επιτροπή, οι ΗΠΑ η Ρωσία, η Τουρκία, ο ΟΑΣΕ, το Συμβούλιο της Ευρώπης, η Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Διεθνής Τράπεζα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης), για συζητήσεις και διαβουλεύσεις ως προς τη πορεία σταθεροποίησης της Αλβανίας. Τις διασκέψεις αυτές φιλοξένησε η Ιταλία τον Μάιο, Ιούλιο και Οκτώβριο 1997 και η Αλβανία τον Οκτώβριο 1998.

δ) Η "Ομάδα Φίλων της Αλβανίας" ιδρύθηκε το Σεπτέμβριο 1998 προκειμένου να βοηθήσει τη χώρα να αποκτήσει πολιτική συνοχή. Της Ομάδας συμπροεδρεύουν οι Προεδρίες του ΟΑΣΕ και της ΕΕ.

ε) Η Αποστολή Επιτήρησης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ECMM) αριθμεί 10 περίπου παρατηρητές στην Αλβανία.

στ) Η Αλβανία συμμετέχει πλήρως στο Σύμφωνο Σταθερότητας για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Οικονομία

65. Μετά τη μείζονα κρατική κρίση που αντιμετώπισε η Αλβανία, της παρέχεται βραχυπρόθεσμη και μεσοπρόθεσμη οικονομική βοήθεια στα πλαίσια του "Προγράμματος Ανάκαμψης", που κατήρτισαν από κοινού η Διεθνής Τράπεζα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 1997 σε διαβούλευση με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Το πρόγραμμα αυτό εγκρίθηκε στη Διάσκεψη Χορηγών (στις 22 Οκτωβρίου 1997 στις Βρυξέλλες), υπό την συμπροεδρία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Διεθνούς Τράπεζας, η οποία έθεσε σαφείς στόχους και κατένειμε τα καθήκοντα μεταξύ χορηγών σε διάφορους τομείς και χορήγησε άνω των 600.000.000 ευρώ. Παράλληλα, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο δρομολόγησε πρόγραμμα έκτακτης ανάγκης, εστιασμένο στην μακροοικονομική σταθεροποίηση, το οποίο ακολούθησε μεσοπρόθεσμο οικονομικό πρόγραμμα (από τον Μάιο 1998), υποστηριζόμενο από μια Βελτιωμένη Διευκόλυνση για Διαρθρωτική Αναπροσαρμογή. Έκτοτε πραγματοποιούνται τακτικές τομεακές και γενικές συνεδριάσεις χορηγών, τις οποίες διοργανώνει κυρίως η Διεθνής Τράπεζα και/ή Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αρκετές τομεακές συνεδριάσεις διοργανώθηκαν επίσης από την "Ομάδα Φίλων της Αλβανίας" υπό την τοπική σύνθεσή της (από τον ΟΑΣΕ). Συνεδρίαση των χορηγών στα πλαίσια της Ομάδας των 24 για την Αλβανία διοργανώθηκε την 26η Μαΐου 1999 στις Βρυξέλλες για να συντονίσει την παροχή μακροοικονομικής βοήθειας στη χώρα αυτή.

66. Το εμπόριο με την ΕΕ αντιπροσωπεύει το 90 % περίπου του εξωτερικού εμπορίου της Αλβανίας. Οι κύριοι εμπορικοί εταίροι της Αλβανίας είναι η Ιταλία, η Ελλάδα και η Γερμανία. Το 1998 οι εξαγωγές ανήλθαν σε 212,71 εκατομμύρια ευρώ, οι εισαγωγές σε 545,57 εκατομμύρια ευρώ και το εμπορικό ισοζύγιο ήταν (-)332,85 εκατομμύρια ευρώ.

Αναπτυξιακή συνεργασία και ανθρωπιστική βοήθεια

67. Η συνεργασία της ΕΕ στα Βαλκάνια – καθώς επίσης και στην Αλβανία – αποσκοπεί κατά κύριο λόγο στο να συντείνει στη διατήρηση της ειρήνης και στην οικονομική και κοινωνική σταθερότητα στην περιοχή. Πέραν των δύο πρωταρχικών στόχων, λαμβάνονται μέτρα προκειμένου να ενισχυθεί η δημιουργία υποδομών και θεσμών για την ανάπτυξη διοικητικών και διαχειριστικών δομών καθώς και μικρών επιχειρήσεων. Εκτός της Κοινότητας, η Ιταλία είναι ο μεγαλύτερος χορηγός βοήθειας στην Αλβανία σε διμερές επίπεδο.

Γειτονική περιοχή

68. Σύμφωνα με τη γενικώς επικρατούσα στη διεθνή κοινότητα αντίληψη ότι με την εξαίρεση όσων μεταφέρθηκαν για ανθρωπιστικούς λόγους και για να ανακουφιστεί η επιβάρυνση ορισμένων γειτονικών κρατών, οι Αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου που αναγκάστηκαν να φύγουν από την πατρίδα τους θα πρέπει να τύχουν υποδοχής και φροντίδας στην ίδια περιοχή, όλα τα κράτη μέλη έχουν δώσει αξιολογή ανθρωπιστική βοήθεια, και σε χρήμα και σε είδος, για να τους βοηθήσουν να επιβιώσουν και να παραμείνουν εκεί. Ήδη επαναπροσανατολίζεται η διμερής βοήθεια προς την κατεύθυνση της παροχής βοήθειας μέσα στο ίδιο το Κοσσυφοπέδιο και προς υποστήριξη της διαδικασίας επιστροφής και ανασυγκρότησης.

69. Ανταποκρινόμενα στην έκκληση της UNHCR, τα περισσότερα κράτη μέλη μετέφεραν στο έδαφός τους εκτοπισμένους Αλβανούς του Κοσσυφοπεδίου από την πΓΔΜ και τους παρέσχαν προσωρινή προστασία. Δεν κατέστη όμως δυνατή η επίτευξη συμφωνίας ως προς τους αριθμούς και τον καταμερισμό των βαρών. Ένα κράτος μέλος ξεκίνησε επίσης ένα πρόγραμμα μεταφοράς στο έδαφός του Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου που είχαν καταφύγει στην Αλβανία αλλά είχαν στενούς συγγενείς στο εν λόγω κράτος. Και στους Αλβανούς του Κοσσυφοπεδίου που έφτασαν με δικά τους μέσα στα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια της κρίσης δόθηκε προσωρινή προστασία, προσωρινή δυνατότητα παραμονής, ή και άσυλο.

II. Επισκόπηση των υφιστάμενων μέτρων και δράσεων της ΕΕ/Κοινότητας στην Αλβανία

Πολιτική

70. Στα πλαίσια του υφιστάμενου διμερούς πολιτικού διαλόγου, η ΕΕ και η Αλβανία έχουν ήδη επιτύχει ευρεία σύγκλιση θέσεων επί διεθνών και περιφερειακών θεμάτων. Ο διάλογος αυτός αποδείχθηκε χρήσιμος δεδομένων ιδίως των παλαιών διενέξεων στα Βαλκάνια, συμπεριλαμβανομένης της πρόσφατης κρίσης στο Κοσσυφοπέδιο. Ένας τέτοιος διάλογος αποτελεί σημαντικό μέσο στα πλαίσια του Συμφώνου Σταθερότητας για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

71. Πρόσφατα, η ΕΕ καθόρισε τη θέση της και ανέλαβε δράση στην Αλβανία ως εξής :

- Στις 30 Οκτωβρίου 1998, εκπονήθηκε γενική θέση για τη Διεθνή Διάσκεψη των Τιράνων, η οποία ορίζει στόχους για την πορεία σταθεροποίησης της Αλβανίας.
- Στις 6 Μαρτίου 1999, το Συμβούλιο ενέκρινε κοινή δράση σχετικά με τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην επανασύσταση βιώσιμης αστυνομικής δύναμης στην Αλβανία και κάλεσε τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση να εφαρμόσει την προαναφερθείσα δράση.
- Στις 10 Μαΐου 1999, το Συμβούλιο ενέκρινε απόφαση σχετικά με τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην περισυλλογή και καταστροφή όπλων στην Αλβανία.
- Στο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων της 21ης και 22ας Ιουνίου, η ΕΕ καθόρισε τη θέση της σχετικά με τη νέα Διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένης της Αλβανίας.

Οικονομία και αναπτυξιακή συνεργασία

A) Συμβατικές σχέσεις

72. Συμφωνία μη προτιμησιακής φύσεως σχετικά με το εμπόριο και την εμπορική και οικονομική συνεργασία ισχύει από το Δεκέμβριο 1992 (μόνον κοινοτική συμφωνία, όχι μεικτή). Η εν λόγω συμφωνία περιλαμβάνει ρήτρα αναστολής ως προς τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ήδη από το 1995, η Αλβανία ζήτησε την έναρξη διαπραγματεύσεων για συμφωνία σύνδεσης. Το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων της 29ης και 30ης Ιανουαρίου 1996 κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει επίσημες προτάσεις για νέα συμφωνία με σκοπό τη σύσφιξη των σχέσεων με την Αλβανία. Εντούτοις, οι προοπτικές αυτές ανετράπησαν λόγω των βουλευτικών εκλογών του Μαΐου 1996 που αμαύρωσαν τους δημοκρατικούς θεσμούς της Αλβανίας και συνοδεύτηκαν από βαθιά κρίση του κράτους στις αρχές του 1997, την οποία προκάλεσε η κατάρρευση των πυραμιδοειδών σχημάτων τοποθετήσεων.

73. Η αναβάθμιση των συμβατικών σχέσεων πρέπει να εντάσσεται στην περιφερειακή προσέγγιση της ΕΕ και να βασίζεται στην τήρηση των σχετικών προϋποθέσεων (συμπεράσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων της 29ης Απριλίου 1997) καθώς και στην επίτευξη απτής προόδου όσον αφορά τη σταθεροποίηση και την ανάπτυξη της χώρας. Στα πλαίσια της νέας Διαδικασίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, που εγκρίθηκε στα συμπεράσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων της 21ης και 22ας Ιουνίου 1999, η Επιτροπή υπέβαλε στις 24 Νοεμβρίου 1999 έκθεσή της σχετικά με το εφικτό της διεξαγωγής διαπραγματεύσεων για τη σύναψη συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης με την Αλβανία. Στην έκθεση αυτή τονίζονται τα πολιτικά, οικονομικά και θεσμικά ελλείμματα που πρέπει να αναπληρώσει η Αλβανία πριν από την έναρξη διαπραγματεύσεων και καλείται η Αλβανία να υποβάλει έκθεση σχετικά με την πορεία των δράσεων που έχει αναλάβει ή προτίθεται να αναλάβει στους εντοπισθέντες τομείς ενδιαφέροντος. Η προσέγγιση αυτή εγκρίθηκε στα συμπεράσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων της 24ης-25ης Ιανουαρίου 2000.

74. Όσον αφορά το εμπορικό καθεστώς, μόλις πρόσφατα προσφέρθηκε στην Αλβανία το κοινοτικό σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων. Στις 29 Ιουλίου 1999, το Συμβούλιο εξέδωσε κανονισμό σχετικά με τις εμπορικές ρυθμίσεις για εισαγωγές από την Αλβανία. Το νέο αυτό καθεστώς αυτόνομων εμπορικών προτιμήσεων (ανάλογο του κοινοτικού εμπορικού καθεστώτος που προσφέρθηκε στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και την Κροατία) περιλαμβάνει ατελή πρόσβαση στην Κοινότητα σχεδόν του 80% των αλβανικών εξαγωγών, και άρχισε να ισχύει την 1η Οκτωβρίου 1999.

B) Συνδρομή

75. Η ΕΚ έχει παράσχει ιδιαίτερος ουσιαστική συνδρομή στην Αλβανία από το 1991 : με τα 733 εκατομμ. ευρώ που της χορηγήθηκαν κατά την περίοδο 1991-98, η Αλβανία έχει λάβει μέχρι τούδε τη μεγαλύτερη κατά κεφαλήν κοινοτική βοήθεια από όλες τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Από την κρατική κρίση του 1997 και εξής, οι βασικοί τομείς που χρηματοδοτούνται από το PHARE (113 εκατομμ. ευρώ το 1997/98) στα πλαίσια κοινού προγράμματος ανασυγκρότησης (το οποίο καταρτίστηκε από κοινού με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, τη Διεθνή Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης) είναι οι εξής :

(1) Μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης

Η συνδρομή αυτή εστιάζεται στη μεταρρύθμιση των θεσμών (βασικών υπουργείων) και τη δημιουργία ενδεδειγμένου νομικού και θεσμικού πλαισίου για αποτελεσματικές δημόσιες υπηρεσίες, περιλαμβάνει δε ειδική υποστήριξη στην αστυνομία (κυρίως εξοπλισμό σε συνεργασία με την αποστολή της ΔΕΕ/ΜΑΡΕ στην Αλβανία), κοινό πρόγραμμα με το Συμβούλιο της Ευρώπης για τη μεταρρύθμιση του δικαστικού και νομικού συστήματος και αποστολή τελωνειακής υποστήριξης CAM-A, η οποία επικεντρώνεται στη βελτιωμένη είσπραξη δημόσιων εσόδων, τον εκσυγχρονισμό των τελωνειακών υπηρεσιών και σε δράσεις πάταξης της απάτης και της διαφθοράς.

(2) Υποδομές

Δεδομένης της γενικευμένης ένδειας των υποδομών στην Αλβανία, βασικός στόχος είναι η δημιουργία (και συντήρηση) των κύριων οδικών συνδέσεων, λαμβανομένων υπόψη και των διευρωπαϊκών αρτηριών Β-Ν και Δ-Α. Επιπλέον η συνδρομή αυτή εστιάζεται στα λιμάνια και την ύδρευση/αποχέτευση.

(3) Γεωργία

Σε αυτόν τον σημαντικό τομέα που αντιπροσωπεύει άνω του 50% του ΑεγχΠ, το PHARE επικεντρώνεται στην ολοκλήρωση της χαρτογράφησης της υπαίθρου και τη βελτίωση των κτηνιατρικών προτύπων.

(4) Ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων

Οι δραστηριότητες εκτείνονται από την αποκατάσταση δημοσίων κτιρίων (συμπεριλαμβανομένων των αστυνομικών τμημάτων, των σχολείων κλπ.), την κατασκευή ή συντήρηση τοπικών οδών ή άλλων υποδομών, έως βασικές περιβαλλοντικές δραστηριότητες (καθαρισμός). Το πρόγραμμα αυτό, που αρχικά αφορούσε τις αγροτικές περιοχές και τη δημιουργία τοπικής απασχόλησης (χαμηλών προσόντων), επεκτάθηκε πρόσφατα στα Τίρανα και σε άλλες μεγάλες πόλεις και περιλαμβάνει επίσης τα πρώτα στοιχεία σχεδιασμού της περιφερειακής ανάπτυξης.

Επίσης, η αρωγή του PHARE παρασχέθηκε :

- στη συνεργασία για την κατάρτιση στατιστικών, συμπεριλαμβανομένης της προπαρασκευής μελλοντικής απογραφής του πληθυσμού
- στην υποστήριξη της εκκαθάρισης των πυραμιδοειδών σχημάτων τοποθετήσεων (σε συνεργασία με τη Διεθνή Τράπεζα)
- στην εκπαίδευση και κατάρτιση.

76. Το 1999, το πρόγραμμα PHARE ανήλθε σε 56,5 εκατομμ. ευρώ (42,5 εκατομμ. ευρώ για το εθνικό πρόγραμμα και 14 εκατομμ. ευρώ για τη διασυνοριακή συνεργασία με την Ελλάδα και την Ιταλία) για τους ίδιους βασικούς τομείς.

Στα πλαίσια του προγράμματος κρατικών θεσμών και δημόσιας διοίκησης, παρέχεται ειδική χρηματοοικονομική βοήθεια από το PHARE (14,9 εκατομμ. ευρώ δωρεάν) για να καλυφθούν οι επείγουσες δαπάνες λειτουργίας των βασικών Υπουργείων. Η βοήθεια αυτή προϋποθέτει την τήρηση των σχετικών γενικών (ΔΝΤ) και κατά τομέα όρων που όρισε η Επιτροπή. Ομοίως, χρηματοοικονομική υποστήριξη προσφέρεται βάσει της κοινοτικής διευκόλυνσης επισιτιστικής βοήθειας (10,5 εκατομμ. ευρώ δωρεάν) που συνδέεται με τις προσπάθειες αναμόρφωσης του γεωργικού τομέα. Στα πλαίσια της Βελτιωμένης Διευκόλυνσης για Διαρθρωτική Αναπροσαρμογή (ΒΔΔΑ) που πρόσφερε το ΔΝΤ στα πλαίσια του μεσοπρόθεσμου οικονομικού προγράμματος της χώρας, η ΕΚ αποφάσισε επίσης το Μάιο του 1999 να προσφέρει στην Αλβανία δάνειο έως 20 εκατομμ. ευρώ σε συνδυασμό με το πρόγραμμα ΒΔΔΑ/ΔΝΤ. Η ΕΚ χορήγησε πρόσθετη χρηματοοικονομική βοήθεια για τις δαπάνες που επέφερε η συρροή προσφύγων από το Κοσσυφοπέδιο (έχουν ήδη καταβληθεί 20 εκατομμ. και πρόκειται να ακολουθήσει δεύτερη δόση, ανερχόμενη σε 20 ακόμη εκατομμ. κατ'ανώτατο όριο, ποσό που αντιστοιχεί στις πραγματικές δαπάνες, μετά την υποβολή λεπτομερούς έκθεσης δαπανών από την αλβανική κυβέρνηση).

Ανθρωπιστική βοήθεια

77. Ανθρωπιστική βοήθεια παρέχεται από το ECHO από τις αρχές του 1997, ειδικότερα δε επισιτιστική βοήθεια, υγειονομική περίθαλψη και διανομή νερού στις πλέον ευάλωτες ομάδες του αλβανικού πληθυσμού εν γένει και, από τον Μάιο 1998, ιδίως στους Κοσσοβάρους πρόσφυγες σε συνεργασία με την UNHCR (1998 : 11 εκατομμ. ευρώ). Κατά τη μαζική εισροή προσφύγων το 1999 (Μάρτιος –Ιούνιος), αυξήθηκαν οι δραστηριότητες για προσφυγικούς καταυλισμούς και οικογένειες υποδοχής (άνω των 100 εκατομμ. ευρώ).

78. Τα προγράμματα βοήθειας συνεχίστηκαν για όσο διάστημα χρειάστηκε, ενώ η στήριξη των πλέον ευάλωτων ομάδων συνεχίστηκε το 2000. Τα προγράμματα βοήθειας τα οποία κατέστησαν περιττά όταν οι πρόσφυγες επέστρεψαν, επαναπροσανατολίστηκαν ώστε να συμβάλουν στην ικανοποίηση των επείγουσών αναγκών του τοπικού πληθυσμού, ιδίως στους τομείς της υγειονομικής περίθαλψης και της ύδρευσης/αποχέτευσης. Επίσης, το πρόγραμμα αυτό αποτέλεσε τη συνέχεια του προηγούμενου προγράμματος ECHO στην Αλβανία, μετά από τις ταραχές και τις καταστροφές του 1997.

Μέτρα στον τομέα της Δικαιοσύνης και των Εσωτερικών Υποθέσεων

79. Η ισχύουσα συμφωνία εμπορίου και εμπορικής και οικονομικής συνεργασίας με την Αλβανία δεν περιλαμβάνει ρήτρα επανεισδοχής ούτε κοινή δήλωση περί επανεισδοχής. Η Αλβανία αναγράφεται στον κατάλογο των χωρών οι υπήκοοι των οποίων πρέπει να έχουν θεώρηση κατά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών της ΕΕ (Κανονισμός του Συμβουλίου 2317/95). Υφίσταται εκτενές κοινό πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος της Αλβανίας, κατά τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Η Αλβανία είναι εταίρος στο πρόγραμμα πολλαπλών δικαιούχων PHARE περί ναρκωτικών και συμμετέχει ενεργά σε μικρότερο βαθμό σε σχέδιο για τη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών. Ως προς τη μείωση της προμήθειας ναρκωτικών, η Αλβανία εξέφρασε την πρόθεσή της να συμμετάσχει με 2 υπαλλήλους στο πρόγραμμα PHARE για την ανταλλαγή αστυνομικών στον τομέα των ναρκωτικών αλλά δεν συμμετέχει μέχρι τούδε ενεργά στην ανάπτυξη πολιτικής στον τομέα των ναρκωτικών.

III. Επισκόπηση των υφιστάμενων μέτρων και δράσεων της Κοινότητας/Ένωσης στη γειτονική περιοχή

Πολιτική

80. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η διεθνής κοινότητα καταβάλλουν πολλές και ποικίλες προσπάθειες για να σταθεροποιηθεί η κατάσταση στη Δυτική Βαλκανική. Η πρωτοβουλία της ΕΕ, το Σύμφωνο Σταθερότητας για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, εγκρίθηκε στις 10 Ιουνίου 1999 από την Ένωση, τις χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και άλλα μέρη, είναι δε ευπρόσδεκτη να προσχωρήσει σ' αυτό και η ΟΔΓ, εφόσον εκπληρώσει τις βασικές της υποχρεώσεις. Η ΕΕ συμμετέχει επίσης ενεργά στην Αποστολή των Ηνωμένων Εθνών για το Κοσσυφοπέδιο (UNMIK) και έχει αναλάβει την ευθύνη της οικονομικής και κοινωνικής ανασυγκρότησης της περιοχής. Οι σχέσεις της Ένωσης με τη Νοτιοανατολική Ευρώπη διέπονται από τη Διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων της 21-22 Ιουνίου 1999.

81. Ως τις 24 Μαρτίου 1999, όλα τα κράτη μέλη πλην της Ιρλανδίας και του Λουξεμβούργου είχαν πρεσβεία στο Βελιγράδι. Όταν άρχισαν οι αεροπορικές επιδρομές, η ΟΔΓ διέκοψε τις διπλωματικές της σχέσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γαλλία και τη Γερμανία. Η Ιταλία, η Ελλάδα και η Σουηδία διατήρησαν τη διπλωματική τους παρουσία στο Βελιγράδι, ενώ τα άλλα κράτη μέλη έκλεισαν τις πρεσβείες τους χωρίς να διακόψουν τις διπλωματικές σχέσεις. Και η αντιπροσωπία της Επιτροπής στο Βελιγράδι έκλεισε, ξανάνοιξε όμως στη συνέχεια. Μετά την αποδοχή των όρων της διεθνούς κοινότητας από την ΟΔΓ, ξανάνοιξαν οι πρεσβείες της Αυστρίας, του Βελγίου, της Δανίας, της Ισπανίας, των Κάτω Χωρών, της Πορτογαλίας και της Φινλανδίας.

82. Τα κράτη μέλη που είναι και μέλη του ΝΑΤΟ συνέβαλαν και αυτά στην προσπάθεια να εξαναγκαστούν με στρατιωτικές ενέργειες οι αρχές της ΟΔΓ και της Σερβίας να θέσουν τέρμα στην πολιτική της εθνοκάθαρσης στο Κοσσυφοπέδιο και να δεχτούν τους όρους της Ομάδας των 8 και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Συμβούλιο της Ένωσης έχει δηλώσει ότι "εν όψει των ακραίων και εγκληματικά ανεύθυνων πολιτικών και των επανειλημμένων παραβιάσεων των ψηφισμάτων του ΣΑ του ΟΗΕ, ήταν αναγκαία και δικαιολογημένη η χρήση των σκληρότερων μέτρων, μεταξύ των οποίων και στρατιωτικής δράσης".

Οικονομικές σχέσεις και ανασυγκρότηση/βοήθεια

83. Αφότου ξέσπασε η κρίση στο Κοσσυφοπέδιο, η Ευρωπαϊκή Ένωση ανέπτυξε σταδιακά ένα πλέγμα κυρώσεων κατά της ΟΔΓ και της Σερβίας, το οποίο καλύπτει τα εξής :

- επιβεβαίωση της απαγόρευσης αποστολής όπλων στην ΟΔΓ (κοινή θέση 240/98 της 19ης Μαρτίου 1998)
- απαγόρευση της εξαγωγής εξοπλισμού που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για εσωτερική καταστολή ή τρομοκρατία στην ΟΔΓ (κοινή θέση 240/98 της 19ης Μαρτίου 1998 και κανον. Συμβ. 926/98 της 27ης Απριλίου 1998)
- αναστολή των εξαγωγικών πιστώσεων με κρατική στήριξη, συμπεριλαμβανομένης της κρατικής χρηματοδότησης ιδιωτικοποιήσεων στη Σερβία (κοινή θέση 240/98 της 19ης Μαρτίου 1998 και κανον. Συμβ. 926/98 της 27ης Απριλίου 1998)
- απαγόρευση χορήγησης θεωρήσεων εισόδου στους υπεύθυνους για τις κατασταλτικές ενέργειες στο Κοσσυφοπέδιο (κοινή θέση 98/240 της 19ης Μαρτίου 1998)
- δέσμευση των χρημάτων της ΟΔΓ και της Σερβίας που βρίσκονται στο εξωτερικό (κοινή θέση 98/326 της 7ης Μαΐου 1998 και κανον. Συμβ. 1295/98 της 22ας Ιουνίου 1998)
- απαγόρευση νέων επενδύσεων στη Σερβία (κοινή θέση 98/374 της 8ης Ιουνίου 1998 και κανον. Συμβ. 1607/98 της 24ης Ιουλίου 1998)
- απαγόρευση πτήσεων γιουγκοσλαβικών αερομεταφορέων μεταξύ ΟΔΓ και ΕΕ (κοινή θέση 98/426 της 29ης Ιουνίου 1998 και κανον. Συμβ. 1901/98 της 7ης Σεπτεμβρίου 1998)
- απαγόρευση εξαγωγών πετρελαίου (κοινή θέση 99/273 της 23ης Απριλίου 1999 και κανον. Συμβ. 900/99 της 29ης Απριλίου 1999)

84. Το Μαυροβούνιο και το Κοσσυφοπέδιο έχουν ήδη εξαιρεθεί από την απαγόρευση των πτήσεων και των εξαγωγών πετρελαίου. Από το Φεβρουάριο 1999, η απαγόρευση πτήσεων έχει αρθεί προσωρινά για

έξι μήνες όσον αφορά τη Σερβία, όμως η απαγόρευση χορήγησης θεωρήσεων και οι λοιπές οικονομικές κυρώσεις βρίσκονται σε διαδικασία εντατικοποίησης. Όσο είναι δυνατόν, ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις στο Μαυροβούνιο και το Κοσσυφοπέδιο.

85. Για την ανασυγκρότηση του Κοσσυφοπεδίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διέθεσε συνολικό προϋπολογισμό ύψους 127 εκατομμ. ευρώ το 1999, η εκτέλεση του οποίου προχωρεί ικανοποιητικά. Οι ενέργειες που έχουν προσδιοριστεί από κοινού με την KFOR, την UNMIK, την UNHCR και άλλους οργανισμούς των ΗΕ περιλαμβάνουν την άρση ναρκοπεδίων, την προμήθεια υλικών για την ταχεία επισκευή κατοικιών και δημόσιων κτιρίων, στήριξη προς οργανισμούς κοινής ωφελείας και τελωνεία και ένα πρόγραμμα απασχόλησης και ανασυγκρότησης στα χωριά. Τον Ιούλιο του 1999, η Επιτροπή συγκρότησε μια Ειδική Μονάδα (Task Force) στην Πρίστινα (TAFKO) η οποία εφάρμοξε αυτά τα σχέδια πριν από τη συγκρότηση Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ανασυγκρότησης τον Φεβρουάριο του 2000. Για το 2000, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαθέτει προϋπολογισμό συνολικού ύψους 360 εκατομμ. ευρώ για την παροχή βοήθειας στο Κοσσυφοπέδιο.

86. Στα πλαίσια της διεθνούς πολιτικής διοίκησης του Κοσσυφοπεδίου (UNMIK), η Ένωση είναι ειδικότερα υπεύθυνη για τα γενικά οικονομικά, χρηματοοικονομικά και φορολογικά θέματα (τέταρτος πυλώνας). Οι δραστηριότητες στοχεύουν κυρίως στην εγκαθίδρυση ενός ενιαίου προϋπολογισμού για το δημόσιο τομέα με κατάλληλο σύστημα διαχείρισης, την εγκαθίδρυση συστήματος είσπραξης δασμών και κεντρικής φορολογικής υπηρεσίας, τα τραπεζικά και χρηματοοικονομικά θέματα και την προετοιμασία ενός μεσοπρόθεσμου επενδυτικού πλαισίου ανά τομέα.

87. Πέραν της ανθρωπιστικής βοήθειας και της βοήθειας για τον εκδημοκρατισμό, το 1998 άρχισε ευρείας κλίμακας κοινοτική βοήθεια προς το **Μαυροβούνιο**, η οποία εστιάζεται στη γεωργία, την παιδεία και τη δημόσια διοίκηση. Μολονότι η εφαρμογή τους καθυστέρησε λόγω των αεροπορικών επιδρομών του ΝΑΤΟ στην ΟΔΓ, τα προγράμματα αυτά επανενεργοποιήθηκαν σύντομα μετά τη λήξη των επιδρομών. Από το 1988, η ΕΚ έχει δεσμεύσει περισσότερα από 82,7 εκατομμ. ευρώ για το Μαυροβούνιο, χωρίς να συνυπολογίζεται η οιαδήποτε διμερής βοήθεια προσέφεραν τα κράτη μέλη της ΕΕ. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται η καταβολή χρηματοοικονομικής βοήθειας ύψους 13 εκατομμ. ευρώ για τις πρόσθετες δαπάνες που συνεπέφερε η κρίση των Κοσσοβάρων προσφύγων, καθώς και άμεσης χρηματοοικονομικής βοήθειας ύψους 10 εκατομμ. ευρώ δυνάμει της επισιτιστικής ενίσχυσης. Η Επιτροπή, επίσης, πρόσφατα (20 Μαρτίου) ανακοίνωσε ότι θα διπλασιαστεί το ποσό της βοήθειας OBNOVA από 10 σε 20 εκατομμ. ευρώ. Η Επιτροπή συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για να αρχίσουν ενέργειες της ΕΤΕπ προς υποστήριξη του Μαυροβουνίου. Καταβάλλονται επίσης προσπάθειες να πεισθούν οι Υπουργοί Οικονομικών της ΕΕ να επιτρέψουν την παροχή μακροοικονομικής βοήθειας στο Μαυροβούνιο.

Ανθρωπιστική βοήθεια

88. Η κρίση του **Κοσσυφοπεδίου** κατέστησε ακόμη πιο περίπλοκη την ήδη περίπλοκη κρίση στην πρώην Γιουγκοσλαβία, προσθέτοντας νέα στρώματα εκτοπισμένων σε ένα ήδη περιπεπλεγμένο σχήμα αναγκαστικών μετακινήσεων πληθυσμών. Το πρόγραμμα ECHO αντέδρασε μαζικά στις διάφορες φάσεις της κρίσης του Κοσσυφοπεδίου παρέχοντας συνολική βοήθεια ύψους 378 εκατομμ. ευρώ, ανταποκρινόμενο στα γεγονότα του 1999. Το ποσό αυτό συνιστά σαφή αύξηση σε σύγκριση με το 1998, όταν το ECHO διοχέτευσε 21,6 εκατομμ. ευρώ υπέρ των θυμάτων της πρώτης κλιμάκωσης των εντάσεων και της βίας στο Κοσσυφοπέδιο. Οι πρώτες προσπάθειες, μεταξύ Μαρτίου και Ιουνίου, επικεντρώθηκαν στην υποδοχή και τη στέγαση πολυάριθμων ρευμάτων προσφύγων και εκτοπισμένων οι οποίοι εγκατέλειπαν το Κοσσυφοπέδιο και συνέρρεαν προς την πΓΔΜ, την Αλβανία, το Μαυροβούνιο και τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Ανάμεσα στα τέλη Μαρτίου και τον Ιούνιο του 1999, η Επιτροπή διέθεσε 182 εκατομμ. ευρώ προς το σκοπό αυτό, παρέχοντας επείγουσα ανθρωπιστική βοήθεια για την κάλυψη των αναγκών για τρόφιμα, υγιεινή, καταλύματα (στρατόπεδα προσφύγων, συλλογικά καταλύματα, οικογένειες υποδοχής), υγειονομική περίθαλψη, ψυχολογική και κοινωνική στήριξη, προστασία και κοινοτικές υπηρεσίες. Το ECHO είχε την σημαντικότερη συμβολή στην επιχείρηση της UNHCR για την αντιμετώπιση της κρίσης στο Κοσσυφοπέδιο.

89. Η έγκριση του ψηφίσματος 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών της 10ης Ιουνίου 1999 και η συνακόλουθη ανάπτυξη της KFOR στο Κοσσυφοπέδιο, οδήγησαν στην ταχύτερη και πιο εκτεταμένη από την αναμενόμενη επιστροφή πολλών προσφύγων και εκτοπισμένων. Όσον αφορά το υπόλοιπο έτος, οι προσπάθειες του ECHO επικεντρώθηκαν στην παροχή επείγουσας ανθρωπιστικής βοήθειας στο Κοσσυφοπέδιο όπου, λόγω των μαζικών καταστροφών οικιών και υποδομών και των

ληλασιών, η επιστροφή των εκτοπισμένων προϋπέθετε την παροχή μίας ευρείας δέσμης μέτρων στήριξης που θα διασφάλιζαν τις ελάχιστες προϋποθέσεις επιβίωσης το χειμώνα. Στις 16 Ιουλίου 1999, η Επιτροπή εξέδωσε μία ακόμη απόφαση για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας ύψους 196 εκατομμ. ευρώ υπέρ των θυμάτων της κρίσης στην περιοχή.

90. Έως τον Μάιο του 1999, το ECHO και η UNHCR κατάρτισαν ένα εκτεταμένο σχέδιο βοήθειας επαναπατριζομένων για το Κοσσυφοπέδιο, το οποίο απετέλεσε στη συνέχεια τον κύριο άξονα της διεθνούς ανθρωπιστικής βοήθειας στο Κοσσυφοπέδιο. ΜΚΟ χρηματοδοτούμενοι από το ECHO, άλλοι χορηγοί και η UNHCR προσέφεραν συνολικά περισσότερα από 65.000 καταλύματα και είδη χειμερινής διαβίωσης, παρέχοντας τη δυνατότητα στους επαναπατρισθέντες πρόσφυγες να επισκευάσουν τα σπίτια που είχαν υποστεί ζημιές ή να ανακατασκευάσουν όσα είχαν καταστραφεί και εξασφαλίζοντάς τους ένα δωμάτιο με θέρμανση για το χειμώνα. Το πρόγραμμα αυτό συμπληρώθηκε από μικρής κλίμακας γεωργικά σχέδια, καθώς και από την άρση ναρκών κατά προσωπικού και πολεμοφοδίων που δεν είχαν εκραγεί. Η ταχεία συγκρότηση μιας Ειδικής Μονάδας (Task Force) της Επιτροπής για την ανασυγκρότηση του Κοσσυφοπεδίου (ΤΑΦΚΟ) κατέστησε δυνατό τον έγκαιρο σχεδιασμό της μετάβασης από την ανθρωπιστική βοήθεια στη βοήθεια για την ανασυγκρότηση και την ανοικοδόμηση.

91. Τα προγράμματα βοήθειας στις γειτονικές δημοκρατίες (Μαυροβούνιο, Αλβανία, πΓΔΜ) συνεχίστηκαν για όσο διάστημα απαιτήθηκε, ενώ η παροχή στήριξης προς τις ευάλωτες ομάδες σε αυτές τις δημοκρατίες συνεχίστηκε το 2000, προκειμένου να μετριασθούν οι αρνητικές επιπτώσεις της κρίσης στην κατάσταση των ομάδων αυτών.

92. Παρότι οι προοπτικές για το Κοσσυφοπέδιο ήταν καλές το δεύτερο εξάμηνο του 1999, η κατάσταση στη Σερβία παρουσίασε οξεία επιδείνωση και ανάγκασε το ECHO να υπερεξαπλασιάσει τη βοήθειά του σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Τα προγράμματα επισιτισμού και υγιεινής υπέρ των παλαιότερων προσφύγων από τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και την Κροατία επεκτάθηκαν γρήγορα ώστε να περιλάβουν περισσότερους από 800.000 πρόσφυγες, εκτοπισμένους και ευάλωτες ομάδες του τοπικού πληθυσμού.

93. Η στέγαση των εκτοπισμένων του Κοσσυφοπεδίου απαιτούσε επίσης την καταβολή σημαντικών προσπαθειών στους τομείς της ταχείας αποκατάστασης συλλογικών κέντρων και ιδιωτικών καταλυμάτων. Δόθηκε επίσης προσοχή στην κατάσταση των οργανισμών υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, οι οποίοι έλαβαν στοχοθετημένη στήριξη με ελάχιστη αποκατάσταση, εξοπλισμό και καύσιμο θέρμανσης.

94. Πριν από την κρίση στο Κοσσυφοπέδιο, η Επιτροπή είχε χορηγήσει 69 εκατομμ. ευρώ για τη συνέχιση του προγράμματος μετά το Dayton στην Κροατία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και την ΟΔΓ. Παρότι η κατάσταση στην ΟΔΓ επιδεινώθηκε γρήγορα, τα αρχικά σχέδια για τη σταδιακή μείωση της βοήθειας του ECHO στην Κροατία και στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη διατηρήθηκαν, δεδομένου ότι η ανθρωπιστική κατάσταση εξακολούθησε να βελτιώνεται και η μειώθηκε η ανάγκη για συνήθη προγράμματα βοήθειας χάρη στη γενική οικονομική και κοινωνική ανάκαμψη.

95. Η στήριξη της διαδικασίας επαναπατρισμού στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και στην Κροατία διατηρήθηκε το 1999, ενώ οι προσπάθειες εντάθηκαν προκειμένου να διασφαλισθεί η ομαλή μετάβαση προς πιο μακροπρόθεσμα προγράμματα της Επιτροπής για την παροχή στήριξης στον επαναπατρισμό στις δύο χώρες.

Μέτρα στον τομέα της Δικαιοσύνης και των Εσωτερικών Υποθέσεων

96. Οι υφιστάμενες συμφωνίες επανεισδοχής με την ΟΔΓ έχουν καταστεί ανενεργές λόγω της επιμονής των αρχών της ΟΔΓ να χρησιμοποιούνται για τον επαναπατρισμό μόνο πτήσεις της JAT· τις περισσότερες εξάλλου από αυτές τις συμφωνίες τις ανέστειλαν μονομερώς οι αρχές της ΟΔΓ αντιδρώντας στις συμμαχικές στρατιωτικές επιχειρήσεις. Στην περίπτωση που ενεργοποιηθούν οι υφιστάμενες διμερείς συμφωνίες επανεισδοχής με την ΟΔΓ, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την επανεισδοχή ή τον επαναπατρισμό Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου για λόγους οι οποίοι αφορούν κυρίως την ασφάλειά τους στη Σερβία. Όσο

παραμένουν στην εξουσία οι αρχές που είναι υπεύθυνες για την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τον εκτοπισμό εθνοτήτων στο Κοσσυφοπέδιο, οιαδήποτε μετακίνηση μέσω της Σερβίας είναι δυνατό να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια και την ευημερία των Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου.

IV. Μέτρα και δράσεις της UNHCR, του Διεθνούς Οργανισμού Μεταναστεύσεων (ΔΟΜ), της Διεθνούς Επιτροπής Ερυθρού Σταυρού (ΔΕΕΣ) και άλλων διακυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανισμών²

UNHCR

Δημιουργία θεσμών και ικανοτήτων

97. Για την κάλυψη του κενού της αλβανικής νομοθεσίας περί ασύλου, η UNHCR προσέφερε στην Αλβανική Κυβέρνηση εμπειρογνομosύνη και κεφάλαια για να θεσπίσει νομοθεσία περί ασύλου και προσφύγων καθώς και την ενδεδειγμένη εκτελεστική δομή. Προς το σκοπό αυτό, συστάθηκε ομάδα εργασίας η οποία ολοκλήρωσε επιτυχώς το έργο της. Το νομοσχέδιο εγκρίθηκε από το υπουργικό συμβούλιο στις 18 Σεπτεμβρίου 1998 και από το αλβανικό Κοινοβούλιο στις 14 Δεκεμβρίου 1998. Μία άλλη πτυχή της υποστήριξης της UNHCR προς ολοκλήρωση της σχετικής νομοθεσίας ήταν η συμβολή της στην εκπόνηση του νομοσχεδίου περί ιθαγένειας, τις συστάσεις της οποίας υιοθέτησε πλήρως η Κυβέρνηση. Τούτο οδήγησε στη θέσπιση του νέου Συντάγματος την 28η Νοεμβρίου 1998· με την εν λόγω θέσπιση η Αλβανία έκανε ένα μεγάλο βήμα ως προς την τήρηση των υποχρεώσεών της περί του δικαιώματος ασύλου που απορρέουν από τη Σύμβαση του 1951.

Αρωγή στους πρόσφυγες/αιτούντες άσυλο

98. Δεδομένων των οικονομικών συνθηκών της Αλβανίας και του αντίκτυπου που έχει το ζήτημα των προσφύγων στην οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας, η UNHCR ανέπτυξε πρόγραμμα για την αντιμετώπιση των προσφύγων που βρίσκονται επί του παρόντος στη χώρα. Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε από διεθνείς και τοπικές μη κυβερνητικές οργανώσεις καθώς και από την Αλβανική Κυβέρνηση. Η UNHCR εφήρμοσε (και εξακολουθεί να εφαρμόζει) πρόγραμμα περίθαλψης και συντήρησης με σκοπό την παροχή αρωγής σε μικρή μερίδα προσφύγων/αιτούντων άσυλο, υπό τη μορφή μηνιαίου επιδόματος για στέγη, τροφή και υγειονομική περίθαλψη. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται από τον Αλβανικό Ερυθρό Σταυρό. Οι πρόσφυγες/αιτούντες άσυλο που ωφελούνται από αυτό δεν είναι Κοσσοβάροι, αλλά Κούρδοι από το Ιράκ, Πακιστανοί, Ιρανοί και Σύριοι. Το εν λόγω πρόγραμμα εφαρμόζεται εδώ και τέσσερα χρόνια και θα συνεχισθεί –με ορισμένες τροποποιήσεις- καθ' όλη τη διάρκεια του 2000. Ενόψει της κατάστασης αυτής, η UNHCR καθιέρωσε ένα πολυτομεακό πρόγραμμα προς υποστήριξη του προσφυγικού πληθυσμού μέσω της αλβανικής κυβέρνησης και μερικών μη κυβερνητικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στη χώρα. Εννέα υποσυμφωνίες υπεγράφησαν βάσει του πολυτομεακού προγράμματος για να καλυφθούν οι βασικότεροι τομείς αρωγής όπως : η τροφή, οι μεταφορές, οι οικιακές ανάγκες, η υγεία, οι υποδομές, οι κοινοτικές υπηρεσίες και η εκπαίδευση.

Πρόγραμμα ενημέρωσης του κοινού

99. Στην προσπάθεια να διαλυθούν οι αυταπάτες ως προς τη μετανάστευση και να αποφασίζουν οι Αλβανοί εν επιγνώσει για το μέλλον τους, η UNHCR εγκαινίασε πρόγραμμα ενημέρωσης του κοινού το 1997, το οποίο συνεχίστηκε και το 1998. Αυτό πραγματεύεται με κατανοητό τρόπο θέματα όπως η παράνομη αναχώρηση, το άσυλο, το καθεστώς του πρόσφυγα και συναφείς παράγοντες παράθησης όπως η υγεία και οικονομικά ζητήματα.

² Το πλήρες κείμενο των εκθέσεων της UNHCR και του ΔΟΜ, παρατίθεται στο Παράρτημα III. Τα περισσότερα από τα περιγραφέντα μέτρα και δράσεις ελήφθησαν με την ουσιαστική υποστήριξη της Κοινότητας και των κρατών μελών.

Προστασία και βοήθεια σε Κοσσοβάρους πρόσφυγες

100. Από την έναρξη της εισροής προσφύγων από το Κοσσυφοπέδιο που κορυφώθηκε την περίοδο της στρατιωτικής επέμβασης του ΝΑΤΟ στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας, 450.000 πρόσφυγες από το Κοσσυφοπέδιο αναζήτησαν καταφύγιο στην Αλβανία. Η UNHCR επέκτεινε αναλόγως το πεδίο δράσης της και άνοιξε αποκεντρωμένα γραφεία στο Κούκεσι, τη Σκόδρα, το Δυρράχιο, το Ελβασάν, το Φιέρι και την Κορυτσά. Προς ενίσχυση της συνεργασίας με την κυβέρνηση και άλλους φορείς, συστάθηκε η Ομάδα Διαχείρισης Έκτακτης Ανάγκης ως το συντονιστικό όργανο μεταξύ κυβερνήσεως, UNHCR και AFOR, ΟΑΣΕ και άλλων φορέων που ασχολούνταν με την εισροή προσφύγων από το Κοσσυφοπέδιο.

101. Οι περισσότεροι πρόσφυγες βρήκαν καταφύγιο σε οικογένειες που τους φιλοξένησαν. Μέχρι την 31η Μαΐου 1999, 275.680 πρόσφυγες φιλοξενούνταν σε οικογένειες. Υπεγράφη συμφωνία με την κυβέρνηση για την υποστήριξη των εν λόγω οικογενειών, που προέβλεπε την καταβολή επιδόματος στην οικογένεια φιλοξενίας ανάλογα με τον αριθμό των φιλοξενούμενων προσφύγων. Η κυβέρνηση σε συντονισμό με την UNHCR προέβη σε καταγραφή όλων των οικογενειών φιλοξενίας.

102. Ένα από τα βασικότερα μελήματα της UNHCR κατά την κρίση ήταν η ασφάλεια των προσφύγων, ιδίως των γυναικών που είχαν γίνει αρχηγοί οικογενειών, των παιδιών που είχαν χωριστεί από τους γονείς τους, και των ανδρών στρατεύσιμης ηλικίας σε ορισμένες περιοχές. Δεν υπάρχουν δομές για να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά τα προβλήματα ασφάλειας των προσφύγων σε οικογένειες ή καταυλισμούς. Παρότι οι αλβανικές αρχές αναγνώρισαν την ευθύνη τους για την προστασία των προσφύγων και των συνεργειών βοήθειας, η αλβανική αστυνομία δεν διαθέτει τους ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους ούτε και την εκπαίδευση για την παροχή της ενδεδειγμένης ασφάλειας. Επιπλέον, δεν υφίστανται εναλλακτικές δομές προστασίας για τους πρόσφυγες σε περιπτώσεις στις οποίες η αστυνομία είναι ανέτοιμη ή ανίκανη να δράσει.

103. Η ασφάλεια στους καταυλισμούς ενέπνευσε μεγάλη ανησυχία όπως και η ασφάλεια σχετικά με τους τόπους εγκατάστασής τους. Όλοι οι καταυλισμοί προσφύγων στην περιοχή του Kukes είχαν εγκατασταθεί πολύ κοντά στα σύνορα με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας, σε απόσταση διασυνοριακής βολής οβίδων. Στις αρχές Μαΐου 1999, η Κυβέρνηση και η UNHCR υπέγραψαν μνημόνιο συμφωνίας σχετικά με την μετεγκατάσταση προσφύγων από όλα τα σημεία της περιοχής του Kukes σε τοποθεσίες της νότιας και κεντρικής Αλβανίας. Ξεκίνησε μεγάλη εκστρατεία ενημέρωσης των προσφύγων για τον κίνδυνο που διατρέχουν και την ανάγκη να μετακινηθούν περαιτέρω. Αποτέλεσμα τούτης ήταν να βρίσκονται λιγότεροι από 100.000 πρόσφυγες στο Kukes όταν συμφωνήθηκε η απόσυρση των Γιουγκοσλαβικών δυνάμεων από το Κοσσυφοπέδιο. Όλοι οι πρόσφυγες που προχώρησαν προς την κεντρική και νότιο Αλβανία καταγράφηκαν, καθώς και ο προορισμός τους, πράγμα που διευκόλυνε τους νεοαφιχθέντες από το Κοσσυφοπέδιο να βρίσκουν τα μέλη της οικογένειάς τους. Κατά μέσο όρο 2.000 πρόσφυγες την εβδομάδα εγκατέλειπαν το Kukes ανταποκρινόμενοι στις προσπάθειες μετεγκατάστασης της UNHCR.

Επιστροφή των Κοσσοβάρων προσφύγων

104. Μετά την έκδοση του ψηφίσματος 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας και την είσοδο της KFOR στο Κοσσυφοπέδιο, ξεκίνησε η μαζική και αυθόρμητη επιστροφή προσφύγων από την Αλβανία στο Κοσσυφοπέδιο. Στις 18 Ιουνίου 1999, υπεβλήθη σχέδιο επαναπατρισμού που εκπόνησε από κοινού η Ομάδα Διαχείρισης Έκτακτης Ανάγκης και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις. Στις 28 Ιουνίου 1999, η UNHCR δρομολόγησε την οργανωμένη επιστροφή προσφύγων από τις γειτονικές χώρες. Έτσι, η εκστρατεία ενημέρωσης της UNHCR στράφηκε προς τον οργανωμένο επαναπατρισμό και τα συναφή θέματα, όπως η καταγραφή, η σταθεροποίηση των καταυλισμών, η προετοιμασία τους για το χειμώνα και η ευαισθητοποίηση των προσφύγων ως προς τις νάρκες.

105. Λόγω της επιδείνωσης της ασφάλειας στην Αλβανία, ιδίως από την έναρξη της επιστροφής των προσφύγων, οι δραστηριότητες της UNHCR στη χώρα αυτή θα εξακολουθήσουν να επικεντρώνονται στη διασφάλιση της σωματικής ασφάλειας και στην προστασία των Κοσσοβάρων που απομένουν, κατά την οργανωμένη επιστροφή τους. Η UNHCR θα συνεχίσει να υποστηρίζει οικονομικά τις οικογένειες φιλοξενίας. Παρότι ο συνολικός αριθμός των ευρισκομένων σε οικογένειες φιλοξενίας προσφύγων έχει μειωθεί δραστικά λόγω του γοργού ρυθμού επαναπατρισμού, αριθμός ευάλωτων προσφύγων παρέμειναν στη χώρα σε ιδιωτικά καταλύματα, οπότε και θα χρειαστούν τη δέουσα φροντίδα.

Διεθνής Οργανισμός Μεταναστεύσεων (ΔΟΜ)

106. Ο ΔΟΜ αναπτύσσει σειρά προγραμμάτων στην Αλβανία.

- Ο ΔΟΜ αναπτύσσει από χρόνια ενημερωτική εκστρατεία στην Αλβανία μέσω ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών. Ο πληθυσμός-στόχος του ενημερωτικού προγράμματος του ΔΟΜ είναι οι Αλβανοί το γένος που επιθυμούν να εισέλθουν παράνομα στα κράτη της ΕΕ. Το ραδιοφωνικό και τηλεοπτικό πρόγραμμα απευθύνεται κάθε εβδομάδα σε 2,5 εκατομμ. ανθρώπους στην Αλβανία, το Κοσσυφοπέδιο, την πΓΔΜ, το Μαυροβούνιο, την Ιταλία, το Βέλγιο, τη Γερμανία, την Ελβετία, την Αυστρία κλπ. Ο κύριος στόχος του Ενημερωτικού Προγράμματος για την Αλβανία της ΔΟΜ έγκειται στο να παρέχει αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με τις νόμιμες διαδικασίες μετανάστευσης και εγκατάστασης σε ορισμένες χώρες προορισμού (ιδίως την Ιταλία και την Ελλάδα) και την πραγματικότητα της μετανάστευσης, με σκοπό την αποτροπή παρανόμων ροών.
- Ο ΔΟΜ επεξεργάζεται συστήματα και δίκτυα ταχείας ανταλλαγής πληροφοριών για την πρόληψη της παράνομης διακίνησης και την προστασία των θυμάτων αυτής. Η ΔΟΜ εφαρμόζει ειδικό πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της, στα πλαίσια του προγράμματος STOP της Επιτροπής ("Μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμηση της εμπορίας γυναικών και παιδιών για σεξουαλική εκμετάλλευση στην Ιταλία/Αλβανία/Κοσσυφοπέδιο"). Έχει δε δρομολογήσει με τη σύμπραξη της Ιταλικής Κυβέρνησης νέο πρόγραμμα για την προστασία των θυμάτων και μαρτύρων καθώς και δημόσια εκστρατεία ενημέρωσης για την παράνομη διακίνηση. Το πρόγραμμα αυτό θα εστιάζεται και στη σταθεροποίηση των ομάδων αυτοβοήθειας στην Αλβανία και στη συνεργασία με την αστυνομία, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και τα θύματα.
- Ο ΔΟΜ συντρέχει στην ενίσχυση της χωρητικότητας επιλεγμένων νοσοκομείων και κέντρων υγείας όπου περιθάλπονται εκτοπισθέντα άτομα παρέχοντας προσωρινά ιατρικό προσωπικό και επείγουσα μεταφορά.
- Η Τεχνική Συνεργασία του ΔΟΜ στην Αλβανία αποσκοπεί στη βελτίωση των τοπικών δομών για να προλαμβάνεται η παράνομη μετανάστευση από την Αλβανία στα κράτη μέλη της ΕΕ. Ο ΔΟΜ συμβουλεύει το Αλβανικό Υπουργείο Εργασίας και άλλους φορείς σε θέματα απασχόλησης, δραστηριοτήτων δημιουργίας απασχόλησης, προγραμμάτων ανταλλαγών για επαγγελματίες, σε νομικά θέματα και σε προγράμματα βραχυπρόθεσμης μετανάστευσης μεταξύ της Αλβανίας και των κρατών μελών της ΕΕ.
- Ο ΔΟΜ εφαρμόζει σειρά σχεδίων σχετικά με την επιστροφή, την οικονομική επανένταξη και τη δημιουργία τοπικών ικανοτήτων. Τα τελευταία 5 χρόνια, χάρη στη ΔΟΜ πάνω από 3.000 άτομα επέστρεψαν από την Ιταλία. Ένα από τα πλέον πρόσφατα πιλοτικά εγχειρήματα με στόχο ειδικά τους εκτοπισθέντες Αλβανούς το γένος και Κοσσοβάρους πρόσφυγες είναι το κοινό ολοκληρωμένο πρόγραμμα "Βοήθεια στην εθελούσια επιστροφή και επανένταξη εκτοπισθέντων από τα Βαλκάνια, που βρήκαν προσωρινή προστασία στην Ιταλία". Το πρόγραμμα χρηματοδοτεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ιταλία.

Διεθνής Επιτροπή Ερυθρού Σταυρού (ΔΕΕΣ)

107. Το 1998, η ΔΕΕΣ :

- Αποτίμησε τις συνθήκες που επικρατούν σε 12 αλβανικές φυλακές και αστυνομικά τμήματα και παρέσχε περιορισμένη υλική βοήθεια στους τροφίμους
- Προέβη σε 22 παρουσιάσεις σχετικά με ανθρωπιστικές αρχές, τον Ερυθρό Σταυρό και την ευαισθητοποίηση ως προς τις νάρκες που απευθύνονταν στα μέλη των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας
- Παρέσχε χειρουργικό υλικό στα μεγαλύτερα νοσοκομεία της βόρειας Αλβανίας και στο Κεντρικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο των Τιράνων
- Μεσολάβησε για τη ραδιοφωνική ανακοίνωση 3.276 ονομάτων προσφύγων από το Κοσσυφοπέδιο, ώστε οι συγγενείς τους που έμειναν πίσω να γνωρίζουν πού και σε ποια κατάσταση βρίσκονται.

Κατά την κρίση στο Κοσσυφοπέδιο, οι προσπάθειες του Ερυθρού Σταυρού/Ερυθράς Ημισελήνου επικεντρώθηκαν στους πρόσφυγες που διαβιούσαν σε οικογένειες φιλοξενίας στην Αλβανία. Η ΔΕΕΣ είχε 60 αξιωματούχους στη χώρα.

V. Μέτρα και δράσεις της UNHCR, του Διεθνούς Οργανισμού Μεταναστεύσεων (ΔΟΜ), της Διεθνούς Επιτροπής Ερυθρού Σταυρού (ΔΕΕΣ) και άλλων διακυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανισμών στη γειτονική περιοχή

108. Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR) είναι ο επικεφαλής οργανισμός για τις ανθρωπιστικές δραστηριότητες της UNMIK. Η UNHCR συνεργάζεται στενά με άλλους εταίρους των Ηνωμένων Εθνών, όπως το Παγκόσμιο Επισιτιστικό Πρόγραμμα (WFP), το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά (UNICEF) και η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (WHO), καθώς και με τον Διεθνή Οργανισμό Μεταναστεύσεων (ΔΟΜ), τη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού (ΔΕΕΣ), τη Διεθνή Ομοσπονδία των εταιρειών του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου (IFRC) και με περισσότερους από 250 διεθνείς και 45 τοπικούς μη κυβερνητικούς οργανισμούς (ΜΚΟ). Συστάθηκε ένα Κέντρο Πληροφόρησης της Ανθρωπιστικής Κοινότητας για να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών και τον συντονισμό³. Στους τρέχοντες στόχους της UNHCR στο Κοσσυφοπέδιο περιλαμβάνονται η παροχή προστασίας στους επαναπατριζόμενους, στα εκτοπισθέντα στο εσωτερικό της χώρας άτομα, στους Σέρβους πρόσφυγες λόγω προηγούμενων συρράξεων και στους κατοίκους της περιοχής που διατρέχουν κίνδυνο· η παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας, όπως καταλύματος, επισιτιστικής βοήθειας, υγειονομικής περίθαλψης, εκπαίδευσης και κοινοτικών υπηρεσιών· ο συντονισμός και η διαχείριση του εθελούσιου επαναπατρισμού, περιλαμβανομένων των εναπομεινάντων κατοίκων γειτονικών χωρών· η παροχή στήριξης προς την UNMIK ώστε να καταγράψει τον πληθυσμό του Κοσσυφοπεδίου και να εγκαθιδρύσει και πάλι την επιβολή του νόμου σε ολόκληρη την επαρχία· η συνέχιση παροχής βοήθειας στα πλέον ευάλωτα εκτοπισθέντα στο εσωτερικό της χώρας άτομα και πρόσφυγες και η μείωση των δραστηριοτήτων ανθρωπιστικής αρωγής προς όφελος βιωσιμότερων δράσεων που αφορούν την ανασυγκρότηση.

109. Ο Διεθνής Οργανισμός Μεταναστεύσεων (ΔΟΜ) διαχειρίστηκε, σε συνεργασία με την UNHCR, το πρόγραμμα εκκένωσης για ανθρωπιστικούς λόγους των Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου από την πΓΔΜ, και τώρα διαχειρίζεται τη μεταφορά των προσφύγων και των υπαρχόντων τους πίσω στα σπίτια τους. Ο ΔΟΜ βοηθά επίσης τις κυβερνήσεις στον επαναπατρισμό των ατόμων που μεταφέρθηκαν σε άλλες χώρες στα πλαίσια του προγράμματος εκκένωσης για ανθρωπιστικούς λόγους.

110. Η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού (ΔΕΕΣ) ξανάνοιξε στις 24 Μαΐου 1999 το Γραφείο που διατηρεί στην Πρίστινα. Οι επιτετραμμένοι του Ερυθρού Σταυρού παρέχουν βοήθεια για υπηρεσίες υγείας, προβαίνουν σε απευθείας διανομές εφοδίων στους εκτοπισμένους του εσωτερικού και συγκεντρώνουν πληροφορίες για τους κρατούμενους.

Δ. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

³ Βλ. επίσης Παράρτημα III.

Αλβανία

111. Η Αλβανία είναι ταυτόχρονα χώρα καταγωγής και διέλευσης μεταναστευτικών ροών που κατευθύνονται προς τις ευρωπαϊκές χώρες. Η Αλβανία δεν έχει ακόμη ανακάμψει από τη μείζονα κρίση του 1997. Επιπλέον, κατά το πρώτο ήμισυ του 1999, η Αλβανία κλονίστηκε από τη μεγαλύτερη προσφυγική κρίση στην Ευρώπη από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, όμως οι συνέπειες της κρίσεως του Κοσσυφοπέδιου στη γενική κατάσταση της Αλβανίας υπήρξαν θετικές, τόσο από πολιτική όσο και από οικονομική άποψη.

112. Από το 1990, η Αλβανία βιώνει μαζικές μεταναστεύσεις. Οι Αλβανοί εγκαταλείπουν τη χώρα κυρίως για οικονομικούς λόγους από το 1992. Η Αλβανία έχει επιτελέσει σημαντικές βελτιώσεις από το 1998, ειδικότερα δε από την κρίση στο Κοσσυφοπέδιο το 1999, όμως η χώρα εξακολουθεί να είναι η φτωχότερη χώρα της Ευρώπης. Η μετανάστευση θεωρείται από μεγάλο τμήμα του αλβανικού πληθυσμού ως η μόνη άμεση απάντηση στις οικονομικές ανάγκες και την κοινωνική αστάθεια της χώρας. Οι Αλβανοί συχνά αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τις εστίες τους λόγω έλλειψης ασφάλειας και παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

113. Παρά τις μείζονες προσπάθειες που κατέβαλε η Κυβέρνηση από τα τέλη του 1997, η Αλβανία συνεχίζει να μαστίζεται από σοβαρή έλλειψη δημόσιας τάξης και ασφάλειας σε πολλές περιοχές και από εκτεταμένη εγκληματικότητα, εμπόριο όπλων και διαφθορά, καθόσον οι δυνάμεις ασφαλείας και οι δικαστικές αρχές λειτουργούν υπό κακές συνθήκες. Σύμφωνα με την Αποστολή Επιτήρησης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ECMM) και άλλες οικείες πηγές, οι συνθήκες ασφαλείας επιδεινώθηκαν περαιτέρω το 1999, με τη μαζική εισροή προσφύγων από το Κοσσυφοπέδιο. Η αλβανική κυβέρνηση ενέκρινε στα τέλη Νοεμβρίου 1999 σχέδιο βασικών νόμων για τη λειτουργία των αστυνομικών της δυνάμεων και ξεκίνησε, σε συνεργασία με τη ΔΕΕ/ΜΑΡΕ, την κατάστρωση σχεδίου ανάπτυξης της αστυνομίας. Οι προσπάθειες αυτές, η συνεχιζόμενη υποστήριξη για την επανασύσταση βιώσιμων αστυνομικών δυνάμεων από τη ΔΕΕ/ΜΑΡΕ καθώς και η άλλη διμερής βοήθεια, και η υποστήριξη προς ενίσχυση των δικαστικών αρχών, κυρίως μέσω κοινού προγράμματος της ΕΚ και του Συμβουλίου της Ευρώπης, αποσκοπούν στη βελτίωση της δημόσιας τάξης. Στην πράξη, η ανασφάλεια εξακολουθεί να δυσχεραίνει τη συνεργασία και την αρωγή, ιδίως σε ό,τι αφορά τις υποδομές, και συνιστά έναν από τους αιτιώδεις παράγοντες για το ιδιαίτερος χαμηλό επίπεδο άμεσων ξένων επενδύσεων και, γενικότερα, αποτελεί υποθήκη για την τρέχουσα σταθεροποιητική πορεία της χώρας.

114. Η μακροοικονομική σταθεροποίηση επιβεβαιώθηκε αλλά παραμένει ευπαθής δεδομένου του προσφυγικού προβλήματος και της συνεχιζόμενης έλλειψης δημόσιας τάξης, ενώ οι διαρθρωτικές οικονομικές μεταρρυθμίσεις (ιδιωτικοποιήσεις, χρηματοοικονομικός τομέας) χρήζουν περαιτέρω αντιμετώπισης. Όλες οι αλβανικές κυβερνήσεις ακολούθησαν πολιτική αυτοσυγκράτησης όσον αφορά την κατάσταση των Αλβανών το γένος πληθυσμών σε γειτονικές χώρες.

115. Ο αλβανικός λαός και η Κυβέρνηση τήρησαν αξιέπαινη στάση στο θέμα του προβλήματος των Κοσσοβάρων προσφύγων. Ωστόσο, η κρίση απέσπασε κάπως την προσοχή της Κυβέρνησης και της διεθνούς κοινής γνώμης από τα εσωτερικά προβλήματα της Αλβανίας :

- α) Ελάχιστη πρόοδος σημειώνεται στον τομέα της ασφάλειας : σοβαρά εγκλήματα όπως ληστείες, απαγωγές και δολοφονίες καταγγέλλονται ανά πάσα στιγμή, καθημερινά γίνονται πόλεμοι συμμοριών, περιβόητη είναι η ευρείας κλίμακας παράνομη διακίνηση ανθρώπων, όπλων και ναρκωτικών, ενώ πολλές περιοχές παραμένουν ολοσχερώς εκτός κυβερνητικού ελέγχου. Οι περισσότεροι καταυλισμοί προσφύγων λεηλατήθηκαν προτού προλάβουν να διαλυθούν. Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι η Κυβέρνηση εγκαινίασε πρόσφατα νέα εκστρατεία αποκατάστασης του νόμου και της τάξης και καταπολέμησης της διαφθοράς, ενώ η αστυνομία διεξήγαγε και προέβαλε διάφορες ευρείες επιχειρήσεις κατά των συμμοριών σε διάφορες περιοχές της χώρας.
- β) Κράτος δικαίου : μολονότι ελήφθη δέσμη μέτρων, η διαφθορά παραμένει το καρκίνωμα της αλβανικής διοίκησης και του δικαστικού συστήματος.
- γ) Η εσωτερική πολιτική κατάσταση συνεχίζει να χαρακτηρίζεται από συγκρούσεις εκτός του δημοκρατικού πλαισίου, αν και η επάνοδος του Δημοκρατικού Κόμματος στο Κοινοβούλιο είναι θετική ένδειξη μιας λειτουργούσας κοινοβουλευτικής δημοκρατίας στην Αλβανία.
- δ) Η ικανότητα του αλβανικού κρατικού μηχανισμού να απορροφήσει τα τεράστια κεφάλαια που διαθέτει η διεθνής κοινότητα για την ανασυγκρότηση της Αλβανίας δεν είναι ικανοποιητική.

116. Δεδομένου του εμμένοντος κοινωνικού και οικονομικού σκηνικού στην Αλβανία, και της ύπαρξης – τουλάχιστον στο εγγύς μέλλον – των παραγόντων παρώθησης και προσέλκυσης, οι μεταναστευτικές ροές από και μέσω της Αλβανίας πιθανότατα να συνεχιστούν.

Γειτονική περιοχή

117. Ο εκτοπισμός εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων από την ΟΔΓ πέραν των συνόρων, στα γειτονικά κράτη, κρίθηκε ότι αποτελούσε απειλή για τη σταθερότητα της όλης περιοχής. Στόχος της στρατιωτικής ενέργειας κατά της ΟΔΓ ήταν ο τερματισμός της πολιτικής της εθνοκάθαρσης που ασκούσε στο Κοσσυφοπέδιο και η αντιστροφή των αποτελεσμάτων της. Για να εξασφαλιστεί η μη επίτευξη των στόχων της πολιτικής της εθνοκάθαρσης, είναι απαραίτητο να γυρίσουν σύντομα, γρήγορα και σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο ποσοστό στο Κοσσυφοπέδιο οι εκτοπισμένοι, με ασφάλεια και αξιοπρέπεια. Η βάση των όρων της Ομάδας των 8 και του ψηφίσματος 1244/99 του Συμβουλίου Ασφαλείας συμφωνία αποτελεί σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση. Παρά τις συνθήκες ασφαλείας που επικρατούν, η πλειονότητα των Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου αποφάσισαν να ασκήσουν το δικαίωμά τους να επιστρέψουν. Εντούτοις, η επιστροφή τους συνοδεύθηκε από τον εκτοπισμό μη Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου –ο αριθμός των οποίων εκτιμάται ότι υπερβαίνει τις 200.000- σε άλλα μέρη της ΟΔΓ και αλλού.

118. Οι Αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου που έτυχαν προσωρινής προστασίας στα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να έχουν την ευκαιρία να συμβάλουν στην προσπάθεια ανασυγκρότησης του Κοσσυφοπεδίου. Τα προγράμματα εκκένωσης για ανθρωπιστικούς λόγους βασίζονται στην έννοια της προσωρινής προστασίας, και οι επί μέρους χώρες υποδοχής εφαρμόζουν διαφορετικά καθεμιά χρονικά διαστήματα στη δυνάμει των προγραμμάτων αυτών κάλυψη, μετά τα οποία οι δικαιούχοι δεν έχουν δικαίωμα παραμονής στη χώρα υποδοχής. Αφετέρου, η εκκένωση για ανθρωπιστικούς λόγους ουδόλως θίγει το δικαίωμα των ενδιαφερομένων να ζητήσουν άσυλο.

119. Κατά τη δημιουργία των προϋποθέσεων για τον εύρυθμο επαναπατρισμό, οι δραστηριότητες της διεθνούς κοινότητας (UNMIK, KFOR) που αφορούν την ανθρωπιστική βοήθεια και την ανασυγκρότηση, θα πρέπει να δώσουν την απαιτούμενη προσοχή στο θέμα της διασφάλισης της προστασίας των επαναπατριζομένων, στην ανάγκη ταχείας και αποτελεσματικής αντιμετώπισης του ζητήματος των τεκμηρίων ταυτότητας και τίτλων ιδιοκτησίας, στη δημιουργία των προϋποθέσεων που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση αγροτικών εργασιών κατά την καλλιεργητική περίοδο 2000, καθώς και στην παροχή στέγης και βασικής περίθαλψης στους επαναπατριζόμενους, όπως επίσης στη διασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας των σχολείων σε ένα αλβανόφωνο γλωσσικό και πολιτισμικό περιβάλλον, στην παροχή ίσης πρόσβασης στους πρόσφυγες και στα εκτοπισθέντα στο εσωτερικό της χώρας άτομα στη στέγαση, στην απασχόληση και στις βασικές δημόσιες υπηρεσίες όπως η υγεία και η εκπαίδευση των παιδιών. Δεδομένης της εξαιρετικά επισφαλούς της κατάστασης ασφάλειας για τις ομάδες μη Αλβανών το γένος, ο επαναπατρισμός τους, σε αυτή τη φάση, δεν είναι δυνατό ούτε να προωθηθεί ούτε να διευκολυνθεί. Παρότι η κατάσταση έχει βελτιωθεί ριζικά για τους Αλβανούς του Κοσσυφοπέδιου, συγκεκριμένες ομάδες εξακολουθούν να απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή σε χώρες ασύλου και θα χρειασθούν συνεχή προστασία (όπως, για παράδειγμα, οι περιπτώσεις ευάλωτων ομάδων ή ομάδων ειδικής προστασίας). Εξαιτίας της επισφαλούς καταστάσεως των καταλυμάτων αλλά και της οικονομικής και κοινωνικής καταστάσεως, καθώς και των συνεχιζόμενων δυσλειτουργιών στο σύστημα του νόμου και της τάξης, τα άτομα αυτά δεν θα πρέπει να επαναπατριζονται παρά τη θέλησή τους, αδιακρίτως και βεβιασμένα.

120. Για την εδραίωση μιας δημοκρατικής και σταθερής κοινωνίας στο Κοσσυφοπέδιο, δεν αρκεί μόνο η προστασία των επαναπατριζομένων· απαιτείται επίσης η δημιουργία ενός ασφαλούς περιβάλλοντος για όλους τους ανθρώπους που ζουν στο Κοσσυφοπέδιο, συνδυάζοντας την ανθρωπιστική βοήθεια με τη φάση της ανασυγκρότησης, με σκοπό ο πληθυσμός να καταστεί γρήγορα αυτοδύναμος, να ανασυγκροτηθεί η υποδομή, να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας και να επανενεργοποιηθεί η οικονομική δραστηριότητα.

121. Το οικονομικό δυναμικό της ΟΔΓ, το οποίο έχει ακολουθήσει φθίνουσα πορεία επί έτη, έχει πληγεί ακόμη περισσότερο από τις αεροπορικές επιθέσεις. Υπάρχουν ενδείξεις ότι ιδίως οι νεαροί Σέρβοι που διαθέτουν καλή κατάρτιση δεν θεωρούν ότι έχουν οικονομικό μέλλον στην ΟΔΓ και είναι πρόθυμοι να μεταναστεύσουν. Για τη μείωση των πιέσεων εξόδου των Σέρβων και άλλων πολιτών της ΟΔΓ πρέπει να βρεθούν γρήγορα τρόποι οι οποίοι θα συμβάλουν στην ικανοποίηση βασικών αναγκών του πληθυσμού.

Ε. ΔΡΑΣΗ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ/ΕΝΩΣΗ

Πρόλογος

Οι προτεινόμενες δράσεις επικεντρώνονται κατά κύριο λόγο στην Αλβανία, όμως περιλαμβάνουν και ειδικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν στη γειτονική περιοχή και ειδικότερα στο Κοσσυφοπέδιο.

122. Εξωτερική πολιτική

α) Στα πλαίσια του υφιστάμενου διμερούς πολιτικού διαλόγου, η ΕΕ και η Αλβανία έχουν ήδη επιτύχει ευρεία σύγκλιση θέσεων επί διεθνών και περιφερειακών θεμάτων. Ο διάλογος αυτός αποδείχθηκε χρήσιμος δεδομένων ιδίως των παλαιών διενέξεων στα Βαλκάνια, συμπεριλαμβανομένης της πρόσφατης κρίσης στο Κοσσυφοπέδιο. Η συνέχιση ενός τέτοιου ενισχυμένου πολιτικού διαλόγου θα αποτελέσει σημαντικό μέσο τόσο για τις διμερείς σχέσεις, όσο και στα πλαίσια του Συμφώνου Σταθερότητας για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, που έχει να διαδραματίσει καίριο ρόλο στην περιοχή.

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα

Αρμοδιότητα : Συμβούλιο

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : όχι

β) Επί του παρόντος, υφίστανται δύο Κοινές Δράσεις της ΕΕ, αφιερωμένες ειδικά στην Αλβανία, οι οποίες επικεντρώνονται στη βελτίωση της δημόσιας τάξης και της ασφάλειας. Η παροχή στήριξης για την υλοποίησή τους είναι ένα χρήσιμο μέσο για τη σταθεροποίηση.

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα
Αρμοδιότητα : Αποστολή Επιτήρησης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ECMM)/Συμβούλιο
Δημοσιονομικές επιπτώσεις : όχι

- γ) Η Διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης συνιστά την κύρια συμβολή της Ένωσης για τη στήριξη των προσπαθειών σταθεροποίησης στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων της 24ης και 25ης Ιανουαρίου 2000, υπάρχει για την Αλβανία η προοπτική διαπραγμάτευσης μιας Διαδικασίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης. Η ΔΣΣ θα πρέπει να περιλάβει διατάξεις που θα καθιστούν δυνατή τη συνεργασία μεταξύ της Αλβανίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους τομείς του ασύλου και της μετανάστευσης.

Ημερομηνία στόχος : τέλος του 2000
Αρμοδιότητα : Επιτροπή/Συμβούλιο
Δημοσιονομικές επιπτώσεις : όχι

- δ) Όσο εκκρεμεί η έναρξη διαπραγματεύσεων για μία τέτοια συμφωνία, οι συμβατικές σχέσεις μεταξύ της Κοινότητας και της Αλβανίας θα πρέπει να συνεχισθούν βάσει της Συμφωνίας Συνεργασίας του 1992.

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα
Αρμοδιότητα : Επιτροπή/Συμβούλιο
Δημοσιονομικές επιπτώσεις : όχι

- ε) Η παράνομη διακίνηση μεταναστών από την Αλβανία, και τα συναφή εγκλήματα, ανησυχούν ιδιαίτερος την διεθνή κοινότητα. Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της πρέπει να συνεχίσουν να ενθαρρύνουν τις αλβανικές αρχές, μέσω διπλωματικών οδών, να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την πρόληψη και καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης.

Ημερομηνία στόχος : τέλος του 2000
Αρμοδιότητα : Συμβούλιο/Επιτροπή/κράτη μέλη
Δημοσιονομικές επιπτώσεις : όχι
Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : όχι
Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

στ) Η ΕΕ θα εξακολουθήσει να επιζητεί μία ενοποιημένη προσέγγιση στο πλαίσιο της Ομάδας "Φίλοι της Αλβανίας".

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα

Αρμοδιότητα : Προεδρία και Επιτροπή

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : όχι

123. Αναπτυξιακή και οικονομική συνεργασία

α) Η κοινοτική βοήθεια στην Αλβανία πρέπει να συνεχιστεί, ιδιαίτερα στο πλαίσιο του PHARE (το οποίο θα αντικατασταθεί το 2000 από το CARDS), με σκοπό να επιτευχθεί μεγαλύτερη πρόοδος στη σταθεροποίηση, την ανάκαμψη, την οικονομική μεταρρύθμιση και τον εκδημοκρατισμό και να ενισχυθεί η περιφερειακή συνεργασία.

Στους τομείς προτεραιότητας της κοινοτικής βοήθειας περιλαμβάνονται:

- η υποδομή (εθνική και τοπική)
- η μεταρρύθμιση των κρατικών οργανισμών και της δημόσιας διοίκησης (περιλαμβανομένων των τελωνείων, της αστυνομίας, της δικαιοσύνης) και
- η γεωργία (περιλαμβανομένης της παροχής στήριξης στο πλαίσιο της επισιτιστικής ενίσχυσης).

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα

Αρμοδιότητα : Επιτροπή

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι
Γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : B7-500 (PHARE) + B7-700 (επισιτιστική διευκόλυνση)

β) Εάν απαιτηθεί, παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στον πληθυσμό που την έχει περισσότερο ανάγκη στην Αλβανία και στη γειτονική περιοχή.

Αρμοδιότητα : Επιτροπή/κράτη μέλη

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι
Γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : ECHO

γ) Η παρακολούθηση των μακροοικονομικών εξελίξεων και η πρόβλεψη στήριξης του ισοζυγίου πληρωμών θα πρέπει να συνεχισθούν, όπου επιβάλλεται.

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα

Αρμοδιότητα : Επιτροπή σε συνεργασία με τους Διεθνείς Οικονομικούς Οργανισμούς (IFIs)

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι

Γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : ΒΟ-211

Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη : συμβολή για εγγύηση

δ) Θα πρέπει να υποστηριχθεί ο τομέας της δημοκρατίας, καθώς και οι ΜΚΟ, τα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης και η κοινωνία των πολιτών.

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα

Αρμοδιότητα : Επιτροπή/κράτη μέλη

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι

Γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : Β7-700

Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών :

ε) Θα πρέπει να αναληφθούν δράσεις με σκοπό την ανακούφιση από τη φτώχεια και τη στήριξη στους τομείς της δημόσιας υγείας και της εκπαίδευσης.

Ημερομηνία στόχος : εν μέρει συνεχής δραστηριότητα στην Αλβανία (TEMPUS, τοπικό κοινοτικό αναπτυξιακό πρόγραμμα στο πλαίσιο του PHARE) και εναπομένονσα ανθρωπιστική βοήθεια (ECHO) για τα πιο ευάλωτα τμήματα του πληθυσμού. Νέες πρωτοβουλίες που θα μελετηθούν κατά τη διάρκεια του 2000, οι οποίες θα στηριχθούν, μεταξύ άλλων, από το CARDS.

Αρμοδιότητα : Επιτροπή/κράτη μέλη

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι

Γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : Β7-542 (και νέα γραμμή του προϋπολογισμού CARDS)

Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών :

στ) Μέτρα για την ενίσχυση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των μειονοτήτων

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα

Αρμοδιότητα : Επιτροπή/κράτη μέλη

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι

Γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : B7-700

Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από
τα κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των
κρατών μελών :

ζ) Μέτρα αποσκοπούντα στην πρόληψη και στην καταπολέμηση της διαφθοράς

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα

Αρμοδιότητα : Επιτροπή/κράτη μέλη

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι

Γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : B7-542 (και νέα γραμμή του προϋπολογισμού
CARDS)

Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από
τα κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των
κρατών μελών :

η) Ενίσχυση της συνεργασίας με την Αλβανία σε θέματα στατιστικών

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα (PHARE)

Αρμοδιότητα : Επιτροπή/κράτη μέλη

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι

Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού
προϋπολογισμού : B7-542 (στο μέλλον : CARDS)

Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα
κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των
κρατών μελών : ναι

θ) Σύνδεση κοινοτικών προγραμμάτων για την τοπική ανάπτυξη, τα οποία έχουν ως πρωταρχικό στόχο τη βελτίωση των βιοποριστικών μέσων, με την επανενσωμάτωση μεταναστών

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα

Αρμοδιότητα : Συμβούλιο/Επιτροπή/κράτη μέλη

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι

Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : B7-542 (στο μέλλον : CARDS)

Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών :

124. Αργές και ειδικές δράσεις στους τομείς του ασύλου και της μετανάστευσης και άλλες συναφείς δράσεις στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να χρηματοδοτήσουν ή να συγχρηματοδοτήσουν πρωτοβουλίες και προγράμματα που θα έχουν ως στόχο να επηρεάσουν τη μεταναστευτική πίεση. Συμπλήρωση και ολοκλήρωση πρωτοβουλιών που έχουν ήδη αναληφθεί σε επίπεδο ΕΕ. Οι ακόλουθες πρωτοβουλίες θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν

α) στην ενίσχυση της τοπικής διοίκησης και των υποδομών, παρέχοντας εκπαίδευση και τη δημιουργία θεσμικών ικανοτήτων, με σκοπό, μεταξύ άλλων, τη δημιουργία διοικητικής δομής ικανής να αντιμετωπίζει τις αιτήσεις ασύλου που ανταποκρίνονται στα ελάχιστα διεθνή πρότυπα,

Ημερομηνία στόχος : εν μέρει συνεχής δραστηριότητα (τοπικό κοινοτικό αναπτυξιακό πρόγραμμα στο πλαίσιο του PHARE)· περαιτέρω εξελίξεις ανάπτυξη θα μελετηθούν εντός του 2000

Αρμοδιότητα : Συμβούλιο/Επιτροπή/κράτη μέλη

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι

Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : B7-500 (στο μέλλον : CARDS)

Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών : ναι

β) στην εκπαίδευση και ανταλλαγή αξιωματούχων μεταξύ Αλβανίας και κρατών μελών της ΕΕ σε θέματα μετανάστευσης και ασύλου,

Ημερομηνία στόχος : τέλος του 2000

Αρμοδιότητα : Συμβούλιο/Επιτροπή/κράτη μέλη

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι
Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : όχι
Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών : ναι

γ) στην αρωγή και στην κατάρτιση των μεθοριακών αρχών, μεταξύ άλλων στον τομέα των πλαστών εγγράφων, σε συνεργασία με τη συμβουλευτική αποστολή της ΔΕΕ στην Αλβανία,

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα (PHARE, Κοινή Δράση της ΕΕ)

Αρμοδιότητα : Συμβούλιο/Επιτροπή/κράτη μέλη σε συνεργασία με την ΔΕΕ

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι
Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : B7-542 (στο μέλλον : CARDS)
Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών : ναι

δ) στην ανάθεση της ECMM να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις μεταναστευτικές ροές σε συνεργασία με τις διεθνείς οργανώσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτόν τον τομέα.

Ημερομηνία στόχος : μέσα του 2000

Αρμοδιότητα : Συμβούλιο

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι [ΠΑΡΑΚΑΛΕΙΣΘΕ ΝΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΤΕ ΟΤΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ECMM ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΘΕΙ ΑΚΟΜΗ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ]

Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : όχι
Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών : ναι

- ε) Εφόσον η παράνομη διακίνηση μεταναστών συνδέεται συχνά με την εμπορία όπλων και ναρκωτικών, στην εντατικοποίηση της καταπολέμησης της εμπορίας ναρκωτικών και όπλων με σκοπό την καταπολέμηση των κυκλωμάτων λαθρομετανάστευσης. Πρέπει να υποστηριχθεί η εντονότερη συμμετοχή της Αλβανίας στα υπάρχοντα κοινοτικά προγράμματα για πολλαπλούς δικαιούχους, όπως αυτά που αφορούν την τελωνειακή συνεργασία και τη συνεργασία για τα ναρκωτικά / την ενίσχυση των ικανοτήτων επιβολής του νόμου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Ημερομηνία στόχος : εν μέρει συνεχής δραστηριότητα στο πλαίσιο του PHARE· περαιτέρω εξελίξεις θα μελετηθούν εντός του 2000

Αρμοδιότητα : Συμβούλιο/Επιτροπή

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι
Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : B7-542 (στο μέλλον : CARDS)
Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών : ναι

- στ) Χρήσιμη θα ήταν μία διεθνής νομική βάση για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών. Βάσει κοινής πρωτοβουλίας της αυστριακής και της ιταλικής κυβέρνησης, καταρτίζεται ήδη από ad hoc επιτροπή στη Βιέννη "Σχέδιο Πρωτοκόλλου κατά της παράνομης διακίνησης και μεταφοράς μεταναστών διά της χερσαίας, εναέριας και θαλασσίας οδού" στο γενικότερο πλαίσιο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με το διεθνές οργανωμένο έγκλημα. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της πρέπει να υποστηρίξουν πλήρως την ταχεία ολοκλήρωση αυτής της πρότασης με σκοπό την έγκαιρη εφαρμογή της. Επισημαίνεται ότι υιοθετήθηκε από το Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό (ΙΜΟ) ένα ειδικό έγγραφο (Εγκύκλιος 896) το Δεκέμβριο του 1998, το οποίο προβλέπει "Προσωρινά μέτρα καταπολέμησης ανασφαλών πρακτικών που σχετίζονται με τη θαλάσσια διακίνηση και μεταφορά μεταναστών", και με το οποίο τα κράτη μπορούν ήδη να συμμορφούνται σε εθελούσια βάση. Η γρήγορη εφαρμογή της συστάσεως αυτής θα βοηθούσε στην πάταξη της λαθροδιακίνησης μεταναστών.

Ημερομηνία στόχος : εν μέρει συνεχής δραστηριότητα· περαιτέρω εξελίξεις θα μελετηθούν εντός του 2000

Αρμοδιότητα : Συμβούλιο/Επιτροπή/κράτη μέλη

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι
Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : όχι
Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών : ναι

- ζ) Οι προσδοκίες για καλύτερες οικονομικές ευκαιρίες στην Ευρώπη οφείλονται συχνά σε έλλειψη άμεσης και ρεαλιστικής πληροφόρησης. Συνεπώς, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της πρέπει να συνεχίσουν τη χρηματοδότηση ενημερωτικών εκστρατειών στην Αλβανία και στη γειτονική περιοχή μέσω ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών, απευθυνόμενων σε εκείνους που επιθυμούν να εισέλθουν παράνομα στα κράτη μέλη της ΕΕ. Η πείρα και η εμπειρογνομοσύνη του ΔΟΜ και της UNHCR στον τομέα αυτό θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί επωφελώς.

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα

Αρμοδιότητα : Συμβούλιο/Επιτροπή/κράτη μέλη

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι

Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : όχι

Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών :

- η) Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της πρέπει να ενθαρρύνουν τις αλβανικές αρχές να εφαρμόζουν πλήρως τις υπάρχουσες συμφωνίες επανεισδοχής, καθώς και τις ρήτρες σχετικά με την υποχρέωση επανεισδοχής υπηκόων τρίτων χωρών που εισήλθαν στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους διερχόμενοι από την Αλβανία.

Ημερομηνία στόχος : μέσα του 2000

Αρμοδιότητα : Συμβούλιο/Επιτροπή/κράτη μέλη

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : όχι

- θ) Σύναψη συμφωνιών επανεισδοχής για τις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων που δεν πληρούν τους ισχύοντες όρους για την είσοδο ή τη διαμονή στο έδαφος των κρατών μελών : α) υπήκοοι της Αλβανίας και της γειτονικής περιοχής, β) υπήκοοι τρίτων χωρών και απάτριδες οι οποίοι, αφού ήλθαν από την Αλβανία ή τη γειτονική περιοχή, εισήλθαν ή παρέμειναν παράνομα στο έδαφος των κρατών μελών.

Ημερομηνία στόχος : η προοπτική νέας συμφωνίας θα εξετασθεί περαιτέρω εντός του 2000

Αρμοδιότητα : Επιτροπή και Συμβούλιο

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : όχι

- ι) Η Ευρωπόλ θα πρέπει να αυξήσει την επιχειρησιακή της ικανότητα όσον αφορά την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών εντός ή μέσω της Αλβανίας και της γειτονικής περιοχής. Επίσης πρέπει να εξεταστεί η ενίσχυση της αστυνομικής συνεργασίας στην ανταλλαγή πληροφοριών για την καταπολέμηση των εγκληματικών οργανώσεων που ενέχονται στην παράνομη μετανάστευση, τα ναρκωτικά και την πορνεία.

Ημερομηνία στόχος : τέλος του 2000

Αρμοδιότητα : Συμβούλιο/Ευρωπόλ/κράτη μέλη

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι

Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : όχι

Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών :

- ια) Πρωτοβουλίες και προγράμματα στήριξης στους τομείς της επιστροφής και της επανένταξης, της ενίσχυσης των δυνατοτήτων των τοπικών αρχών να υποδέχονται και να επανεντάσσουν παλιννοστούντες, συμπεριλαμβανομένων των θυμάτων σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Θα πρέπει να παρέχεται συνδρομή στις προσπάθειες των αρμοδίων αρχών να παρέχουν προσωρινά καταλύματα, ιδίως σε άτομα που προέρχονται από την περιοχή.

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα

Αρμοδιότητα : Συμβούλιο/Επιτροπή/κράτη μέλη

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι

Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού :
Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών :

ιβ) Υποστήριξη προγραμμάτων για την ενθάρρυνση της εκούσιας επιστροφής και βιώσιμων σχεδίων επανένταξης. Σε συνεργασία με τους διεθνείς οργανισμούς:

- Συνεχής εργασία για τη βελτίωση των βιοποριστικών μέσων, τον εντοπισμό ενδεχόμενων δυνατοτήτων συνδρομής στην επανένταξη/δημιουργία υποδομών για τυχόν παλιννοστούντες σε επίπεδο δήμων και κοινοτήτων, σε συνεργασία με τοπικές και ευρωπαϊκές μη κυβερνητικές οργανώσεις, κυβερνητικούς φορείς, διεθνείς οργανισμούς που εδρεύουν στα Βαλκάνια.,

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα
Αρμοδιότητα : Συμβούλιο/Επιτροπή/κράτη μέλη
Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι
Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : B7-700
Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

- να υποστηρίξουν μέτρα για την ανάπτυξη του συστήματος ασύλου στην Αλβανία, δημιουργώντας το κατάλληλο νομικό πλαίσιο, προάγοντας τη βιώσιμη ένταξη των προσφύγων, διευκολύνοντας την μετεγκατάσταση των ενδεδειγμένων περιπτώσεων, και υποστηρίζοντας την επιστροφή των απορριπτόμενων περιπτώσεων

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα
Αρμοδιότητα : Συμβούλιο/Επιτροπή/κράτη μέλη
Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι
Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : όχι
Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

- διοργάνωση ταξιδιών επιστροφής

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα
Αρμοδιότητα : Συμβούλιο/κράτη μέλη
Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι
Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : όχι
Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

- ιγ) Να διερευνήσουν τρόπους για καλύτερο συντονισμό των πολυάριθμων πρωτοβουλιών που αναπτύσσουν επί του παρόντος η ΕΕ, τα κράτη μέλη της και διάφοροι διεθνείς οργανισμοί (ΟΑΣΕ, UNHCR, UNDP, ΔΕΕ, Συμβούλιο της Ευρώπης) στην Αλβανία στον τομέα της δικαιοσύνης, της μετανάστευσης και των εσωτερικών υποθέσεων. Χρειάζεται περισσότερος συντονισμός τέτοιου είδους πρωτοβουλιών προς αποφυγή αλληλεπικαλύψεων και επαναλήψεων, και με σκοπό την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων τους.

Καθεστώς/Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα

Αρμοδιότητα : Συμβούλιο/Επιτροπή/κράτη μέλη στο πλαίσιο της "Ομάδας Φίλων της Αλβανίας"

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : όχι

- ιδ) Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των Αλβανών υπηκόων που διαμένουν νόμιμα στα κράτη μέλη.

Ημερομηνία στόχος : συνεχής δραστηριότητα

Αρμοδιότητα : Συμβούλιο/Επιτροπή/κράτη μέλη

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι

Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού : EQUAL

Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών :

- ιε) Αξιολόγηση της εμπειρίας σχετικά με το πρόγραμμα εκκένωσης για ανθρωπιστικούς λόγους (HEP) υπέρ των Αλβανών του Κοσσυφοπεδίου από την πλευρά της ΕΕ και εκπόνηση εκθέσεως σχετικά με τα διδάγματα που απεκόμισε η ΕΕ για τη συνεργασία στο μέλλον.

Ημερομηνία στόχος : τέλος του 2000

Αρμοδιότητα : Συμβούλιο

Δημοσιονομικές επιπτώσεις : ναι

Ενδεχόμενη γραμμή του κοινοτικού προϋπολογισμού :

Ενδεχόμενη οικονομική στήριξη από τα κράτη μέλη :

Απαιτείται η συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών :

STATISTICS**ALBANIA**⁽¹⁾

(Republic of Albania)

Capital: Tirana**Location:** Southeastern Europe, bordering the Adriatic Sea and Ionian Sea, between Greece and Federal Republic of Yugoslavia**Border countries:** Greece, the Former Yugoslav Republic of Macedonia, Federal Republic of Yugoslavia**Area:** 28 750 km²**KEY FIGURES ON POPULATION**⁽²⁾**Population:** 3 330 800**Age structure:** 0-14 years 33%, 15-64 years: 61%, 65 years and over: 6%**Density:** 115.9 hab./km²**Total population increase:** 9.7 per 1000 population**Net migration rate:** -4.2 per 1000 population**Infant mortality rate:** 45 infant deaths per 1000 live births**Life expectancy at birth:** 68.6 years**Total fertility rate:** 2.6 children per woman**Ethnic groups:** Albanian 95%, Greeks 3%, other 2% (Vlachs, Gypsies, Serbs, and Bulgarians)
note: in 1989, other estimates of the Greek population ranged from 1% (official Albanian statistics) to 12% (from a Greek organization)**Religions:** Pre-war data : Muslim 70%, Albanian Orthodox 20%, Roman Catholic 10% ;

Updated data show an increase of Albanian Orthodox and Roman Catholic worshippers, which now account for almost 50 % of the population.

note: all mosques and churches were closed in 1967 and religious observances prohibited; in November 1990, Albania began allowing private religious practice

Languages: Albanian (Tosk is the official dialect), Greek**Literacy:** 72% of population aged 9 years and over**OTHER KEY FIGURES**⁽²⁾**GDP:** purchasing power parity—\$4.5 billion (1997 est.)**GDP—real growth rate:** -8% (1997 est.)**GDP—per capita:** purchasing power parity—\$490 (1996)**GDP—composition by sector:** agriculture: 62.6 % industry: 18.2% services: 19.2% (1997 World Bank)**Inflation rate—consumer price index:** 40% (1997 est.)**Labour force:** 1 692 000 (1994 est.) (including 352 000 emigrant workers and 261 000 domestically unemployed)**Unemployment rate:** 15% (1997 UN/ECE Statistical Yearbook)

(1) The sources of data for this national portrait are mentioned at the bottom of each table/figure

(2) Data within this current summary (above) are mainly from the United Nations, the U.S. Bureau of the Census, World Bank and Eurostat. When not indicated data/estimates refer to 1998. Figures on population are mainly from the U.S. Bureau of the Census, International Data Base: further information is provided in Table 1 and Figure 1

Trade between Albania and the EU

Table A – Imports from ALBANIA into the EU: Principal goods ('000 EURO)⁽¹⁾

	1995	1996	1997	1998
TOTAL	151 143	197 602	191 101	216 110
Of which:				
PARTS OF FOOTWEAR	31 096	54 604	44 745	59 993
MEN'S OR BOYS' SUITS	8 117	12 364	15 156	15 062
FERRO-ALLOYS	8 730	7 862	9 643	11 414
WOMEN'S OR GIRLS' BLOUSES	6 012	5 397	7 406	9 823
PLANTS AND PARTS OF PLANTS	5 185	6 144	5 325	7 838
WOMEN'S OR GIRLS' SUITS	10 291	10 370	5 283	7 566
MEN'S OR BOYS' SHIRTS	2 665	3 857	4 608	5 986
T-SHIRTS, SINGLETS	1 207	2 915	2 847	4 943
WOMEN'S OR GIRLS' SLIPS	1 076	2 981	3 602	4 689
WOMEN'S OR GIRLS' BLOUSES KNITTED	2 652	1 849	1 931	4 592
Other	74 112	89 259	90 552	84 203

(1) Goods listed in descending order of 1998 value in euro
Source: EUROSTAT (Comext2)

Table B – Exports to ALBANIA from the EU: Principal goods ('000 EURO)⁽¹⁾

	1994	1995	1996	1997
TOTAL	425 552	518 048	744 323	563 932
Of which:				
PETROLEUM OILS	37 827	20 062	18 506	51 418
WHEAT OR MESLIN FLOUR	18 231	6 596	43 071	39 442
CIGARS, CHERROOTS	13 218	12 298	24 538	37 758
IRON / NON-ALLOY STEEL RODS	887	1 840	8 929	12 573
BEER MADE FROM MALT	16 834	16 959	21 732	11 903
PARTS OF FOOTWEAR	25 115	27 957	39 604	11 573
CANE OR BEET SUGAR	3 062	10 376	14 875	11 450
CEMENT, INCL. CEMENT CLINKERS	7 113	14 762	20 446	10 996
SUNFLWR/ SAFFLOWER/COTTON-SEED OIL	2 251	2 176	6 224	8 039
WHEAT AND MESLIN	790	26	14 079	7 545
Other	300 222	404 996	532 321	361 236

(1) Goods listed in descending order of 1998 value in euro
Source: EUROSTAT (Comext2)

Trade between Albania and the rest of the World (as declared by Albania)

Table C – Imports to Albania: Principal goods ('000 EURO)⁽¹⁾

	1994	1995	1996	1997	1994	1995	1996	1997	1994	1995	1996	1997	1994	1995	1996	1997
	Total				From the EU				% share of imports from the EU							
TOTAL	:	:	739 082	554 669	:	:	550 760	453 158	:	:	74.5	81.7	:	:	74.5	81.7
Of which:																
WHEAT OR MESLIN FLOUR	:	:	57 383	34 876	:	:	50 304	32 158	:	:	87.7	92.2	:	:	87.7	92.2
PARTS OF FOOTWEAR	:	:	41 068	28 306	:	:	41 021	28 271	:	:	99.9	99.9	:	:	99.9	99.9
CEMENT	:	:	17 532	23 958	:	:	17 018	22 103	:	:	97.1	92.3	:	:	97.1	92.3
WHEAT AND MESLIN	:	:	39 018	12 979	:	:	13 586	9 541	:	:	34.8	73.5	:	:	34.8	73.5
SUNFLOWER/SAFFLOWER/COTTON-SEED OIL	:	:	17 446	11 993	:	:	6 704	6 589	:	:	38.4	54.9	:	:	38.4	54.9
MOTOR CARS	:	:	17 395	11 912	:	:	16 129	10 914	:	:	92.7	91.6	:	:	92.7	91.6
CANE OR BEET SUGAR/SUCROSE	:	:	26 695	11 808	:	:	17 860	9 608	:	:	66.9	81.4	:	:	66.9	81.4
BOVINE OR EQUINE LEATHER	:	:	13 888	11 580	:	:	13 887	11 573	:	:	100.0	99.9	:	:	100.0	99.9
PETROLEUM OILS (EXCL. CRUDE)	:	:	12 552	10 082	:	:	12 124	9 946	:	:	96.6	98.7	:	:	96.6	98.7
MEAT AND EDIBLE FOWL OFFAL	:	:	13 988	9 504	:	:	12 411	8 359	:	:	88.7	87.9	:	:	88.7	87.9
Other	:	:	482 118	387 671	:	:	349 716	304 095	:	:	72.5	78.4	:	:	72.5	78.4

(1) Goods listed in descending order of 1997 value in euro
Source: EUROSTAT (Comext2)

Trade between Albania and the rest of the World (as declared by Albania)

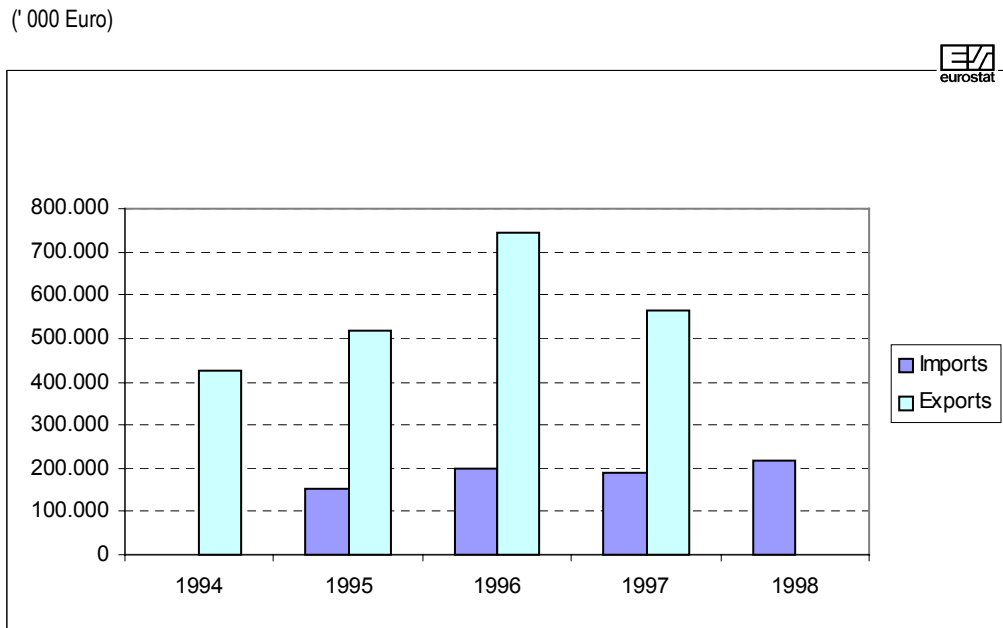
Table D – Exports from Albania: Principal goods ('000 EURO)⁽¹⁾

	Total			To the EU			% share of exports to the EU					
	1994	1995	1996	1997	1994	1995	1996	1997	1994	1995	1996	1997
TOTAL	:	:	166 289	121 405	:	:	141 150	103 690	:	:	84.9	85.4
Of which:												
PARTS OF FOOTWEAR	:	:	30 659	19 081	:	:	30 643	19 080	:	:	99.9	100.0
PLANTS AND PARTS OF PLANTS,	:	:	8 860	10 285	:	:	7 071	8 295	:	:	79.8	80.6
MEN'S OR BOYS' SHIRTS	:	:	2 955	5 172	:	:	2 934	5 077	:	:	99.3	98.2
OTHER MANUFACTURED TOBACCO	:	:	5 936	5 005	:	:	4 787	4 276	:	:	80.6	85.4
FERROUS WASTE AND SCRAP	:	:	780	4 522	:	:	780	4 521	:	:	100.0	100.0
MEN'S OR BOYS' SUITS	:	:	9 139	4 388	:	:	9 129	4 361	:	:	99.9	99.4
FERRO-ALLOYS	:	:	3 892	4 317	:	:	3 332	4 010	:	:	85.6	92.9
CHROMIUM ORES AND CONCENTRATES	:	:	6 953	4 009	:	:	3 176	1 503	:	:	45.7	37.5
BORING MACHINERY	:	:	24	3 792	:	:	24	19	:	:	100.0	0.5
WOMEN'S OR GIRLS' SLIPS	:	:	1 447	3 326	:	:	1 447	3 200	:	:	100.0	96.2
Other	:	:	95 645	57 508	:	:	77 826	49 349	:	:	81.4	85.8

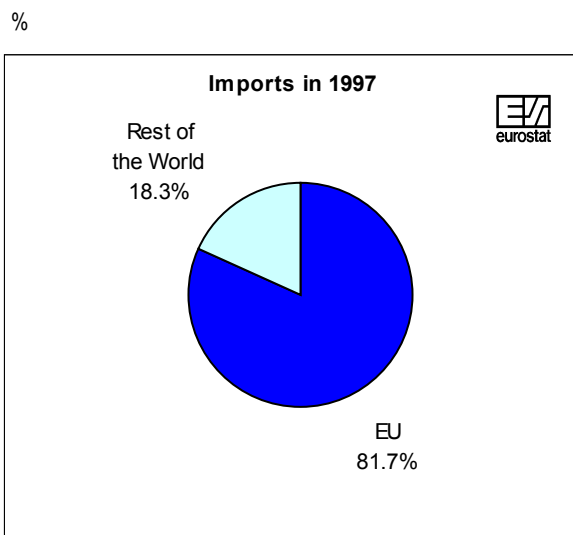
(1) Goods listed in descending order of 1997 value in euro
Source: EUROSTAT (Comext2)

Figure A - Trade between Albania and the EU

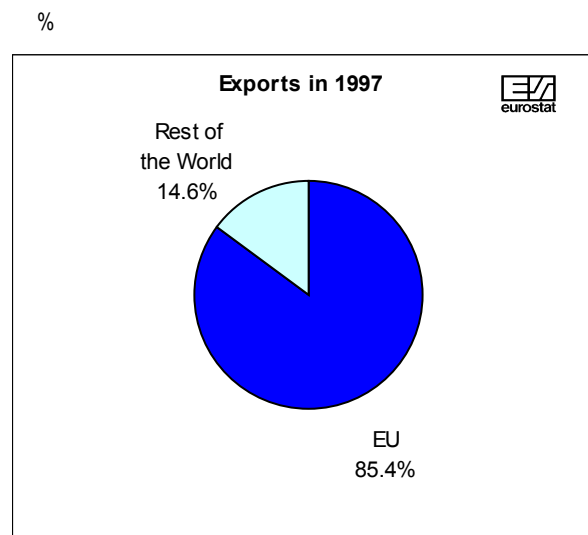

Source: EUROSTAT (Comext2)

Figure B - Trade between Albania and the rest of the World (as declared by Albania)

Source: EUROSTAT (Comext2)
100% = 0.6 million euro

Source: EUROSTAT (Comext2)
100% = 0.1 euro

Table 1 – Main demographic indicators for Albania

	Mid-year population	Live births	Deaths	Natural increase	Net migration	Total increase	Total fertility rate ⁽¹⁾	Life expect. at birth	Infant mortality rate ⁽²⁾	Age depend. ratio ⁽³⁾
	(1 000)	(per 1 000 population)								(%)
1960	1 607.3	43.4	10.4	32.9	-1.8	31.1	6.85	64.9	83.0	:
1970	2 135.6	32.5	9.3	23.3	1.9	25.1	5.16	:	97.9	:
1980	2 670.5	26.5	6.4	20.1	-0.2	19.9	3.62	69.7	51.9	:
1990	3 255.9	25.2	5.6	19.6	0.0	19.6	3.03	72.4	28.3	61.6
1995	<i>3 248.8</i>	22.2	:	:	:	<i>12.5</i>	<i>2.70</i>	:	:	:
1996	<i>3 283.0</i>	20.8	5.4	<i>15.5</i>	:	:	<i>2.70</i>	<i>72.0</i>	:	:
1997	3 339.3	18.5	5.5	13.0	:	:	2.60	:	22.0	:
1998	3 173.8	18.9 ^P	5.6 ^P	13.2 ^P	:	:	2.60	:	15.0 ^P	:

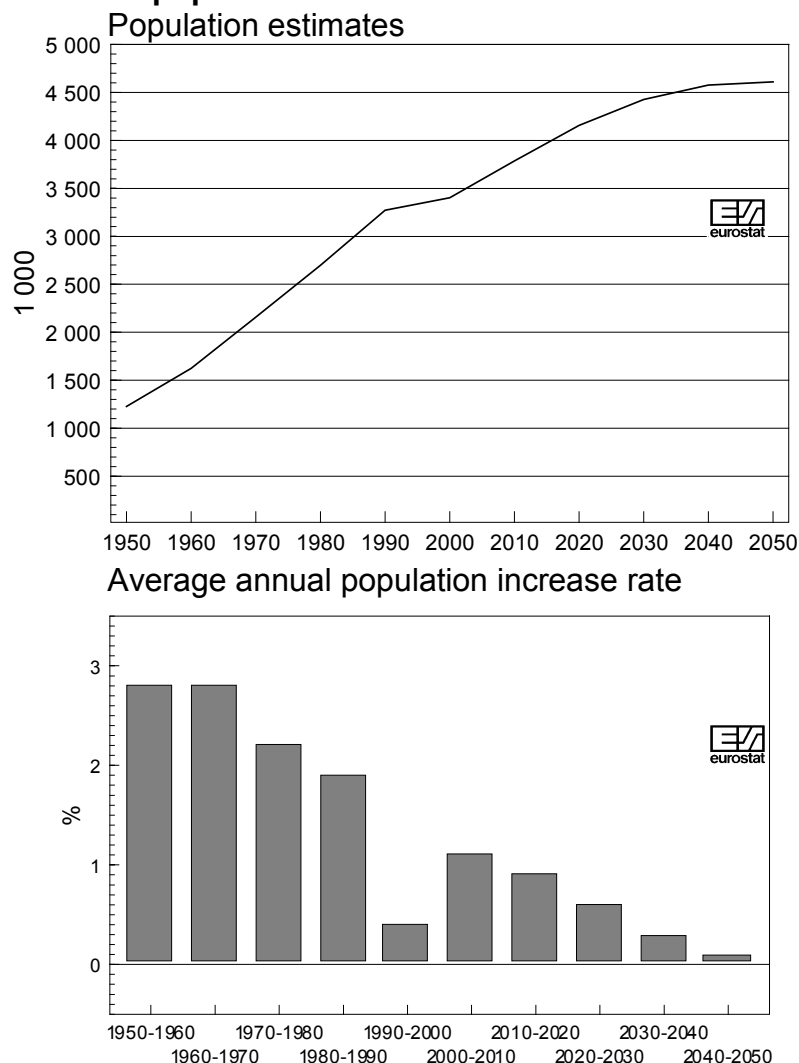
(1) Children per woman

(2) Infant deaths (under one year of age) per 1 000 live births

(3) Proportion of population aged 0-14 and 65 and over on the population aged 15-64

Data in italics are estimated

Source: EUROSTAT

Figure 1 - Evolution of the population of Albania

Source: U.S. Bureau of the Census, International Data Base

Table 2a - Resident population of Albanian citizens in EU Member States (population on 1st January of each year) ⁽¹⁾

	1990 ⁽²⁾	1994	1995	1996	1997	1998	1999	1997 or before as % of	
								non-EU pop.	all non-nat. pop.
B	483	:	:	635	665	695		0.20	0.07
DK	0	10	23	38	38	62		0.02	0.02
D	297	14 045	11 182	10 528	10 467	11 343	11 619	0.19	0.14
EL⁽³⁾	20 556	4 061	4 510	4 941	4 991	:		4.30	3.10
E	:	38	50	63	53	110		0.02	0.01
F	:	:	:	:	:	:		:	:
IRL⁽⁴⁾	0	7	18	8	30	29		0.09	0.03
I	:	24 725	28 856	33 212	55 648	:		7.41	6.29
L	:	:	:	:	:	:		:	:
NL	:	:	413	490	452	445		0.09	0.07
A	856	327	936	:	:	:		0.20	0.17
P	:	3	4	5	3	3		0.00	0.00
FIN	:	13	13	21	19	26		0.03	0.03
S	23	96	127	128	132	133		0.04	0.03
UK⁽⁵⁾	:	+	+	+	+	+		:	:

(1) The population is that on 1st January of each reference year. For some Member States, 31st December of the previous year is taken as the equivalent

(2) 1990/91 Census round results for some countries

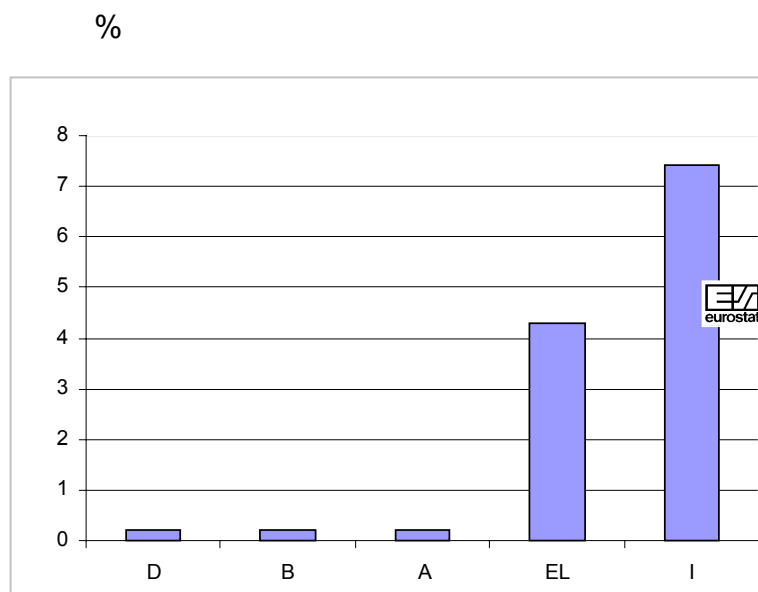
(3) Estimated resident "illegal" Albanian population in 1999 is 200 000

(4) Number of legal residents over age of 16 plus number of asylum applicants

(5) Labour Force Survey, Spring data, figures rounded to the nearest thousand

Source: EUROSTAT

Figure 2 - Resident population of Albanian citizens in EU Member States as a percentage of the total non-EU population in 1997 (main countries of residence of those Member States for which data are available)

Source: EUROSTAT

Table 2b – Valid residence permits held by Albanian citizens in EU Member States by type of permit

	1996			1997			1998		
	Total	Long	Short	Total	Long	Short	Total	Long	Short
B	:	:	0	:	:	0	:	:	0
DK	:	:	:	:	:	:	:	:	:
D	7 824	2 718	5 106	8 183	2 929	5 254	9 257	3 128	6 129
EL⁽¹⁾	68 920	:	:	69 746	:	:	70 024	:	:
E	:	:	:	:	:	:	:	:	:
F⁽²⁾	1 326	932	394	1 724	971	753	:	:	:
IRL⁽³⁾	5	:	:	15	:	:	18	:	:
I	57 103	:	:	67 321	:	:	75 850	:	:
L	:	:	:	:	:	:	:	:	:
NL	490	:	:	452	:	:	445	:	:
A	:	:	:	:	:	:	:	:	:
P	:	:	:	:	:	:	:	:	:
FIN	:	:	:	:	:	:	34	:	:
S	:	:	:	:	:	:	:	:	:
UK	:	:	:	:	:	:	:	:	:

(1) Residence permits are for a duration of more than three months up to five years

(2) Long term residence permits are for a duration of more than 1 year; short term and provisional permits are for a maximum of 1 year. Figures refer to the number of the valid residence permits held at the end of the year

(3) Number of Albanian citizens, over the age of 16, registered with the police and with permission to remain, excluding asylum seekers

Source: EUROSTAT, Ministries of the Member States

Table 2c - Residence permits issued to Albanian citizens in EU Member States by type of permit⁽¹⁾

	1996			1997			1998		
	Total	Long	Short	Total	Long	Short	Total	Long	Short
B	9	4	5	0	0	0	26	5	21
DK⁽²⁾	23	:	:	44	:	:	37 ^P	:	:
D	:	:	:	:	:	:	:	:	:
EL⁽³⁾	3 500	:	:	3 800	:	:	3 500	:	:
E	53	:	:	110	:	:	110	:	:
F⁽⁴⁾	114	:	:	157	:	:	:	:	:
IRL⁽⁵⁾	5	:	:	15	:	:	18	:	:
I	:	:	:	:	:	:	:	:	:
L	:	:	:	:	:	:	:	:	:
NL⁽⁶⁾	5	0	5	46	46	0	4	4	0
A	:	:	:	:	:	:	:	:	:
P	:	:	:	:	:	:	:	:	:
FIN⁽⁷⁾	2	2	0	6	4	2	8	8	0
S	27	:	:	44	:	:	27	:	:
UK	20	:	:	30	:	:	50	:	:

(1) This table shows how many permits have been issued during each year

(2) Number of residence permits issued to first time applicants. Includes asylum or other status in an asylum case, family reunification and other immigration residence permits including E.C. residence certificates

(3) In 1998 a total of 20 000 certificates of "Aussiedler" status were issued by Greece to Albanian citizens

(4) Number of first residence permits issued to Albanians born outside France

(5) Number of Albanian citizens, over the age of 16, registered with the police and with permission to remain, excluding asylum seekers

(6) Permanent residence permits for Long, temporary residence (including refugee status) permits for Short

(7) First issue residence permits

Source: EUROSTAT, Ministries of the Member States

Table 3a – Legal immigration of Albanian citizens into EU Member States⁽¹⁾

	1990	1994	1995	1996	1997	1998	1997 ⁽²⁾ as % of	
							non-EU imm.	all immigrants
B	:	:	:	:	:	:	:	:
DK	1	15	18	10	29	28	0.15	0.06
D	3 505	1 950	1 786	1 426	2 175	:	0.47	0.26
L	456	459	407	649	589	:	3.23	:
E	:	6	5	3	19	:	0.09	0.03
F	280	87	53	48	53	:	0.09	:
IRL⁽³⁾	:	:	2	3	15	11	0.23	0.03
I	:	:	3 411	20 508	:	:	15.31	11.93
L	:	5	4	2	64	:	5.98	0.61
NL	12	239	120	56	45	:	0.10	0.04
A	:	:	:	136	247	:	0.77	0.35
P	:	1	:	:	1	:	0.07	:
FIN	:	4	9	2	7	:	0.10	0.05
S	10	48	16	18	24	:	0.09	0.05
UK	:	:	+	+	+	:	:	:

(1) Asylum seekers are included in the figures for Portugal and partially included in the figures for all other Member States, according to national asylum procedures and recording systems

(2) 1996 for Italy

(3) Statistics on legal migration are not available. These figures are for asylum seekers only
Source: EUROSTAT

Table 3b – Albanian citizens granted permission to stay in EU Member States for reasons of family reunion

	1996	1997	1998
B	8	15	17
DK⁽¹⁾	8	13	11 ^P
D	:	:	:
EL	:	:	:
E	1	2	3 ⁽²⁾
F⁽³⁾	10	8	:
IRL⁽⁴⁾	0	0	0
I	:	:	:
L	:	:	:
NL	2	1	4
A	:	:	:
P	:	:	:
FIN	1	1	:
S	11	20	23
UK⁽⁵⁾	20	20	20

(1) Number of residence permits issued to first time applicants

(2) First semester

(3) Figures including family reunion of dependants are: 1996: 23, 1997: 25, 1998: n/a

(4) Figures are for family reunion with Convention refugees only. Statistics for other family reunions are not available

(5) Persons admitted as fiancé(e)s or spouses or dependants of work permit holders

Source: EUROSTAT, Ministries of the Member States

Table 4 – Albanian citizens repatriated from EU Member States

	1996			1997			1998		
	Repatriations ⁽¹⁾		Expulsions	Repatriations ⁽¹⁾		Expulsions	Repatriations ⁽¹⁾		Expulsions
	Vol.	Invol.		Vol.	Invol.		Vol.	Invol.	
B	:	30	:	:	60	:	:	108	:
DK⁽²⁾	0	3	:	0	15	:	0	12	:
D	:	:	:	:	:	:	:	:	834
EL	:	272 747	:	:	182 059	:	:	129 444	:
E	:	3	:	:	24	:	:	7	:
F	:	:	142	:	:	213	:	:	188
IRL	0	0	0	0	0	0	:	0	0
I⁽³⁾	:	:	9 415/2 322	:	:	9 518/5 278	:	:	8 947/6 214
L	:	:	:	:	:	:	:	:	:
NL⁽⁴⁾	:	:	51	:	:	94	:	:	64
A⁽⁵⁾	76			107			116		
P	:	:	1	:	:	3	:	:	1
FIN	:	8	:	:	17	:	:	8	:
S	:	:	11	:	4	4	:	2	1
UK⁽⁶⁾	:	+	35	:	5	55	:	5	210

(1) Voluntary / Involuntary. Repatriations are back to the country of citizenship. Expulsions are forced removals to other countries

(2) Including monitored departures and removals of asylum seekers and refugees

(3) Notified / recorded (established, since 27.03.1998) expulsions

(4) Expulsions of asylum seekers

(5) Repatriations and expulsions

(6) UK Immigration enforcement removals. Includes voluntary departures following enforcement action. Removals may relate to action initiated in earlier years

Sources: EUROSTAT, CIREFI, Ministries of the Member States

Table 5 – Applications for short and long stay visas from Albanian citizens and numbers issued by EU Member States

	1996		1997		1998	
	Applications (S/L)	Visas issued (S/L)	Applications (S/L)	Visas issued (S/L)	Applications (S/L)	Visas issued (S/L)
B	52/7	34/7	84/3	27/3	10/1	6/1
DK	:	:	:	:	:	:
D	:	:	:	:	:	:
EL	:	40 955	:	49 333	:	46 704 ⁽¹⁾
E	:	:	:	:	:	:
F	5 420	4 501/107	4 762	2 941/92	5 063	2 663/144
IRL	:	:	:	:	:	:
I	:	:	:	:	:	:
L	:	:	:	:	:	:
NL	:/42	:/31	:/34	:/29	:/73	:/58 ⁽²⁾
A	:	:	:	:	:	:
P	:	:	:	:	:	:
FIN	:	:	:	:	:	:
S	264	267	269	265	246	243
UK	:	:	:	:	:	:

(1) For the period 1.01.1998-31.10.1998. Greece issued around 300 visas to Albanians from Kosovo during the period 7.09.98 – 26.02.99

(2) Long-term visas issued in 1998 until 26.11.1998

Sources: EUROSTAT, CIREFI, Ministries of the Member States

Table 6 – Albanian citizens refused entry at the borders of EU Member States

	1996	1997	1998	1999 ⁽⁴⁾
B	13	26	30	0
DK⁽¹⁾	14	9	:	:
D⁽²⁾	:	:	359	200
EL	1 058	2 343	1 954	1 541
E	0	16	0	11
F	445	658	292	957
IRL	:	0	1	:
I	3 443	3 922	6 411	9 815
L	:	:	:	7
NL⁽³⁾	0	73	71	:
A	848	362	299	72
P	:	1	1	2
FIN	0	0	0	0
S	1	2	1	8
UK	:	:	:	:

(1) Covers refusals of entry into Denmark by an administrative decision.

Source: National Commissioner of the Danish Police

(2) Total number of refusals of entry

(3) Refusals of entry at Schipol airport

(4) 1999 figures are for January to September only

Sources: EUROSTAT, CIREFI, Ministries of the Member States

Table 7 – Asylum seekers and refugees from Albania

Table 7a – Asylum applications

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1999	1999
B	:	:	:	:	:	:	415	1 209	1 147	993
DK	6	10	9	7	10	5	5	29	18	23
D	1 032	4 227	5 957	3 666	897	335	355	1 038	761	568
EL	937	499	3	0	1	2	0	9	6	6 ⁽¹⁾
E	:	:	:	:	:	:	3	50	38	13 ⁽¹⁾
F	:	:	:	:	:	:	89	350	239	286
IRL	:	:	:	3	:	2	3	15	11	10
I	:	:	:	:	:	:	6	729	:	:
L	:	:	:	:	:	:	:	143	:	69 ⁽²⁾
NL	38	225	138	275	618	107	88	301	243	173
A	266	1 032	290	35	42	68	37	241	75	88
P	:	:	:	:	:	:	:	3	:	0
FIN	:	:	:	:	:	:	0	8	28	13 ⁽³⁾
S	:	:	:	:	:	11	10	61	71	59
UK	:	:	:	:	:	:	105	445	560	1 510
EU-15	:	:	:	:	:	:	1 116	4 631	:	:

(1) Partial data only

(2) January – October only

(3) January – September only

Table 7b – Total numbers granted Geneva Convention refugee status

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
B	:	:	:	:	:	:	14	5	:	16
DK⁽¹⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	:
D	:	:	:	:	:	:	0	4	3	11
EL	0	3	9	0	0	0	0	0	0	:
E	:	:	:	:	:	:	2	2	2	:
F	:	:	:	:	:	:	35	22	34	26
IRL	:	:	:	0	:	0	0	0	0	:
I	:	:	:	:	:	:	7	69	:	11 ⁽²⁾
L	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
NL	0	0	0	20	15	0	11	0	0	0
A	1	6	25	15	14	12	4	19	4	11
P	:	:	:	:	:	:	:	:	:	0
FIN	:	:	:	:	:	:	0	0	0	:
S	3	1	:	:	:	:	:	5	:	0
UK	:	:	:	:	:	:	0	:	:	173

(1) First instance decisions only

(2) Partial data only

Table 7c – Total numbers granted humanitarian/de facto refugee status

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
B	:	:	:	:	:	:	:	:	:	3
DK⁽¹⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	:
D⁽²⁾	:	:	:	:	:	:	2	6	2	1
EL⁽³⁾	:	:	:	:	:	:	:	3	0	:
E	:	:	:	:	:	:	:	:	:	7 ⁽⁴⁾
F	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
IRL	:	:	:	:	:	0	0	0	0	0
I	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
L	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
NL	0	0	0	10	9	5	24	46	4	17
A	:	:	:	:	:	:	:	:	:	0
P	:	:	:	:	:	:	:	3	:	0
FIN	:	:	:	:	:	:	0	0	0	0 ⁽⁵⁾
S	12	4	5	2	4	3	:	6	:	0
UK	:	:	:	:	:	:	0	+	0	0 ⁽⁶⁾

(1) First instance decisions only

(2) Recognition under Article 53 of the 1996 Constitution

(3) 1990-1998: 1057 asylum applications; 12 Geneva Convention granted, 3 humanitarian status granted (NB in 1997 and 1998)

(4) Partial data only

(5) January – September only

(6) January – June only

Table 7d – Number of grants of refugee status as a percentage of the total number of asylum applications from Albanian citizens

	1996		1997		1998		1999 ⁽¹⁾	
	Granted refugee status a/b	% ⁽²⁾	Granted refugee status a/b	% ⁽²⁾	Granted refugee status a/b	% ⁽²⁾	Granted refugee status a/b	% ⁽²⁾
B	:	:	:	:	:	:	:	:
DK⁽³⁾	0	0.0	0	0.0	0	0	:	:
D⁽⁴⁾	0	0.0	9	0.6	15	15	:	:
EL	0	:	0	:	14	14	:	:
E	2	:	2	:	2	2	:	:
F	35	24.3	22	10.3	34	34	:	:
IRL	0	0.0	0	0.0	0	0	:	:
I	:	:	:	:	:	:	:	:
L	:	:	:	:	:	:	:	:
NL	11	12.0	0	0.0	0	0	:	:
A	:	11.0	:	8.0	:	:	:	:
P	:	:	:	:	:	:	:	:
FIN	:	:	:	:	:	:	:	:
S	:	:	:	8.2	:	:	:	:
UK	:	:	:	:	:	:	:	:

(1) Insufficient data available for accurate calculation of comparable figures

(2) The percentages shown in this table are indicators only. Note that grants of Geneva Convention Status for each year often do not relate to applications made within that year. Also figures on applications usually include family members, whereas grants of Geneva Convention status may include only adult applicants

(3) Recognition rate includes Geneva Convention and de facto status refugees. First instance decisions only

(4) Recognition under Article 53 of the 1996 Constitution

Sources: EUROSTAT, CIREA, Ministries of the Member States

Table 7e – Rejected asylum applications

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
B	:	:	:	:	:	:	224	802	:	571
DK⁽¹⁾	0	5	4	5	6	7	1	7	26 ^P	:
D	:	:	:	:	:	:	464	880	772	883
EL	39	827	92	2	0	2	0	0	14	:
E	:	:	:	:	:	:	2	:	:	:
F	:	:	:	:	:	:	120	193	328	264
IRL	:	:	:	1	:	1	2	8	2	19
I	:	:	:	:	:	:	3	644	:	16 ⁽²⁾
L	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
NL	39	69	143	77	435	224	352	303	239	217
A	3	224	1 165	67	37	54	61	211	36	16
P	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
FIN	:	:	:	:	:	:	0	0	23	:
S	:	30	26	50	18	7	8	26	54	71
UK	:	:	:	:	:	:	45	175	260	97 ⁽³⁾

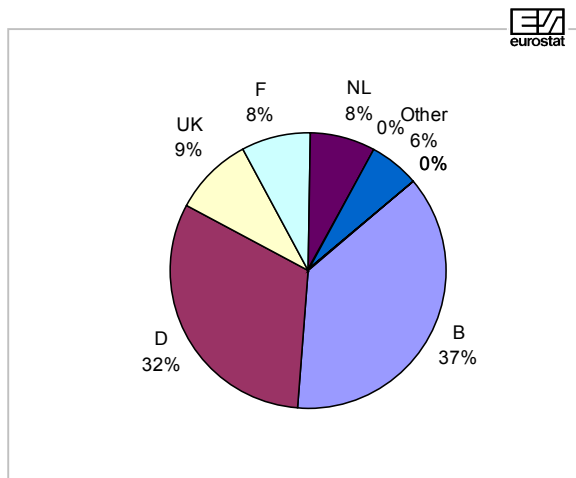
(1) First instance decisions only

(2) Partial data only

(3) January – June only

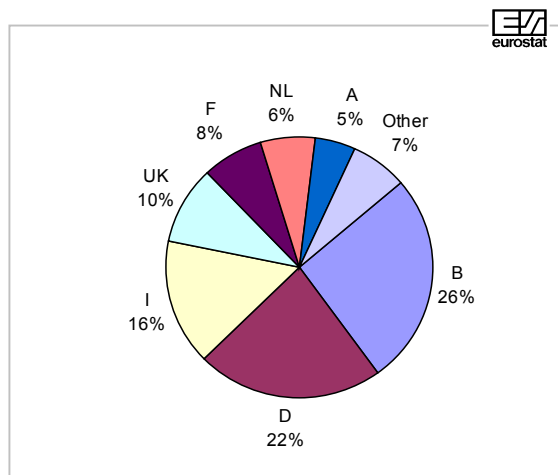
Figure 3 - Asylum applications of Albanian citizens in EU Member States

1996

100% = 1 116

1997

100% = 4 631
Source: Eurostat

Table 8 – Number of Albanian tertiary⁽¹⁾ education students in the EU Member States

	B	DK	D	EL ⁽²⁾	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK
School-year															
1995/96	:	4	148	186	11	160	1	568	:	:	68	:	5	:	41
1996/97	:	5	207	174	:	191	0	771	1	:	66	:	4	:	52

(1) Tertiary education includes: higher education non-university (ISCED 5); university second stage (ISCED 7); university first stage (ISCED 6)

In Ireland and the UK, students are considered to be non-nationals if they have permanent residence in another country, while for the other Member States non-national students are those holding passports from another country

The data presented do not provide a precise measure of student mobility. On the one hand, the number of students enrolled in an EU Member State other than their own, is underestimated, partly because, in some countries, it is not possible to identify the citizenship of students in certain types of higher education, e.g., ISCED 5 in France. On the other hand, the data may overstate the degree of student mobility, as children of migrants are included

(2) Number of residence permits issued to students in 1996 and 1997

Source: Eurostat

Conventional Signs:

- P Provisional
- :
- No data available
- + Indicates «below lowest level of recording»

**RUNDOWN OF
EXISTING MEMBER STATE MEASURES AND ACTIONS
FOR ALBANIA AND THE NEIGHBOURING REGION**

1. Politics

Belgium

- Albania

Belgium is eager to contribute to the political and social stability in Albania through contacts with government and opposition. Belgium is a member of the "Friends of Albania" group that monitors progress in Albania.

- Neighbouring region

Kosovo

Belgium is of the opinion that only a political settlement can bring a durable solution to the Kosovo crisis. It contributes volunteers to the KVM-mission and troops to KFOR (as it does to SFOR in Bosnia).

FYROM

Belgium regards FYROM as an island of stability in the region due to the relatively favourable treatment of the Albanian minority. Possible negative impact of the Kosovo crisis on the internal stability.

Denmark

On 1 September 1999 Denmark opened an Embassy in Tirana, upgrading the diplomatic relations between the two countries. A protocol on bilateral political consultations and cooperation was signed confirming the close political relations that has been established between the Danish and the Albanian Government. The bilateral cooperation is focused on consolidating the democratisation process, promoting the rule of law and economic development in general. Under these headlines, Denmark has donated transitional assistance to Albania and undertaken a number of secondments to international organisations working in Albania, e.i. the OSCE mission, the WEU MAPE-mission and the European Council's office in Tirana.

France

Preserving peace and stability have been central to French policy in the Balkans and special attention is paid to Albania, with which France has a longstanding relationship.

On two occasions France has intervened massively together with the international community to preserve stability in Albania : in 1997 the Alba operation to which France was the second most important contributor after Italy, and more recently the NATO Allied Harbour operation in which France participated actively having been attributed the control of the southern AFOR zone.

Aware of the need for strong and coordinated action, France actively participates in all actions undertaken in Albania by the EU, OSCE, the Council of Europe, WEU, NATO, etc. France is firmly attached to the success of the actions set in train by under the Stability Pact for South-East Europe. France maintains furthermore a continuing high level political dialogue with the Albanian authorities.

Germany

Bilateral relations with Albania are marked by Germany's interest in democratic development, political stability and market-oriented economic reform. This is reflected in intensive, ongoing support and greater political influence both via the OSCE, the Council of Europe, the EU and the WEU and also bilaterally. There is in addition a regional and security interest in keeping Tirana to a course of moderation on the Kosovo issue. Germany is a founding member of the Friends of Albania Group, established in 1998, which it is also currently co-chairing.

The most important measure at present to remove asylum-seeking and migration pressures is a successful settlement of the Kosovo conflict. This means an international presence in Kosovo to monitor implementation of the security and civilian aspects of a future status arrangement and thus ensure the necessary foundations for peace and stability in Kosovo. Germany is participating in this within both the European Union and NATO.

Greece

Greek-Albanian bilateral relations cover a wide range of issue, including diverse fields such as assistance in area of police training, education and cultural affairs, development assistance, provision of humanitarian aid, etc.. Greece participates in the Friends of Albania Group, as well as in the WEU/MAPE Mission in Albania.

Greece is also the country with the second largest - after Italy - Albanian immigrant population.

On 21 March 1996 Greece and Albania signed an "Agreement on friendship, cooperation, good neighbourliness and security". The treaty is in force since 1998.

Other bilateral agreements in the political and military area are: a Protocol on assistance and cooperation in relation to the armed forces (1997); a protocol on the incorporation of Albania into Euro-Atlantic structures.

Ireland

Sanctions are in place in accordance with EU policy in this regard and will stay in place until such time as FRY pursues a democratic path.

Ireland does not have close bilateral realtions with Albania or FRY and trade with the region was negligible even before the war.

Diplomatic relations are handled through Ireland's Embassy in Greece.

Italy

Italy has played and is still playing a leading role in helping Albania to overcome its current political, economic and financial difficulties. Italy's objective, in the short term, was to help Albania to cope with the crisis it was facing and, in the longer term, to assist the country in rebuilding its political, economic and institutional infrastructure.

A particularly significant moment in bilateral relations with Tirana was the signing of a friendship and cooperation treaty in Rome on 13 October 1995 (ratified by Italy on 25 February 1998).

On 28 August 1997, an intergovernmental cooperation protocol on defence was signed (in accordance with the 1995 framework Agreement), which provides for a small group of Italian trainers and advisers to be stationed permanently in Albania.

United Kingdom

Diplomatic relations between the United Kingdom and Albania were restored on 29 May 1991. An Office of the Chargé d'Affaires was opened in Tirana in July 1992. It was upgraded to an Embassy in February 1996.

The United Kingdom participates actively in the international effort to assist Albania, under the co-ordinating framework of the OSCE, including advising on humanitarian, economic and political matters, support democratisation,, contributing to the WEU MAPE Police Advisory Mission and participating in expert visits to Albania as part of the NATO programme to assist in the reconstruction of the Albanian armed forces.

2. Economics

Following the major state crisis in Albania, short and medium term economic assistance is provided to Albania in the framework of a "Recovery Programme" jointly established in 1997 by the World Bank, EBRD and the European Commission in consultation with the IMF. This was endorsed at a Donor Conference (Brussels, 22 October 1997) co-chaired by the European Commission and the World Bank which has set up clear objectives and a division of tasks among donors in different sectors and allocated more than Euro 600 million. In parallel, an IMF emergency programme focusing on macro-economic stabilisation started which was followed by a medium-term economic programme (since May 1998), supported by an Enhanced Structural Adjustment Facility.

Regular sectoral and general donor meetings took place since then organised mainly by the World Bank and/or the European Commission. Several sector meetings also were organised by the Friends of Albania Group under its local formation (by OSCE).

At the last general progress review meeting in December 1998, the European Commission and the World Bank indicated their readiness to organise a new donor conference in 1999 contingent upon satisfactory progress under the ongoing recovery programme. An assessment will be carried out in June 1999 and such conference may then take place during the second half of 1999.

Austria

Austrian exports 1998: Euro 7,6 million.

Austrian imports 1998: Euro 3,4 million.

Belgium

- Albania

A bilateral investment protection agreement was signed to signal Belgian willingness to develop economic relations with Albania when stable conditions prevail. Moreover a bilateral convention on cooperation on employment has been signed. There are two small Belgian investments in the field of agriculture and textiles.

- Neighbouring region

Kosovo

Belgium will participate in a donor's conference for rebuilding Kosovo.

FYROM

A bilateral investment protection agreement has been signed, a customs cooperation agreement is being finalised.

Air transport and road transport agreements have been signed.

Denmark

Trade between Albania and Denmark is limited with export figures of Euro 2,96 million and Euro 4,58 million for 1997 and 1998 respectively and import figures of Euro 2,15 million and Euro 2,83 million for 1997 and 1998.

Finland

Bilateral agreements:

- 26.5. 1983. Agreement between the Government of the Republic of Finland and the Government of the People's Socialist Republic of Albania on the International Road Transport of Goods.
- 26.5.1983. Protocol referred to in article 15 of the "Agreement between the Government of the Republic of Finland and the Government of the People's Socialist Republic of Albania on the International Road Transport of Goods".
- 7.11.1991. Agreement on Economic, Industrial and Scientific-technological Cooperation between the Government of the Republic of Finland and Government of the Republic of Albania.

France

France and Albania signed in 1995 an agreement on the mutual encouragement and protection of investments. The volume of bilateral trade is at present somewhat limited being in the region of Euro 15,2 million.

French support on the economic and budgetary level in 1999 was shown by the postponement of Euro 4,1 million of "Paris club" debt.

Germany

Germany is Albania's third largest supplier and customer alike, after Italy and Greece. While trade in goods declined by 14,7% to Euro 57,3 million in 1997, an increase of 32,7% is reported for 1998 with a volume of business of Euro 76,7 million (Euro 20,9 million worth of imports from Albania and Euro 55,6 million worth of exports to Albania). German exports were dominated by vehicles and machinery, electrical goods, textiles and clothing, and tobacco products. Albania's exports to Germany consisted mainly of processed textile products, agricultural products and chromium ore. At the end of 1997, German direct investment comprised 11 projects (mostly in the textile trade) with a total value of Euro 7,16 million. There is no double taxation agreement. An investment promotion agreement has been in force since 18 August 1995.

Greece

In order to help Albania deal with the repercussions of the 1997 crisis, Greece offered Albania a loan amounting to Euro 61,17 million. Three protocols of economic cooperation have so far been signed between Greece and Albania, each concerning a part of the loan, which is targeted at a specific area (e.g. housing, infrastructure). One more protocol of economic cooperation remains to be signed for the last part of the loan.

Italy

On 12 January 1998 an Exchange of Letters was signed on increased cooperation between Italy and Albania in the field of work, employment and training policies.

On 12 March 1998, the following instruments were signed: a Memorandum of Understanding on consultation and assistance in reorganising the Albanian fiscal authorities, which was accompanied by a joint declaration by Italy, Albania and the EU Commission in the framework of a Memorandum of Understanding on the EU customs assistance programme "Cam-Albania", signed on 10 November 1997; a mutual administrative assistance agreement on the prevention, identification and eradication of customs infringements and an agreement on employment and naval assistance in the customs sector.

On the economic front, a Convention to avoid double taxation and fiscal evasion with respect to taxes on income and capital was signed on 12 December 1994 (ratified by Italy on 13 May 1998).

Portugal

Portugal is currently involved in the following support or aid activities.

- In Albania:

Within the framework of the "Multinational Advisory Police Element" (MAPE), a UEO program, Portugal contributes with three police officers and one liaison officer.

- In Kosovo:

339 military officers in the KFOR;
25 police officers for the UNCIVPOL in the UNMIK.

Recently, both the Portuguese Prime-minister and the Minister for National Defence visited Kosovo.

Albanians must have a visa to enter Portugal.
There is no readmission agreement between Portugal and Albania

Sweden

Sweden has signed four bilateral agreements with Albania;
1984 Trade agreement
1995 Agreement on protection of investments
1995 Transport agreement
1998 Agreement on double taxation

United Kingdom

Bilateral trade statistics are:

Year	UK Exports Meuro	UK Imports Meuro
1996	9,68	0,19
1997	6,03	1,39
1998	4,77	0,33

Trade with Albania is still at a very low level due to the depressed economy. the four main UK export categories are specialised machinery, general industrial machinery, office machinery and chemical materials.

3. Development cooperation and humanitarian aid

Austria

Development cooperation: Albania is a major target country of Austrian development cooperation efforts. Major projects are the rehabilitation of the Drin power stations and of the water supply system for Shkodra, the rehabilitation of the hospital in Burrel. There is a host of other projects, including many in the educational and health sectors.

Belgium

- Albania

Mainly urgent and humanitarian medical assistance.

At the donors' Conference in Brussels in 1997, Belgium pledged aid of an amount of Euro 1,43 million, mainly in the field of urgent medical aid.

Two NGO's have projects for a global amount of Euro 525 000. Belgium also participates in NATO and UNDP demining schemes.

- Neighbouring region

Kosovo

Development aid/humanitarian aid is limited to humanitarian aid through NGOs.

FYROM

Belgium finances a waterpipe repair project as well as a cattle feed project.

Denmark

Danish transitional assistance for Albania totalled Euro 6,06 million in the period 1994-1998. The assistance was aimed at consolidating the democratisation process, promoting the rule of law and economic development in general.

For the period 1999-2001, the Government of Denmark has granted Euro 13,46 million. The programme period might be expanded for an additional year and an additional Euro 5,4-6,7 million. The assistance is aimed at supporting the reform of the justice system, the police, promotion of the free press and some social activities. In 1999 the transitional assistance totalled some Euro 1,5 million.

In addition, the Government of Denmark has granted Euro 0,15 million in support of the OSCE mission in Albania in 1998-1999 (secondment of monitors for the Albanian/FRY border), Euro 0,27 million in support of the WEU MAPE mission (deployment of senior Danish police personnel) in 1998-1999 and Euro 0,016 million in support of the Referendum on the Constitution in 1998.

Humanitarian Aid

In connection with the Kosovo crisis the Danish Government has supported the relief efforts in Albania through Danish humanitarian organisations and international relief agencies, among them UN-agencies. In 1999, a total of Euro 61 million was granted and spend on relief aid projects in Albania and later on in resettlements activities in Kosovo. Danish humanitarian organisations established and administered refugee camps, projects for delivery of relief packages to refugees living with host families, health projects, and activity projects, such as street sport and radioproduction.

Finland

During the peak of the Kosovo refugee crisis Finland contributed Euro 2,3 million as directed budgetary support to Albania. The aim of this allocation was to support humanitarian activities derived from the refugee crisis.

Finland is in the early phase of its cooperation with Albania. A 2-3 year project in the social sector of a value of Euro 1,2 million is being prepared. The implementation of the project is scheduled to begin at the end of 1999.

France

In 1994 France and Albania signed a friendship and cooperation agreement.

France has granted humanitarian aid to the tune of Euro 17,8 million to help Albania cope with the direct and indirect consequences of the mass influx of Kosovar refugees and has also deployed on the ground civil security teams, fire brigades and doctors. 800 French soldiers present in the framework of the "Allied Shelter" operation have contributed to the establishment, sanitising, supply and medical surveillance of several refugee camps. France has also contributed the sum of Euro 4,57 million to the refurbishment of the central hospital in Tirana.

France has set up a fund aimed at financing small infrastructure projects and training programmes for local managers and politicians.

Germany

Albania has received financial assistance totalling over Euro 510 million by way of development cooperation since 1987. Particular mention should be made of technical cooperation projects for infrastructure (water supplies), job training and business creation (e.g. the FAFED credit scheme). An agreement on migrant workers, concluded between Germany and Albania in 1991, allowed Albanian nationals medium-length stays in Germany for work purposes. The agreement was implemented in cooperation with IOM. Since 1997, however, the agreement has ceased to be applied in practice owing to difficulties over selection of personnel.

Greece

Greece was one of the first countries to offer humanitarian assistance to Albania, to help it deal with the mass influx of refugees that have fled to Albania since March 1999. Humanitarian assistance projects concerning refugees from Kosovo have also been in place since 1998. There is also a number of development assistance projects targeting Albania, and realised through different ministries, concerning infrastructure, training in the field of police work, seminars for young Albanian workers, etc.

Ireland

Development cooperation

Albania: 1 project Euro 40 632 (cost provided by Ireland in respect of Non-Government Co-Financing projects)

Humanitarian aid

The Irish Government has given a total of Euro 3,30 million since the conflict in Kosovo began in 1998.

In 1998, Euro 253 000 was given to the International Red Cross for its programmes for internally displaced persons in Kosovo and also for refugees in Albania.

Ireland Aid made contributions to five emergency programmes in Albania in 1999. Each of these was in some way connected to the influx of refugees from Kosovo in early summer and consequently each was supported using funds from the additional Euro 7,61 million given to the EHAF budget as a result of the Kosovo crisis.

Three Irish NGOs (Concern, Goal and Christian Aid) were funded in April for programmes aimed at assisting the large number of Kosovar refugees that had flooded into Northern Albania when the conflict began. At this time the principle concern was the provision of basic shelter, clothing, water and sanitation for the refugees.

A further contribution was made in support of a fact-finding mission to Albania by the Rape Crisis Centre (RCC) in July. As a consequence of this fact-finding mission, RCC is currently implementing a programme in Kosovo with the continued support of Ireland Aid.

The final contribution made to a programme in Albania in 1999 was made in December to an IFRC programme aimed at providing support for Albanian social services. A similar programme is also being funded in FYROM. The IFRC programme seeks to re-establish a minimum level and standard of social services and will provide support to social services in Albania pending the re-establishment of longer term institutional support from the World Bank and European Commission. Irish contribution to programmes in Albania in 1999 amount to Euro 831 977.

Italy

Italian cooperation in the Balkans is aimed essentially at contributing to peace-keeping and economic and social stability in the region.

In addition to the two primary objectives, measures to strengthen capacity-building and institution-building for the development of administrative and management structures as well as small businesses are being taken.

Italy has been active in Albania since 1991, first with extraordinary and emergency action, then in the form of ordinary cooperation from November 1991. Total commitments for cooperation activities in the period 1991-2000 amount to Euro 674 million, including grants, aid credits and emergency aid.

In 1998 a new Cooperation Programme for 1998-2000 was agreed, with an overall budget of Euro 210 million. The objectives and priority sectors of the Programme, which were agreed with Albanian authorities, concern the reconstruction of basic infrastructures, especially water supplies, roads and electricity, urban regeneration, promotion of private-sector economic activities, including the production of goods and services, social measures, health, vocational training, education, and the safeguarding of environmental assets.

Italy is the largest bilateral donor to Albania.

Italian cooperation in Albania, which slackened considerably following the events of 1997, is currently in full expansion, according two directions: (i) quick-impact measures (e.g. equipment and transformers to reduce electricity blackouts in Tirana; (ii) impetus given to the "Task Force Albania" in order to remove obstacles to the rapid completion of work to restore basic services (water, sewerage, electricity, roads, basic health care).

Italian emergency relief assistance to the Kosovo refugees

In response to the plight of the Kosovo refugees, Italy has mounted a relief effort that is the largest ever undertaken by the Italian emergency infrastructure outside the Country.

In the framework of "Operazione Arcobaleno" (Operation Rainbow) in Albania, Italy has set up several refugee camps: Kukes 1 (5 000 refugees), Kukes 2 (6 000), Durres Rrashbull (2 000), Durres Shijak (1 500), Durres (600), Durres (40), Kavaje (5 000), Kavaje 2 (800), Tirana (800), Tirana (800), Tirana-Kinostudio (600), Lezha-Shengjin (1 000), Lezha-Fishta (2 200), Vlore (5 000), Shkoder (700), Sarande (700). Furthermore, a field hospital with 100 beds was set up in Durres.

Additional camps are being organised in Sarande (1 000) and Elbasan (2 000). Italy is also participating in the management of the UNHCR camps of Lac (2 600), Durres (300), Golem/Kavaje (300), Shkoder 1 and 2 (560).

Operation "Arcobaleno" also provided the logistics of emergency response: Navy ships, commercial vessels, and military aircraft have been mobilised in order to ferry supplies across the Adriatic sea. The priorities included direct assistance to the refugee camps as well as support to the Albanian Government.

Donations by private Italian citizens to "Operation Arcobaleno" and to the UNHCR amount respectively to about Euro 61 and 12,7 million. Other donations from Italian private associations for the purchase of food , medicines and clothing also total over Euro 11 million.

Italy has now conceived a programme to deal with the "Second Phase" emergency in Albania. A total of about Euro 60 million is required for its implementation. Beneficiaries will be both the Kosovar refugees and the local population.

This "post-emergency" programme, which has been drafted keeping in mind the medium and long-term necessities of the refugees, can be outlined as follows:

1) about Euro 20 million for the rehabilitation of existing facilities (barracks, hotels, abandoned infrastructures), for the sheltering of up to 20 000 refugees. The project includes a one year direct health and food assistance to the refugees, the rehabilitation of social and medical services already existing in the area, restoration of the supply of water and electricity, transportation facilities, etc..

The programme has been conceived in full accordance with the emergency services of the European Commission (ECHO). Having been devised with a modular structure, the project has been submitted to other international donors.

2) some Euro 40 million for the reinforcement at the national level of essential services (water, electricity, health, municipal services) whose scarcity is made even more striking by the refugee emergency.

Netherlands

- Albania

Development cooperation

Several projects in the field of democratisation, such as a project for civic voters registration (Euro 600 000), support for the Albanian Helsinki committee, in a project for implementation of the new detention law (Euro 600 000), a workshop aimed at increasing the spirit of co-operation between Albanian Parliamentarians from all political parties and project in the field of strengthening local government institutions (part of a large-scale agricultural programme, which will be phased out). Also a large scale participation in election monitoring in co-operation with ODIHR.

Support for independent media through Press Now, for a total amount of Euro 1 million on a yearly basis.

Humanitarian aid

MSF Netherlands, water and sanitation in Tropoje (Euro 400 000)

Netherlands Red Cross Society, non-food items (Euro 100 000)

Dorcias, transport of clothing (Euro 100 000)

- Neighbouring region

Development cooperation

Independent Media

In 1998, the Netherlands supported independent media in Kosovo for a total amount of Euro 68 000, *inter alia*, the written media Kosova Sot, Bota, E Re, Zeri and Tuta, and Radio 21, radio Kontakt and Radio Koha (all through the Dutch NGO "Press Now").

In the same year the Netherlands supported independent electronic media throughout FRY, for a total amount of Euro 272 000, through "ANEM". Local radio stations in Kosovo take part in this association.

For the years ahead the Netherlands government is planning to extend these support activities roughly at the same level of intensity.

Civil Society

The Netherlands support the Serb NGO "Humanitarian Law Centre", which is based in Belgrade and Pristina and is active in the field of promoting respect for human rights, monitoring human rights violations in Kosovo and promoting and giving publicity to the activities of ICTY (total amount of support in 1998: Euro 68 000).

Furthermore, through the Embassy in Belgrade the Netherlands have made available small funds for locally based NGO's in Kosovo (total amount: Euro 68 000). Due to the current security situation however, though initial contacts have been made, no concrete activities have been supported so far.

Humanitarian aid

The Netherlands contributions to UN-consolidated appeal 1998 in relation to the crisis in Kosovo:

UNHCR (Euro 453 000)

WFP (Euro 862 000)

UNICEF (Euro 453 000)

OCHA (Euro 25 000).

Netherlands contributions to various NGOs:

Kosovo

Mensen in Nood/Caritas: food and household goods (Euro 168 000)

MSF Belgium, medical assistance (Euro 210 000)

NOVIB/OXFAM, water and sanitation (Euro 135 000)

Montenegro

Netherlands Red Cross Society, food and hygiene parcels (Euro 279 000)

Mensen in Nood/Caritas: food, medicines, heating, hygiene (Euro 313 000)

Kosovo and Montenegro

World Vision non-food items (Euro 226 000)

FRY

ICRC (Euro 794 000)

Spain

- Albania

In Albania, Spanish cooperation encourages and supports the reconstruction efforts as a matter of priority through NGOs. In an attempt to defuse tensions which are rife throughout the country, Spanish cooperation will soon organise a seminar through CERI in Tirana involving many of the main protagonists and political leaders.

In the framework of assistance to NGOs in 1998, the funding of several projects was approved through the Spanish Red Cross, CESAL and Médecins du Monde, to the tune of Euro 502 623.

- Neighbouring region

In Yugoslavia Spain's cooperation efforts in 1998 went mainly through NGOs and through food aid to refugees from Kosovo. The total budget for Spanish cooperation with Yugoslavia was Euro 445 000 in 1998.

Euro 50 000 were granted to various projects and Euro 155 000 in medical cooperation in six different projects through the Spanish Red Cross. Euro 240 000 were granted in food aid for refugees from Kosovo. There is also a programme of study grants for Yugoslav nationals.

Sweden

Development cooperation and humanitarian aid

- Albania

Since 1999, Sweden's assistance to Albania is mainly focused on the health sector and local governance. Previous assistance pertains to bilateral technical assistance within the environment and road sectors.

In 1999, Sweden provided Euro 930 000 in development assistance to Albania.

- Kosovo

Swedish development assistance to Kosovo in 1999 was concentrated to urgent physical reconstruction and rehabilitation activities, mainly in the energy and housing/school sectors. Projects in water and sanitation and health were also supported. Total development assistance to Kosovo in 1999 amounted to approximately Euro 9 million.

United Kingdom

The United Kingdom's assistance to Albania has focussed on four sectors: rural development, financial sector, development of the public administration, health sector. In light of the recent crisis in the region, a new country strategy paper is being drafted which may focus on the sectors of: public administration (aiming to enable sound policy development and improved service delivery); indigenous Civil Society (with the aim of increasing the capacity of people to exercise their rights); development of transparently regulated markets; promotion of incentives and strengthening the capacity of Government and civil society to bring about conflict reduction and peace building.

4. Justice and Home Affairs measures

Albania remains marked by a lack of public order and security in large parts of the country and widespread crime, arms trafficking, fraud and corruption while the judiciary and police operate under poor conditions. Against this background the right to seek redress, a fair trial or protection against arbitrary arrest or detention, which legally exist, cannot apply in practice. It should also be noted that Albania's prisons remain in a very poor state. Since 1997 all courts have reopened, (40% had been completely destroyed during the 1997 crisis) but given the continuous lack of investigation by local prosecutors' offices and the police, their functioning remains limited.

Following the adoption of the Constitution and of a framework law of the organisation of the judiciary, the Government envisages to undertake a number of measures and actions in accordance with a comprehensive action plan for the reform of the judiciary, signed on 12 January 1999 between Albania, the Council of Europe and the European Commission aiming at further strengthening of the judiciary. This action plan, which is underpinned by assistance provided under the third joint programme EC/Council of Europe, foresees *inter alia* a package of legislation on administrative matters, laws on the functioning of different judicial institutions and bodies such as the office of the public prosecutor and the Constitutional Court, training for judges, setting up of a State publication centre, etc. With regard to the reform of the executive branch and public administration, substantial progress is still required such as the adoption of different framework laws on the functioning of ministries and services (including the ministry of justice and public order, and police forces, the setting up of a Civil Service Commission and more generally the approval of an updated strategy for the reform of public administration and state institutions).

Belgium

- Albania

Benelux Convention on readmission will be negotiated.

- Neighbouring region

Benelux Convention on readmission under consideration.

Denmark

Albanians must have a visa in order to enter Denmark. Denmark does not have a readmission agreement with Albania.

France

An SCTIP (Service de coopération technique internationale de police) branch was opened in Tirana in September 1998.

France is also involved in active police cooperation: in the framework of the “Multinational Elément de Conseil” on police matters, set up in 1997 by WEU under the command of a French colonel..

Germany

There is no readmission agreement with Albania. As a rule there is no problem with repatriation of Albanian nationals. In obtaining travel documents for the return of Albanian nationals, however, all those to be repatriated have to appear at the embassy for a personal interview. Voluntary returnees to Albania receive financial reintegration aid, under the GARP programme, of Euro 180 per adult and Euro 90 per child, with a maximum of Euro 535 per family. Around 600 people have claimed such grants since 1994. Albania has been provided with both practical (trucks) and training facilities by way of police equipment and training assistance. Germany is also participating in the Multinational Advisory Police Element (MAPE) in Albania. There has in addition been a German document specialist working in Albania since 1998, advising airlines at Rinas airport and assisting the visa-issuing office at the German embassy.

Greece

An agreement on police cooperation between Greece and Albania was signed on 17.7.92. It includes readmission clauses.

The following measures have been carried out pursuant to that agreement:

- supply of technical and operational equipment to the Albanian police (equipment for buildings, office equipment, stationery, radio communications equipment, vehicles such as buses, passenger vehicles, jeeps, motor cycles, bullet-proof vests, handcuffs, truncheons, supplies for use by the forensic police, articles of clothing, uniforms, etc.).
- training by Greeks of Albanian police on the subjects of drugs, special police operations (special anti-terrorist unit), fingerprinting, public and state security, preliminary enquiries, crime investigation.
- visit by a party of Albanian police to the Attic Security Directorate’s anti-drugs squad for cooperation on drug issues.
- meeting of experts from both countries, with weekly meetings between officials from both countries’ neighbouring regional police authorities also continuing.

Since October 1997 a liaison officer from our Ministry has been posted in Tirana.

Greece is taking part in the Multinational Advisory Police Element (MAPE) in Albania with three officers.

On 9 March 1998 a Protocol on cooperation between Albania and Greece was signed, concerning the implementation of joint patrolling by border police and by the Greek coast guard for more effective policing of the maritime border between the two States. The protocol is in force since July 1998.

Italy

For some time now, migration, especially cooperation in the fight against illegal immigration, has been a key issue in Italo-Albanian relations. No opportunity has been neglected on the Italian side to ask the government in Tirana to make every effort to prevent and combat the flow of illegal immigrants, chiefly coming from the Vlore area, which has become the main collection and transit point for illegal migrants, including those from other countries, heading for the Italian coast.

Sea patrols, carried out by a contingent from the Italian Customs service which operates in a stretch of water facing the Bay of Vlore, intercept and return the dinghies used for that purpose. However, because of the restrictions on such action due to the essential need to avoid risking the lives of those on board such vessels, it is clear that the preventive action should principally be carried out on Albanian territory, by action aimed at preventing the activities of the boat owners and at eliminating the criminal organisations responsible for illegal trafficking.

By implementing the measures for integrated action on land and sea provided for in the Protocol signed on 10 November 1998 by the Italian and Albanian Prime Ministers, Italy is endeavouring to make up for the lack of resources and structures which the Albanians constantly use to justify the inadequate results. In the last few months our joint mission has been allocated rehabilitated buildings in which an operations room will shortly be installed. This will help considerably to increase the monitoring of maritime traffic, especially of the dinghies.

The Protocol also provides for the adoption of the following measures:

- setting-up of a "sea-borders team" on the island of Saseno.
- extension to the provinces of Vlore and Scutari of the territorial control devices already existing in other provinces through the Italian Interforces Mission, in agreement with the Albanian authorities.
- intensification of the work on reorganising and training the rapid intervention forces of the Albanian police.

A readmission agreement between Italy and Albania has been signed on 18 November 1997. Its implementation worked smoothly, thanks to the cooperation of the Albanian authorities. The readmission agreement include a clause which require the Albanian authorities to take back third-country citizens who have entered the Italian territory after transiting through Albania. The Albanian authorities seldom accept to readmit third-country nationals, quoting insufficient evidence of their passage through their territory.

Netherlands

The Netherlands do not have a readmission agreement with FRY concerning rejected asylum-seekers.

Sweden

Sweden is currently involved in the following support or aid activities in Albania and the neighbouring region:

- 1 police officer at the VEU headquarters in Brussels for planning of the police advisory mission to Albania;
- 4 police officers in Albania within the framework of OSSE/MAPE mission;
- 23 police officers in the OSSE verification mission to Kosovo;
- 50 police officers in UNTTPITF to Bosnia-Herzegovina and;
- 5 police officers in UNIPTFs drug unit in Sarajevo.

United Kingdom

Eighteen British police officers are attached to the WEU MAPE Police Advisory Mission. The United Kingdom also contributed Euro 385 000 in 1998 to a bilateral police assistance programme focusing on forensic science.

**CONTRIBUTIONS
FROM
UNHCR AND IOM**

ALBANIA

Measures and actions by UNHCR in the area of institution- and capacity- building

Albania adopted a Law on Asylum on 14 March 1998, yet the Kosovo crisis has prevented so far the establishment of a satisfactory refugee status determination procedure as well as the development of the necessary institutional and professional capacities in the area of asylum. The development of a full-fledged functioning asylum system in Albania would be an important indicator of the country's commitment to adhere to European standards and practices. The authorities have indicated their willingness to set up an asylum system provided the consequences thereof do not become unmanageable and UNHCR will play a significant role in institution- and capacity-building in this field. UNHCR has undertaken an assessment of the needs and priorities for the implementation of such an asylum system in consultation with Government authorities, parliamentarians and NGOs.

A future asylum system, however, cannot operate in a vacuum, and its development needs to be part of a package of measures, including the protection of all human rights and the promotion of the rule of law through legal and judicial capacity-building. Provided these other measures are implemented simultaneously, the establishment of an asylum system could be an important element in efforts to reduce transit of illegal immigrants and asylum-seekers through Albania travelling onwards to EU Member States. The following elements should be an integral part of institution- and capacity-building in asylum:

- establishment of structures and procedures for refugee status determination (including appeal),
- training of staff and decision-makers in refugee status determination,
- dissemination of refugee law standards,
- promotion of the integration of recognised refugees,
- resettlement of appropriate cases in situations where the fragile system risks to be overburdened, and
- return of asylum-seekers determined not to be in need of protection (although no specific role for UNHCR is envisaged here).

Given the lack of physical safety and legal security for refugees in Albania, the country cannot, at present, be considered to be a "safe third country" for the purposes of the return of rejected asylum-seekers. However, considering the recently increased level of cooperation with the Albanian authorities, joint efforts between the Albanian authorities, UNHCR and EU Member States for the strengthening of the rule of law, the establishment of functioning civil and judicial structures, and, at a second stage, the development of a full-fledged asylum system could result, in the longer term, in the realisation of the necessary conditions for the safe return of rejected asylum-seekers to Albania.

KOSOVO

Measures and actions by UNHCR

UNHCR has led the UN humanitarian response in the neighbouring countries since the start of the Kosovo emergency and the NATO intervention, and in the province itself following the massive refugee return. The crisis response produced novel arrangements of support and coordination between international and state actors as well as civilian and military-based organisations.

In response to the humanitarian crisis in FYROM, created by a mass influx of refugees from Kosovo, UNHCR organised a Humanitarian Evacuation Programme aimed at easing pressure on the host country and thereby ensuring that refugees continued to have access to FYROM. The Programme did not focus on individual protection needs, rather it focused on the protection requirements of whole groups. It moved groups of refugees so that all in need of protection could have access to safety. The status the evacuees received differed from country to country. In most countries they were granted some form of temporary protection, while in other countries they received a residence permit upon arrival.

Following the armistice and the suspension and subsequent termination of the NATO campaign, UNHCR re-established its presence in seven locations in Kosovo, and the relief supply chain was resumed on 14 June 1999. In Albania and the former Yugoslav Republic of Macedonia (FYROM), UNHCR continues to arrange for care and maintenance of refugees staying with host families and collective centres, it being understood that all refugee camps will be closed. UNHCR has conducted mass information campaigns, including mine awareness, among the refugees in neighbouring countries, to inform them about the continuing precarious security in Kosovo.

UNHCR started to facilitate organised returns to Kosovo from the immediate region on 28 June 1999, in close cooperation with IOM, followed by returns from third countries in mid-July. UNHCR's involvement in the organised returns is conditioned on the refugees' voluntary cooperation and their well-informed choice to return as well as the establishment of coordination mechanisms in transit countries (particularly FYROM).

UNHCR's mandate in Kosovo covers the internally displaced in addition to the returnees. The security situation for members of minority groups remains very tense and extremely volatile with significant numbers facing arson attacks, threats, house burning, and, in extreme cases, murder. Under UN Security Council Resolution 1244 of 10 June 1999 the UN Mission in Kosovo (UNMIK) is tasked with providing assistance and protection to minorities. The Deputy Special Representative of the Secretary General (DSRSG), who is also the UNHCR Special Envoy, has established an inter-agency Ad Hoc Task Force on Minorities. This Task Force has set up a monitoring, reporting and response mechanism, including on an emergency basis, as well as an emergency hotline between civilian humanitarian agencies and KFOR to launch a rapid response mechanism when needed.

Measures and actions by UNHCR in the area of institution and capacity-building

UNHCR promotes protection for all categories of persons of direct concern through the development of a legal aid information network. UNHCR provides up-to-date, accurate and detailed information and legal counselling for returnees and displaced persons. The information provided ranges from the availability of public services or reconstruction projects, to broader issues, such as the functioning of law and order and assessments on the human rights situations throughout the province⁴. UNHCR also assists returning refugees and IDPs in obtaining the necessary documentation and property registration and in search of employment.

UNHCR and OSCE report regularly on the situation of ethnic minorities. There have been three reports produced so far⁵. Field staff in Kosovo have identified and examined the situation of non-ethnic Albanian populations municipality by municipality in Kosovo. They present an alarming situation for many such communities as described above.

UNHCR has established seven interregional bus-lines escorted by KFOR between isolated enclave communities to promote freedom of movement allowing Serbs, Roma and Albanians to visit relatives, have access to medical services, go to markets, etc. A special distribution network for needy non-ethnic Albanian groups, as well as interim systems for providing medical care to minority groups who are otherwise denied access has been devised.

UNHCR will continue to assist in the delivery of humanitarian aid as long as needed, such as secondary distribution of WFP bulk food to vulnerable persons, hospitals and social institutions, the provision of health care, education facilities and community services, as well as shelter as long as needed.

The UNHCR Special Envoy (concurrently Deputy of the SRSG for Humanitarian Affairs of UNMIK) is based in Pristina. UNHCR has established seven field offices which provide overall coordination of the humanitarian activities undertaken by over 200 international and national NGOs in Kosovo.

⁴ This information has been provided in the Kosovo Repatriation Information Package, the Humanitarian Newsletter and the joint UNHCR/OSCE minority assessment report

⁵ *Preliminary Assessment of the situation of Ethnic Minorities in Kosovo*. UNHCR/OSCE, 26 July 1999 *Second Assessment of the Situation of Ethnic Minorities in Kosovo*, UNHCR/OSCE 6 September 1999 *and Overview of the Situation of Ethnic Minorities in Kosovo*, UNHCR/OSCE 3 November 1999

IOM International Organization for Migration
OIM Organisation Internationale pour les Migrations
OIM Organización Internacional para las Migraciones

The following activities are perceived by IOM as priority measures to address migration-related problems resulting from the post-conflict situation in Kosovo, and are being performed as outlined below:

Transport assistance to returning Kosovars (KHRP) (*ongoing*)

Summary: To provide both primary and secondary movement assistance, allowing a facilitated return to Kosovo and onward transport to final destinations within Kosovo.

Following the reestablishment of a humanitarian presence in the province of Kosovo, IOM is working in close coordination with UNMIK and with UNHCR to assist returnees in moving to their final destinations on their return to Kosovo. IOM is also coordinating the return movement of refugees evacuated to third countries under the HEP program.

Direct assistance to Kosovar Returnees (*ongoing*)

Summary: To provide, on behalf of host governments, reinstallation and reintegration assistance to Kosovar returnees.

A number of countries hosting Kosovar refugees have indicated their interest to accompany the return of Kosovars with support mechanisms which will directly assist in their reintegration. In real terms, this requires a mechanism of providing reinstallation financial assistance, either as a one-time cash payment or through a more developed process of needs assessment in the areas of housing and basic survival and subsequent assistance.

Return of Qualified Nationals (RQN) to Kosovo (*Project formulation*)

Summary: To facilitate the return from third countries of semi-skilled Kosovar entrepreneurs into the private sector through micro-grant schemes as well as a limited number of skilled professionals into social infrastructure with initial focus on education.

While initially focusing on private sector/entrepreneurs start up through micro-grant scheme and employment placement into social infrastructure, Kosovo RQN will aim to co-operate with UNMIK and reconstruction agencies for possible job-matching scheme for some priority sectors such as communication and other public services.

Documentation and civil registry (*Project formulation*)

Summary: To register and provide identity documentation

The new civilian authorities of Kosovo, international and local, will need to issue identification documents and build up a database for use in planning the reconstruction and reordering of the political, social and economic life of the territory. Many Kosovars have lost what documentation they once may have had. IOM believes that the best approach is to aim for the construction of a new civil registry for the territory, using both fresh surveys and existing documentation in the hands of KFOR and UNMIK.

Measures to Counteract Trafficking in Migrants (*Project formulation*)

Summary: To assess the current trafficking climate and to set up early-warning and reporting mechanisms.

High unemployment rates, lack of effective identity documents and poor border control provide favorable conditions for traffickers. Experience in BiH suggest that a massive international presence might be a magnet for the coercion of women in prostitution from neighboring areas. IOM will assist international and local civil police, other civilian authorities, and NGOs in setting up early-warning and reporting mechanisms on trafficking, while implementing data gathering, awareness campaigns and training of law enforcement officers, civil administrators and community leaders will be conducted, drawing lessons learned from regional experiences on counter-trafficking activities.

Information Counseling & Referral Service (ICRS) (*ongoing*)

Summary: To assist former KLA combatants in their successful reintegration into civilian and economic life.

The Information Counseling & Referral Service (ICRS) is a program that will assist the unabsorbed demilitarized KLA combatants to reintegrate back into civilian life. This will be done through the provision of timely, accurate and unbiased information, at different levels, as to available reintegration opportunities, including access to counseling, referrals, training, capacity building, employment and other income-generating opportunities that are supporting overall on-going reconstruction efforts within Kosovo.

Kosovo Transition Initiative (KTI) (*ongoing*)

Summary: To facilitate community identified community rehabilitation programs.

The KTI program works with local communities in both larger towns and small villages throughout the Prizren and Urosevac (Ferizaj) districts, focusing on fostering participative processes through the formation of community-based groups that reflect a plurality of political and special interests in each municipality where they are active. The purpose of these community-based councils is to select and prioritize community needs and concerns, including improving the capacity of local NGOs as well as local media services.

Other activities of importance undertaken by IOM are the following:

Transitional Regional Management Program for Complex Medical and Surgical Cases (*ongoing*)

Summary: To assist Kosovars in obtaining medical and surgical treatment which is no longer available to them as a result of the recent conflict.

Intensive Training in Health Management and Health Administration (ongoing)

Summary: To train medical staff in health management and administration (“teacher training”) and enable them to further provide the necessary training to other health care workers, in Kosovo.

Kosovo Technology Assistance Initiative (KTAI) (Advanced Planning)

Summary: To create seven internet access centers throughout Kosovo to provide reasonable priced internet access, computer training and media facilitation.

Psychosocial and Trauma Response in Kosovo (Advanced Planning)

Summary: To provide a rapid and timely response to emerging psychological needs related to the recent conflict through extra-curricula, inter-faculty University training course on psychosocial and trauma response.

Transitional Information Programme (Advanced Planning)

Summary: To facilitate the emergence of free and un-biased media in Kosovo through professional journalistic training and the creation of a media center.

IOM/UNFPA Socio-demographic survey (Advanced Planning)

Summary: To quickly design and execute a statistically correct Kosovo-wide survey to determine current socio-demographic, economic, population movement and health indicators.

